

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2024

ZOO PRAHA

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2024

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA HL. M. PRAHY

Zoologická zahrada hl. m. Prahy
U Trojského zámku 120/3, 170 00 Praha 7 – Troja
telefon: 296 112 111
fax: 233 556 704
e-mail: zoopraha@zoopraha.cz
www.zoopraha.cz

Zřizovatel

Magistrát hl. m. Prahy
Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1
telefon: 236 001 111
e-mail: posta@praha.eu
www.praha.eu

Ředitel

Mgr. Miroslav Bobek
Prusíkova 2493/11, 155 00 Praha 5
telefon: 296 112 111

Tiskový mluvčí

Mgr. Filip Mašek
Korunní 2569/108, 101 00 Praha 10
telefon: 296 112 111

Zpracovatel výroční zprávy

Prom. biolog Romana Anděrová
Na Březince 3, 150 00 Praha 5
telefon: 737 208 997

SLOVO ŘEDITELE	8
EKONOMICKÁ ZPRÁVA	10
■ Ekonomický rozbor	
■ Hospodaření Zoo Praha	
CHOVATELSTVÍ	18
■ Zoologická činnost	
■ Plazi, obojživelníci, ryby, bezobratlí	
■ Ptáci	
■ Savci (kromě kopytníků a primátů)	
■ Kopytníci	
■ Primáti	
■ Veterinární zpráva	
■ Ostatní odborné zoologické činnosti	
■ Projekty druhové ochrany in situ	
■ Chovné programy a plemenné knihy	
VEŘEJNOST	68
■ Návštěvnost	
■ Programy a vzdělávání	
■ Marketing a PR	
■ Zážitkové programy, komerční aktivity	
■ Média, publicita, internet	
■ Publikační činnost	
STAVEBNÍ ČINNOST	102
ZAMĚSTNANCI	108
STAVY ZVÍŘAT	112

doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc.
primátor hl. m. Prahy

Ing. Jana Komrsková
náměstkyně primátora hl. m. Prahy pro oblast životního prostředí,
infrastruktury, technické vybavenosti a bezpečnosti

RNDr. Štěpán Kyjovský
ředitel odboru ochrany prostředí MHMP

Mgr. Miroslav Bobek
ředitel Zoo Praha

Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D.
zoologický náměstek

Ing. Šárka Nováková, MBA
ekonomicko-provozní náměstkyně

Ing. Eliška Pellešová
náměstkyně útvaru obchodu a služeb

Ing. Mgr. Markéta Hoidekrová
náměstkyně útvaru kontaktu s veřejností

Ing. Lukáš Divoký
náměstek investičního útvaru

RNDr. Ivan Rehák, CSc.
odborný poradce pro zoologii

Jiří Kotecký
odborný poradce pro rozvojové projekty a engineering

Renata Švejdová
tajemnice ředitele

Mgr. Filip Mašek
tiskový mluvčí

RNDr. Pavel Brandl, Ph.D.
kurátor (savci kromě kopytníků a primátů)

Mgr. Barbora Dobiášová
kurátorka (kopytníci)

Mgr. Jan Menger
kurátor (primáti)

Antonín Vaidl
kurátor (ptáci)

Petr Velenský
kurátor (plazi, obojživelníci, ryby, bezobratlí)

MVDr. Roman Vodička, Ph.D.

MVDr. Jaromír Král

MVDr. Helena Vaidlová

MVDr. Robin Ehl
veterinární lékaři

Rok mimořádných mlád'at

Celkem 1 043 mlád'at 190 druhů plazů, ptáků a savců se v Zoo Praha narodilo či vylíhlo během roku 2024. Nejde přitom ani tak o jejich celkový počet, nýbrž spíše o výjimečnost mnohých z nich. Třemi mlád'aty lidoopů v jednom roce se může pochlubit jenom nemnoho zoologických zahrad, a odchovem již druhého luskouna dokonce žádná jiná v Evropě. Rok 2024 byl však mimořádný i vzhledem k zahájení reintrodukce koní Převalského do středního Kazachstánu, v níž Zoo Praha sehrává naprosto zásadní roli. S koněm Převalského ostatně souvisí i otevření nové expozice Gobi. Roční návštěvnost činila 1 387 433 osob.

Gorilí samičky Mobi a Gaia

Hned 2. ledna 2024 se narodilo první gorilí mládě v novém pavilonu Rezervace Dja. Jeho matkou je Duni, dcera slavné Moji, a otcem Kisumu. Brzy se ukázalo, že jde o samičku. Jméno Mobi dostala na základě návrhu dětí z kamerunského Somalomo.

O čtvrt roku později přišlo v Rezervaci Dja na svět druhé gorilí mládě, a to opět samička. Jeho matkou je Kijivu, která v původním pavilonu goril během předchozích dvou dekád porodila již čtyři mláďata (jako první slavnou Moju), a otcem rovněž Kisumu. Jméno Gaia vybrala pro tuto samičku slavná ochránkyně přírody Jane Goodall.

Přístup obou matek k péči o mláďata se lišil. Kijivu nezapřela svou zkušenost, zatímco Duni se chovala úzkostlivěji. To se projevilo i na vývoji obou mláďat, nejpodstatnější však je, že dostala možnost si spolu hrát a vzájemně se podněcovat ve svém vývoji.

Druhý odchov luskouna v Evropě

Odchov prvního mláděte luskouna krátkoocasého – samičky Šišky – v Zoo Praha byl zprávou roku 2023. Šlo o první mládě luskouna odchované v Evropě, a tím rovněž o jeden z největších chovatelských úspěchů v celé dosavadní historii pražské zoologické zahrady. Potvrzením tohoto nebyvalého úspěchu se stal odchov druhého luskouního mláděte. Samička, která později dostala jméno Connie, se narodila 1. července a jejími rodiči jsou stejně jako v případě Šišky samice Run Hou Tang a samec Guo Bao. Na rozdíl od Šišky nebylo toto mládě třeba uměle přikrmovat, problém však nastal při jeho přechodu z mateřského mléka na potravu dospělých luskounů. Podařilo se ho však vyřešit přidáním mravenců druhu *Camponotus nicobarensis* do krmné kaše.

První český vombat a další skvělá mláďata

Důsledně vzato se první český vombat narodil již v roce 2023; u vačnatců však za datum jejich narození považujeme den, kdy poprvé „vykouknou“ z vaku své matky. To se v případě našeho mláděte – samičky Mersey – stalo až na začátku roku 2024.

Chovatelsky nesmírně cenným mládětem je další sameček orangutana sumaterského, který se narodil 2. května a později dostal jméno Harapan. Spolu se čtyřletým Kawim jsou pravnoučaty páru orangutanů, který přišel do zoo z přírody.

K dalším významným odchovům savců se řadí mláďata bér-couna Petersova, jaguarundiho a goralu sečuánského. U ptáků lze vyzdvihnout například první vlhovce chocholaté odchované v Evropě po patnácti letech a u plazů odchov další generace želvy tlustohrdlé.

Nová expozice Gobi

U horní stanice lanovky, kde jsou návštěvníci po desetiletí zvyklí vidat koně Převalského, byly vybudovány nové stáje a upraveny výběhy. Navíc zde vznikl nevelký pavilon doplněný voliérymi pro manuly a celý prostor obohatila řada doplňků, které upozorňují na zajímavosti pouště Gobi. Pavilonek této nové expozice

Ředitel Zoo Praha Miroslav Bobek představuje kriticky ohroženou strašilku humří, na jejíž záchraně se Zoo Praha aktivně podílí.

představuje drobné savce, plazy i bezobratlé jižní části Mongolska včetně hroznýška tatarského, který se stal předobrazem legendárního olgoje chorchoje. V pavilonu je věnován prostor rovněž prezentaci koně Převalského a jeho návratu do Mongolska. Okolí nabízí repliku skal Planoucích útesů a tamních paleontologických nálezů nebo typické mongolské ovó.

Novou expozici Gobi 23. března slavnostně otevřel prezident České republiky Petr Pavel.

Nové a staronové druhy zvířat v Zoo Praha

Vybudování expozice Gobi znamenalo i příchod řady nových druhů: agamky Převalského a agamky různobarvé, paješterky Převalského, hroznýška tatarského nebo pestrušky písečné.

Nové druhy však přicházely také do dalších částí zoo. Asi největší zájem vzbudily fosy, největší šelmy Madagaskaru, jejichž pár se od srpna nachází v Pavilonu šelem a plazů. Dalším zajímavým druhem, který Zoo Praha obohatil hned na počátku roku, je neletavá kachyně parníková.

Z druhů, které byly doposud v zázemí a návštěvníkům se představily až během roku 2024, je třeba uvést naprosto unikátního morčáka paranského a úchvatnou rajku volavou.

Jane Goodall v Praze

V květnu proběhla již třetí návštěva světoznámé primatoložky a ochránkyně přírody dr. Jane Goodall v Zoo Praha. Zájem veřejnosti byl ohromný a dr. Goodall i ve svých devadesáti letech prokazovala neuvěřitelné charisma, neúnavnost a smysl pro humor. Hlavními body jejího programu v Zoo Praha bylo pojmenování gorilí samičky, pro niž vybrala jméno Gaia, a představení českého překladu její knihy *Pangolina*, která je určena dětem a pojednává o luskounech. Ostatně ani návštěvu luskouní samičky Šišky si dr. Goodall nenechala ujít a byla s ní velmi spokojena. V aule České zemědělské univerzity pak proběhla její přednáška, kapacita velkého sálu však ani v nejmenším nepostačovala počtu zájemců.

Návrat divokých koní do Kazachstánu

Po více než roce příprav proběhl začátkem června první letecký transport koní Převalského ze střední Evropy do stepí Altyn Dala ve středním Kazachstánu. Započal tak dlouhodobý reintrodukční projekt posledního druhu divokého koně do dalších z oblastí, kde se vyskytoval v minulosti. Zoo Praha sehrává v tomto projektu klíčovou odbornou a organizační roli. Spolu s Armádou České republiky zajišťovala přepravu prvních sedmi koní Převalského ze své stanice v Dolním Dobřejově a z Tierparku Berlín do reintrodukčního centra Alibi. Nejprve do Kazachstánu dopravil jeden armádní letoun CASA C-295M tři koně z Prahy a poté druhý čtyři jedince z Berlína. Pro následující léta je plánováno přepravit letadly Armády ČR do Kazachstánu až dalších čtyřicet koní Převalského.

Pomáháme jim přežít

Počátek návratu divokých koní do Kazachstánu poněkud zastínil množství dalších aktivit na ochranu biodiverzity, které má Zoo Praha na pěti kontinentech. V Mongolsku pokračovaly přípravy na budoucí reintrodukcii koní Převalského do Údolí klášterů na východě země. Kromě jiného se podařilo uzavřít naprosto zásadní smlouvu s tamním Ministerstvem pro životní prostředí a klimatickou změnu. Do loni vybudovaného chovného centra Toli bulag na jihu Mongolska pak bylo přepraveno sedm velbloudů divokých.

Z tuzemských projektů je třeba zmínit úsilí o záchranu karase obecného. Díky zájmu rybářů se ve značných počtech podařilo tyto ohrožené ryby úspěšně umístit již do více než dvaceti nádrží.

Zoologická zahrada pod ledem

Léto přineslo extrémní počasí – tropická horka i prudké deště spojené s hrozbou povodní. Jak zvířatům, tak návštěvníkům ulevil od extrémních teplot prázdninový projekt Zoo pod ledem. Společnost Bidfood dodala do zoologické zahrady celkem osmkrát 7,5–12 tun ledu, který byl rozmísťován především do výběhů vybraných druhů zvířat a částečně i do návštěvnických prostor. Zoo Praha se tak alespoň v některých částech svého areálu stávala jedním z nejchladnějších míst v Česku.

V polovině září Praze opět hrozily povodně a zoologická zahrada se připravovala na evakuaci spodní části areálu. K té sice nemuselo dojít, ale kvůli prudkým deštům, které podmáčely půdu, byla nakonec Zoo Praha čtyři dny uzavřena.

Mobilní aplikace

V říjnu představila Zoo Praha svou mobilní aplikaci pro chytré telefony, jejímž úkolem je zjednodušit a zpříjemnit návštěvu zoologické zahrady. Jejím základem je interaktivní mapa areálu s možností volby tras či bodu zájmu, ať již jde o druh zvířete, nebo restauraci. Aplikace umožňuje i nákup vstupenek, upozorňuje na časy komentovaných krmení zvířat či jiné akce a nabízí rozšiřující informace k jednotlivým druhům. Mobilní aplikaci vytvořili během osmi měsíců vývoje studenti z České IT Akademie ve spolupráci s Komerční bankou a je dostupná jak pro Android, tak pro iOS zařízení. Jde o první takový počín v kontextu tuzemských zoologických zahrad.

MIROSLAV BOBEK
ŘEDITEL ZOO PRAHA ■

EKONOMICKÁ ZPRÁVA

Elektrovozidla ZooExpresu dostala
v roce 2024 nový potisk, jehož autorkou
je akad. mal. Ivana Hanzlíková.

Ekonomický rozbor

HLAVNÍ ČINNOST

Výnosy, transfery

Celkové výnosy bez transferů v roce 2024 činily 342 516,9 tis. Kč.

Nejvýznamnější položkou výnosů zůstávají tradičně **výnosy ze vstupného**. Oproti schválenému rozpočtu 275 600,0 tis. Kč dosáhly, díky pozitivnímu vývoji návštěvnosti, skutečné výše 298 869,4 tis. Kč (108,4 % SR). Každým rokem je při tvorbě rozpočtu k těmto výnosům přistupováno se zvýšeným ohledem na princip opatrnosti, a to zejména z toho důvodu, že návštěvnost, a tedy i výše tržeb, je do velké míry determinována neovlivnitelnými faktory, jako je zejména počasí či v posledních letech pandemie covidu-19. Prodej Trojské karty byl od r. 2023 pozastaven.

Přestože další výnosy z prodeje služeb nedosahují takové výše jako tržby ze vstupného, vnímáme je i tak jako důležitý zdroj příjmů. V roce 2024 byly u návštěvníků velmi oblíbené programy spojené s blízkým kontaktem se zvířaty, jako je Chovatelem na jeden den (989,3 tis. Kč, SR 450,0 tis. Kč), Setkání s lachtany (252,9 tis. Kč, SR 180,0 tis. Kč), Krmení žiraf (169,8 tis. Kč, SR 80,0 tis. Kč) či Krmení velbloudů (163,0 tis. Kč, SR 90,0 tis. Kč). Zcela nově si mohli návštěvníci užít program Na návštěvě u slonů (127,7 tis. Kč), Poznejte se s vombaty (105,8 tis. Kč), Na návštěvě u goril (102,5 tis. Kč), Poznejte se s kapybarami (17,4 tis. Kč) a Poznejte se s pekarií (14,9 tis. Kč). V nabídce pro návštěvníky byly i programy Snídaně s luskouny (16,7 tis. Kč), Setkání s ďábly, Chovatelem na půlden v Darwinově kráteru, Krmení bongů, Na skok u antilop a S predátorem tváří v tvář, jejichž výnos je částečně či zcela určen na konto sbírky Pomáháme jim přežít. Část výnosů na sbírku směřuje i v rámci výše jmenovaného nového programu Na návštěvě u goril. Zážitkový program Výroba sloního papíru přispěl do výnosů částkou 267,3 tis. Kč (SR 150,0 tis. Kč). Nadále přetrval velký zájem o zážitkový program Noční výprava s termokamerou (387,6 tis. Kč, SR 300,0 tis. Kč) a ostatní programy a průvodcovské služby včetně příměstských táborů a zookroužků (5 118,5 tis. Kč, SR 2 900,0 tis. Kč). Další výnosy pak plynuly z ubytování v rekreačním zařízení (216,0 tis. Kč) a dopravy zvířat (413,3 tis. Kč).

V případě **prodeje zboží** se jedná především o tržby z prodeje plánek, které přímo souvisí s návštěvou Zoo Praha. Výnosy v tomto roce činily 403,1 tis. Kč (SR 250,0 tis. Kč).

V rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů byly smluvním dodavateli předepsány sankce za nedodržení termínů a jiných povinností ve výši 338,3 tis. Kč.

Čerpání fondů Zoo Praha bylo zapojeno v celkové výši 26 812,3 tis. Kč, tj. 85,7 % upraveného rozpočtu. Z toho tvořilo 2 098,6 tis. Kč čerpání veřejné sbírky Pomáháme jim přežít, 16 150,0 tis. Kč použití konkrétních darů na krmivo, 51,5 tis. Kč čerpání FKSP a 8 512,2 tis. Kč zapojení fondu odměn. K úspoře oproti upravenému rozpočtu došlo v případě použití fondu odměn (2 487,9 tis. Kč).

K nárůstu došlo oproti schválenému rozpočtu (3 830,0 tis. Kč) v položce **ostatních výnosů**, které skutečně činily 5 639,1 tis. Kč, přičemž výnosy z přefakturace energií činily 5 288,9 tis. Kč. Dále se jednalo zejména o náhrady od pojišťovny (106,9 tis. Kč), zúčtování inventurních přebytků aj.

Finanční výnosy dosáhly výše 1 797,6 tis. Kč, jednalo se o úroky na účtech včetně termínovaného vkladu (1 701,7 tis. Kč) a kurzové zisky (96,0 tis. Kč).

Neinvestiční příspěvek MHMP byl pro rok 2024 schválen ve výši 193 300,6 tis. Kč a v průběhu roku byl upraven na výši 193 368,6 tis. Kč. V tomto roce došlo k úspoře neinvestičního příspěvku ve výši 234,0 tis. Kč (z toho nižší tvorba odpisů bez transferu oproti upravenému plánu – 70,5 tis. Kč).

Zoo Praha obdržela **dotaci od MŽP** ve výši 2 513,5 tis. Kč. Byla určena na úhradu části krmiv a částečnou úhradu nákladů spojených s transportem koní Převalského do Kazachstánu v rámci reintrodukčního programu Návrát divokých koní. Dotace byla plně využita.

V rámci **ostatních dotací mimo rozpočet zřizovatele** byla proúčtována v souladu s účetním standardem č. 708 poměrná část odpisů z majetku pořízeného z investičních darů (Rákosův pavilon, Rezervace DJA) a investičního transferu na elektromobily od SFŽP v celkové výši 914,0 tis. Kč. Dále byly v rámci těchto dotací obdrženy prostředky určené na refundaci náhrady mzdy a zákonných odvodů za zaměstnanec uvolněné jako vedoucí dětských táborů ve výši 26,0 tis. Kč.

Náklady

V porovnání s rokem 2023 byl zaznamenán mírný pokles celkových nákladů v hlavní činnosti, a to o 2 077,4 tis. Kč. K úspoře došlo u nákladů za spotřebované nákupy (o 1 584,1 tis. Kč), u služeb (o 3 628,0 tis. Kč), dále pak v případě ostatních nákladů (o 1 869,9 tis. Kč) a v nižší míře i u daní a poplatků (o 200,9 tis. Kč). K nárůstu naopak došlo u osobních nákladů (o 3 773,1 tis. Kč), odpisů a drobného majetku (o 1 023,0 tis. Kč), u finančních nákladů (o 57,0 tis. Kč) a také u daně z příjmu (o 352,4 tis. Kč). Schválený rozpočet nákladů ve výši 480 005,0 tis. Kč byl v průběhu roku upraven v návaznosti na vývoj výnosů, schválených transferů a čerpání fondů na celkových 543 826,6 tis. Kč. Skutečné náklady poté činily 539 105,1 tis. Kč.

Spotřebované nákupy

Spotřebované nákupy dosáhly výše 123 327,1 tis. Kč, přičemž 1 913,5 tis. Kč tvořila dotace od ministerstva životního prostředí, jež byla téměř celá určená na úhradu krmiv.

V rámci **spotřebního materiálu** došlo oproti roku 2023 ke zvýšení nákladů o 2 039,8 tis. Kč, které vzniklo nejen v důsledku navýšení jednotkových cen některých komodit, ale i nárůstem reálné fyzické spotřeby. Nejobjemnější položkou spotřebního materiálu byly náklady na krmiva, které včetně dotace MŽP dosáhly výše 35 883,0 tis. Kč (skutečnost 2023 činila 33 474,1 tis. Kč).

K objemnějším nákladům v rámci spotřeby materiálu dále patřil zejména základní materiál (18 451,9 tis. Kč), především podstýlky pro chovaná zvířata, materiál pro údržbu areálu, předtisky vstupenek a čipových karet, propagační materiál (3 251,4 tis. Kč), pohonné hmoty (2 256,5 tis. Kč), veterinární léky a materiál (633,5 tis. Kč), majetek v operativní evidenci (466,7 tis. Kč) a rostlinný materiál (394,4 tis. Kč).

V rámci **spotřeby energií** došlo oproti roku 2023 ke snížení celkových nákladů o 3 582,6 tis. Kč. Za poklesem spotřeby energií stojí především úspora v rámci elektrické energie, a to díky udržování úsporných opatření přijatých v předchozích letech, ale zejména v důsledku poklesu jednotkové ceny.

Oproti sledovanému období roku 2023 (9 038 217 kWh) došlo k poklesu v množství spotřebované elektřiny o cca 3,7 % (8 704 294 kWh), což je dáno efektivním využíváním technologií a také mírnějším klimatem v zimním období. Množství spotřebovaného zemního plynu zůstalo v obdobné výši (r. 2024 – 2 597 589,35 kWh, r. 2023 – 2 619 290,7 kWh).

V případě vodného a stočného (bez vody jímáné z vrtů) došlo sice v roce 2024 ke snížení odběru pitné vody o cca 15,5 % (r. 2024 – 126 344 m³, r. 2023 – 149 500 m³), oproti předchozímu roku však opět došlo k navýšení jednotkových cen vodného a stočného, a to o 11,0 %.

Služby

Ve srovnání s rokem 2023 zaznamenala nákladová skupina pokles o 3 628,0 tis. Kč. Úspora je způsobena nižšími náklady vynaloženými na nezbytné opravy a udržování (o 8 244,1 tis. Kč). V případě ostatních kategorií služeb (cestovné, náklady na reprezentaci a ostatní služby) došlo meziročně k nárůstu v důsledku aktuální potřeby roku 2024.

Náklady na **opravy a udržování** dosáhly výše 33 942,7 tis. Kč. Veškeré opravy a udržování bylo nezbytně nutné provést, a to zejména nejen z důvodu předcházení následným rozsáhlejšími opravám, ale i bezpečnosti návštěvníků a plynulosti chodu zahrady. V rámci oprav budov a staveb byla provedena oprava vodovodního potrubí užitkové vody, oprava vodovodního potrubí v pavilonu Sečuán, oprava pojezdových vrat v pavilonu slonů, výměna části řídicího systému MaR, oprava střechy kavárny Černohouska, havarijní oprava střechy starého pavilonu goril, oprava šubru v zázemí ptáků, oprava střešního pláště na objektu karantény a také oprava střechy vzdělávacího centra. Rovněž došlo k dokončení opravy lávky u pavilonu slonů.

U oprav a údržby komunikací došlo zejména k opravě povrchů asfaltových a mlatových cest. V rámci ostatních oprav a udržování byly hrazeny instalatérské, malířské a lakýrnické, zednické

a betonářské práce, čištění a dezinfekce vody, elektromontážní a elektroinstalační práce, údržba a servis MaR, EZS, EPS a UPS, zámečnické, sklenářské, výškové, pokrývačské a klempířské práce, výroba klíčů a zámků, oprava jízdních kol a další. Z mimořádných akcí stojí za zmínku oprava betonového bloku nosných lan lanové dráhy, oprava potrubí pískových čerpadel v Pavilonu hrochů, oprava vytápění v ubikaci dvojzoborožců, oprava chovné místnosti seník, oprava nosných sloupů houpacíky v Rezervaci Bororo, oprava sítí na vyhlídce v Údolí slonů, výměna poškozených sítí u Ašrámu v Údolí slonů, výměna skla ve venkovním výběhu surikat.

Opravy strojů a zařízení se týkaly především servisu a údržby kamerových systémů, čerpací techniky, čisticí techniky, kotlů, výtahů a zvedacích zařízení, kompresorů, automatických bran, dveří a závor a dalších strojů a zařízení. Mimořádnou bezodkladnou rozsáhlejší akcí byla havarijní oprava a servis ozonizační technologie v Pavilonu hrochů či havarijní oprava čerpadla vrtu D.

Mezi další akce patří například: havarijní oprava čerpadla Flygt – Vltava, oprava a čištění výtahu a šachty v pavilonu Indonéska džungle, výměna teplovzdušného větrání v Rákosově pavilonu, havarijní oprava vrtů A, B, C, oprava tlakové stanice Grundfos v pavilonu Indonéska džungle, havarijní oprava UVL v pavilonu lachtanů, oprava posuvných střech v Rákosově pavilonu, havarijní oprava vzduchotechniky v Africkém domě aj.

V rámci oprav dopravních prostředků byly hrazeny běžné servisní zásahy a další opravy, přičemž nejnákladnějšími položkami byly servis vozidla Toyota Hilux v Dolním Dobřejově, servis nákladního vozidla Mercedes Benz, oprava zadní nápravy a hnacího zařízení na vozidle John Deer Gator, oprava turba na vozidle Fuso aj.

V případě údržby pozemků a porostů se jednalo zejména o arboristické práce související s průběžným i mimořádným ošetřením stromů, redukci a bezpečnostní řezy stromů, kácení havarijních a potenciálně nebezpečných dřevin a další zahradnické práce včetně obnovy výsadby a zakládání nových.

Náklady na **cestovné** v roce 2024 činily 3 756,9 tis. Kč. Veškeré služební cesty bylo nezbytně nutné uskutečnit z důvodu udržování stávající a navázání možné nové spolupráce s evropskými i světovými zahradami zejména v rámci chovatelské oblasti, realizace

Tab. 1: Srovnání spotřeby energií v letech 2024 a 2023 (v tis. Kč)

V tis. Kč	2024	2023
Elektrická energie	36 966,4	45 131,6
Plyn	4 895,0	4 685,2
Vodné, stočné	18 730,0	14 358,2
Celkem	60 592,4	64 175,0

Tab. 2: Přehled o výši provedených oprav a udržování dle jednotlivých druhů v roce 2024 (v tis. Kč)

V tis. Kč	RS 2024	RU 2024	Skutečnost 2024
Opravy budov a staveb	4 426,0	14 545,0	12 545,0
Opravy komunikací	200,0	277,1	277,1
Ostatní opravy a udržování	6 761,0	7 802,7	7 802,7
Opravy strojů a zařízení	2 929,0	4 865,7	4 865,5
Opravy a servis programového vybavení	61,0	0,0	0,0
Opravy dopravních prostředků	2 002,0	2 578,2	2 578,2
Údržba pozemků a porostů	4 420,0	5 874,2	5 874,2
Opravy a udržování celkem	20 799,0	35 942,9	33 942,7

transportů zvířat a v neposlední řadě v souvislosti s monitorin-
gem a rozšířením aktivit v oblasti in situ projektů.

Náklady na **reprezentaci** za rok 2024 dosáhly výše 1 276,1 tis. Kč. Jednalo se převážně o cateringové služby u příle-
žitosti významných událostí. Celkové náklady na **ostatní služby**
(skutečnost 2024 činila 47 715,8 tis. Kč) byly vyšší oproti roku
2023 o 4 031,3 tis. Kč. Nárůst čerpání této položky nastal pře-
devším z důvodu mimořádných transportů zvířat (zejména koní
Převalského do Kazachstánu, dovoz d'áblů medvědivitých, trans-
port sloních samců Rudiho a Maxe, transport medvědů ledních
z Varšavy) a rozšíření služeb v oblasti ICT. Z důvodu neustálého
rozvoje informačních a komunikačních technologií je potřeba
zajistit jejich adekvátní maintenance a zabezpečení koncových
stanic a serverů z důvodu ochrany před stále častějšími kyber-
netickými útoky. Náklady byly vynaloženy na odborné služby
(10 644,0 tis. Kč – služby grafické a tiskové, cizojazyčné překlady
a tlumočení, právní a znalecké posudky, ekonomické a ostatní),
IT služby (7 380,3 tis. Kč), inzerci a propagaci (5 423,1 tis. Kč),
služby úklidu (4 081,1 tis. Kč), přepravné včetně dotace MŽP
(3 741,5 Kč), veterinární rozborů a péče (3 306,5 tis. Kč), odvoz
odpadu (3 086,3 tis. Kč, včetně biologického odpadu – hnůj, lis-
tovka aj.), bezpečnostní službu (3 054,4 tis. Kč), ostatní služby
zejména v rámci použití prostředků **veřejné sbírky Pomáhá-
me jim přežít** (2 755,9 tis. Kč), poplatky za úhrady platebními
kartami (1 743,7 tis. Kč) aj.

Osobní náklady

Limit prostředků na **platy** byl schválen ve výši 117 953,0 tis. Kč
pro 249,0 pracovníků.

Limit byl na základě dopisu odboru rozpočtu č. j. MHMP
614881/2024 ze dne 2. 4. 2024 navýšen o 778,5 tis. Kč z důvo-
du zahrnutí náhrad za pracovní neschopnost do limitu prostřed-
ků na platy, a to bez navýšení neinvestičního příspěvku. Dále
byl na základě žádosti Zoo Praha limit prostředků na platy na-
výšen o 12 468,0 tis. Kč (schváleno dopisem odboru rozpočtu
č. j. MHMP 949090/2024 ze dne 10. 5. 2024), bez požadavku na
navýšení neinvestičního příspěvku. O navýšení limitu ze strany
Zoo Praha bylo žádáno vzhledem ke změnám v rámci konsoli-
dačního balíčku, kdy byl přiděl do Fondu odměn razantně snížen
a Zoo Praha tak již z něho nemůže část prostředků na platy bez
odměn v řádech milionů dokrývat.

Poslední navýšení limitu prostředků na platy proběhlo na zákla-
dě dopisu odboru rozpočtu č. j. MHMP 1972908/2024 ze dne
21. 11. 2024, a to o 50 tis. Kč. Konečný limit prostředků na platy
pro rok 2024 byl tedy schválen ve výši 131 249,5 tis. Kč.

Použití fondu odměn pro rok 2024 bylo schváleno v celkové výši
11 000,0 tis. Kč, přičemž skutečné čerpání činilo 8 512,2 tis. Kč.
Fond odměn byl použit na odměny zaměstnanců (8 094,7 tis. Kč)
a dále z něj bylo kompenzováno překročení limitu prostředků na
platy (417,5 tis. Kč).

Limit počtu zaměstnanců 249,0 osob byl dodržen na 100,0 %
(skutečnost 2024 – 248,9 osob).

Ostatní osobní náklady vznikaly především z důvodu potřeby
zajištění staff, pokladní a průvodcovské služby. Jedná se o čin-
nosti, které by bylo vzhledem k nerovnoměrné potřebě v průběhu
roku neefektivní zajišťovat prostřednictvím kmenových zaměst-
nanců. Tyto služby jsou nezbytně nutné nejen z důvodu zabez-
pečení kvalitního servisu pro naše návštěvníky, ale především
kvůli bezpečnosti a plynulosti chodu zoologické zahrady. Za rok

2024 činily tyto náklady 14 576,7 tis. Kč (včetně příplatků za so-
boty, neděle, státní svátky a náhrady za dovolenou v celkové výši
1 737,6 tis. Kč).

Odpisy, drobný dlouhodobý majetek

Odpisový plán v hlavní činnosti byl schválen ve výši 76 660,0 tis. Kč
včetně odpisů z darů/transférů (638,0 tis. Kč). Na základě žádos-
ti Zoo Praha byl odpisový plán usnesením RHMP č. 2614 ze dne
9. 12. 2024 navýšen na 77 974,0 tis. Kč, z toho 914,0 tis. Kč činily
odpisy majetku pořízeného z darů/transférů. Ke zvýšení odpisů
došlo zejména v důsledku vyřazení původního parkovacího systé-
mu (platební automaty, automatické závozy), který byl evidován
jako ostatní stavby, a vykazoval tak i po 12 letech zůstatkové ceny.
Nový parkovací systém však svým charakterem i přes pevné napo-
jení na elektrické přívozy odpovídá movitému majetku, a zůstat-
kovou cenu tedy není možné zařadit jako součást nákladů na jeho
pořízení. V případě odpisů z transferu je nárůst dán získáním dota-
ce od Státního fondu životního prostředí České republiky na poří-
zení elektromobilů. Skutečné odpisy činily 77 903,6 tis. Kč (z toho
odpisy majetku pořízeného z darů/transférů činily 914,0 tis. Kč),
upravený plán tak byl naplněn na 99,9 %.

Na nákup **drobného dlouhodobého majetku** bylo vynalože-
no celkem 4 666,1 tis. Kč. Jednalo se o nákup nových venkovních
laviček a dubových stolů pro návštěvníky, dále o nákup výpočetní
techniky a ostatní elektroniky, pracovních strojů a vybavení z dů-
vodu nově vzniklé potřeby pro výkon práce či běžného opotřebení
původního majetku.

Daně a poplatky, ostatní náklady, finanční náklady

V rámci položky daně a poplatky došlo k úhradě poplatků za dál-
niční známky, mýtné a kolky, místního poplatku za vyhrazení
parkovacích míst a poplatku za čerpání podzemních vod. Spo-
třeba vody jímané z vrtů v roce 2024 činila 668 848 m³, oproti
předchozímu roku došlo k poklesu spotřeby o 8 % (r. 2023 –
726 819 m³), cena i v roce 2024 zůstala ve výši 3 Kč/m³.

Nejvýznamnější položkou v rámci ostatních nákladů byly náklady
z titulu koeficientu DPH, které činily 24 052,9 tis. Kč. Mezi dal-
ší podstatné položky patřilo pojistné (4 308,1 tis. Kč) a členské
a účastnické poplatky (965,0 tis. Kč). V případě finančních náka-
dů se jednalo konkrétně o kurzové rozdíly (209,9 tis. Kč).

Hospodářský výsledek

K 31. 12. 2024 ukončila Zoo Praha hospodaření v rámci hlavní
činnosti s vlastní úsporou neinvestičního příspěvku 234,0 tis. Kč
(z toho nižší tvorba odpisů bez transferů oproti upravenému plá-
nu činila 70,5 tis. Kč). Dotace MŽP byla vyčerpána v plné výši.

DOPLŇKOVÁ ČINNOST

Výnosy

V rámci doplňkové činnosti se podařilo dosáhnout celko-
vých výnosů 133 542,1 tis. Kč. Roční plán výnosů stanovený na
88 500,0 tis. Kč tak byl splněn na 150,9 %. K překročení plánu
došlo téměř ve všech položkách rozpočtu.

Výnosy z **provozu parkovišť** dosáhly v roce 2024 částky
36 835,0 tis. Kč, tj. 131,6 % schváleného rozpočtu. Na základě
souhlasu Rady HMP jsme i v roce 2024 na konci března zaháji-
li provoz na parkovišti Trojský most, které se nachází v blízkosti
výjezdu z tunelového komplexu Blanka, a to ve smíšeném režimu
s TSK. Provoz této parkovací plochy byl ukončen 31. 10. 2024.
Cena parkovného zde činila 100,- Kč a návštěvníky ke vchodům

zoo dopravila pravidelná linka 234, kterou zajišťuje DPP, a. s. Ceny parkovného na parkovištích u vchodů do zoo zůstaly od předchozího roku nezměněné, tedy 300,- Kč za osobní automobil a 400,- Kč za autobus. Na konci roku 2023 jsme nainstalovali nový parkovací systém, který značně zmodernizoval provoz parkovišť. V prosinci roku 2024 jsme na parkovišti u severního vchodu zřídili nové modernější zázemí pro obsluhu parkoviště.

Významný podíl na celkových výnosech tvořily i v roce 2024 výnosy z **prodaného zboží** – 53 279,5 tis. Kč (tj. 164,4 % SR).

Tržby za **reklamu** za rok 2024 činily 10 085,7 tis. Kč. Jednalo se zejména o reklamu poskytnutou partnerům Zoo Praha. V roce 2024 nadále pokračovaly rámcové smlouvy o partnerství s firmami Coca-Cola HBC, s. r. o., Plzeňským Prazdrojem, a. s., s firmou Bidfood Czech Republic, s. r. o., a s firmou AG Foods Group, a. s.

Pronájmy přispěly k celkovým výnosům za rok 2024 částkou ve výši 25 852,1 tis. Kč, tj. 140,5 % schváleného rozpočtu. Od března došlo ke znovuotevření stánku s občerstvením V Oboře II, který i nadále provozuje společnost Great Eat, s. r. o. V sezoně 2024 zaznamenala změnu provozovatele Kavárna a cukrárna Černohouska, kterou po celkové opravě střechy od poloviny srpna 2024 provozuje SOŠ a SOU Praha-Čakovice. Obsluhu v kavárně zajišťují žáci školy v rámci odborného výcviku.

Ostatní výnosy dosáhly výše 7 489,7 tis. Kč, přičemž 3 871,8 tis. Kč bylo získáno v rámci prodeje nemovitostí získaných z dědictví. Důležité je zmínit i výnosy z provozování **dětské tramvajky** (904,5 tis. Kč). Její provoz byl po zimní přestávce opět zahájen od 18. 3. 2024. Cena za jízdu zůstala oproti minulému roku neměnná, tedy 20 Kč za jízdu pro dítě a 40 Kč za jízdu pro dospělého do 70 kg.

Od 19. 7. 2024 jsme ve spodní části areálu zoo spustili novinku, a sice **stánek Virtuální realita**, ve kterém mohou návštěvníci zhlédnout edukační filmy s přírodovědnou tematikou. V sezoně 2024 dosáhly tržby celkové částky 555,2 tis. Kč. Stánek byl zřízen v místě dřívějšího obchůdku Knihkupectví, který nevykazoval dostatečné zisky. Tržby z provozu služby se dělí mezi Zoo Praha a společnost C2K Entertainment, která do stánku ve vlastní režii dodala veškerou technologii virtuální reality včetně promítaných filmů s českým dabingem a veškeré propagační vybavení.

Dále jsou v ostatních výnosech zahrnuty zejména provize za pamětní medaile a bonusy od partnerů, poštovné za e-shop, prodej sloního trusu, prefakturace služeb a energií.

Náklady

Náklady doplňkové činnosti za rok 2024 dosáhly celkem 100 609,5 tis. Kč, tj. 147,0 % schváleného rozpočtu. Tyto náklady bylo nutné vynaložit z důvodů zajištění výnosové stránky rozpočtu. V souvislosti se zvýšenými tržbami oproti schválenému rozpočtu došlo k nárůstu zejména nákladů z prodaného zboží a osobních nákladů, dále pak i v případě nákladů z prodaného dlouhodobého majetku v souvislosti s prodejem nemovitostí získaných z dědictví.

Odpisy dlouhodobého majetku v rámci doplňkové činnosti byly v souladu s pokynem k přijetí dědictví ze závěti a upraveným odpisovým plánem zúčtovány v celkové výši 185,2 tis. Kč. Jedná se o odpisy z majetku nabytého dědictvím, který je využíván v rámci doplňkové činnosti (pronájmy).

Hospodářský výsledek

Za rok 2024 vykazuje doplňková činnost zisk po zdanění ve výši 32 932,6 tis. Kč. Doplňková činnost je významným zdrojem pro tvorbu rezervního fondu a fondu odměn, a tím tedy i eventuelního financování nákladů hlavní činnosti nekrytých běžným neinvestičním příspěvkem a výnosy. V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. a pravidly pro finanční vypořádání jsme proto navrhli přidělit do rezervního fondu 26 517,8 tis. Kč a do fondu odměn 6 414,8 tis. Kč.

ING. ŠÁRKA NOVÁKOVÁ, MBA
EKONOMICKO-PROVOZNÍ NÁMĚSTKYNĚ ■

ING. ALENA CHLÁDKOVÁ
VEDOUcí EKONOMICKÉHO ODDĚLENÍ ■

VIRTUÁLNÍ REALITA
ZOO PRAHA

DOBRODRUŽSTVÍ S N

Zoo Praha jako nyní jediná v České republice zprostředkuje svým návštěvníkům výlet do divoké Rwandy za gorilami horskými a to díky moderní technologii „imervivního“ VR zážitku od americké společnosti Immoion. Ve světě se s touto technologií můžete setkat třeba v Londýně, Sydney, Las Vegas nebo třeba v Taipei. Pozorujte zvířata v jejich přirozeném prostředí! Stačí se jen posadit do křesla, nasadit si brýle a nechat se unášet virtuálním světem.

VIRTUÁLNÍ DOBRODRUŽSTVÍ NA DOSAH RUKY

Zoo Praha jako nyní jediná v České republice zprostředkuje svým návštěvníkům výlet do divoké Rwandy za gorilami horskými a to díky moderní technologii „imervivního“ VR zážitku od americké společnosti Immoion. Ve světě se s touto technologií můžete setkat třeba v Londýně, Sydney, Las Vegas nebo třeba v Taipei. Pozorujte zvířata v jejich přirozeném prostředí! Stačí se jen posadit do křesla, nasadit si brýle a nechat se unášet virtuálním světem.

VIRTUÁLNÍ REALITA POU

RESTUP GAST

DIVADLO ARCHA

OTEVÍRACÍ DOBA

Okres	10.00-15.30	16.00-18.30
Leden-únor, listopad-prosinec	10.00-15.30	16.00-18.30
Březen	10.00-17.30	18.00-18.30
Duben	10.00-18.30	18.00-18.30
Květen-srpen	10.00-18.30	18.00-18.30
Září-lizec	10.00-18.30	18.00-18.30

Záhlék je určen pro osoby bez závažných zdravotních omezení, od výšky 100 cm, děti do 13 let věku pouze v doprovodu dospělé osoby. Blíží informace poskytne obsluha na místě.

Zážitkový program můžete zakoupit přímo na místě nebo na e-shopu Zoo Praha

EKONOMICKÁ ZPRÁVA

Tab. 3: Hospodaření Zoo Praha v roce 2024
(v tisících Kč)

NÁKLADY – HLAVNÍ ČINNOST	
Celkem	539 105
drobný dlouhodobý majetek	4 666
krmivo (včetně krmiva hrazeného z dotace MŽP)	35 883
ostatní spotřební materiál	26 749
spotřeba energie	60 592
prodané zboží	122
opravy a údržba	33 943
cestovné	3 757
služby spojů	1 704
ostatní služby	47 287
osobní náklady	213 678
odpisy	77 904
daně a poplatky (bez daně z příjmu)	2 372
ostatní náklady	30 447
NÁKLADY – DOPLŇKOVÁ ČINNOST	
Celkem	100 610
spotřeba materiálu	658
spotřeba energie	9 894
prodané zboží	30 654
opravy a údržba	348
ostatní služby	4 437
osobní náklady	41 569
ostatní náklady	4 511
daň z příjmů	8 538
VÝNOSY – HLAVNÍ ČINNOST	
Celkem	342 517
vstupné	298 869
tržby za přepravu	413
průvodcovské služby	5 119
ostatní prodej služeb	3 125
prodej zboží	403
konkrétně určené dary	16 150
jiné výnosy	18 437
DOTACE – HLAVNÍ ČINNOST	
Celkem čerpané dotace	196 588
příspěvek zřizovatele	193 135
státní dotace (MŽP)	2 514
ostatní dotace (PSSZ, odpisy z transferu)	940
VÝNOSY – DOPLŇKOVÁ ČINNOST	
Celkem	133 542
prodané zboží	53 279
pronájmy	25 852
parkoviště	36 835
reklama	10 086
ostatní služby a výnosy	7 490
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK ROKU 2024	
Výnosy zoo celkem	672 647
Náklady zoo celkem	639 715
Zlepšený hospodářský výsledek (po zdanění)	32 933

Světelná zoo přilákala
malé i velké návštěvníky.

Foto: Jan Hroch

CHOVATELSTVÍ

Mezi nejvýznamnější chovatelské úspěchy roku 2024, ať již s ohledem na náročnost odchovu, či z pohledu zájmu veřejnosti, patří dvě mláďata goril nížinných, mládě orangutana sumaterského, druhé mládě luskouna krátkoocasého, první mládě vombata obecného, mládě ketupy Pelovy či vlhovce chocholatého.

Samička Mobí – první mládě gorily
nížinné narozené v Rezervaci Dja

Zoologická činnost

Zoologická zahrada hlavního města Prahy si dlouhodobě udržuje velmi vysokou úroveň chovatelské a odborné činnosti. Ke konci roku 2024 byl celkový počet chovaných druhů a jedinců o něco málo vyšší oproti předchozím rokům. Zatímco počty chovaných savců se mírně navýšily, v chovu ptáků tomu bylo naopak. Počet narozených mláďat a rozmnožených druhů byl na podobné úrovni jako v letech předchozích.

V dlouhodobém horizontu však kvantita není odpovídajícím měřítkem chovatelských úspěchů. Tím je samozřejmě kvalita, a to jak ve smyslu odchovu vzácných, ohrožených nebo obtížně chovatelných druhů, tak ve smyslu opakovaných odchovů v následných generacích. V průběhu roku 2024 se podařilo několik odchovů s přívlaskem „poprvé v Zoo Praha“ či „poprvé v České republice“. Za vysoce kvalitní chovatelskou práci stojí erudovaní a zkušení pracovníci zoologického útvaru od chovatelů po kurátory, kteří pracují v rozdělení do pěti chovatelských úseků.

Pro moderní zoologickou zahradu jsou podstatné jak chovatelské výsledky, tak i trvalá práce expozičního charakteru se samozřejmým ohledem na pohodu a kvalitu života chovaných zvířat. Dosažení nejen odborných cílů by nebylo možné bez úzkého sepětí a spolupráce s ostatními útvary v zoo. Nezbytným předpokladem dosažení a udržení vysoké chovatelské i expoziční úrovně je trvalá přízeň zřizovatele, sponzorů i řadových návštěvníků.

V rámci chovatelské práce Zoo Praha tradičně spolupracuje s řadou tuzemských i mezinárodních institucí a je aktivním členem různých odborných struktur a organizací. Poslání zoologické zahrady je širší než samotný chov a prezentace zvířat, jak vyplývá ze zřizovací listiny, zákona ČR o zoologických zahradách, příslušných směrnic EU i z nepsaného morálního kodexu. Kromě vlastní chovatelské práce sami vedeme různé ochranné projekty v místě přirozeného výskytu ohrožených druhů živočichů (in situ) nebo na nich dlouhodobě spolupracujeme. Stranou nezůstávají ani nadstavbové vzdělávací a odborné aktivity, spolupráce s vysokými školami při realizaci odborných studentských prací, členství v akademických komisích, studentské stáže a praxe či přednášková činnost. Významnou a samozřejmou součástí činnosti vedoucích pracovníků zoologického útvaru i mnoha chovatelů je komunikace s médii i s veřejností či realizace zážitkových a vzdělávacích programů.

Zoo Praha je členem WAZA (Světová asociace zoologických zahrad a akvárií) a na různých úrovních intenzivně pracuje v rámci EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií), největšího mezinárodního regionálního sdružení zoologických zahrad. Pracovníci Zoo Praha zastávají významné pozice v různých orgánech a pracovních skupinách této asociace, od nejvyšší rady EAZA až po odborné komise chovných programů (EEP). V oblasti mezinárodní spolupráce při ochraně biodiverzity a záchraně ohrožených druhů se jako odborní experti podílíme na práci ve strukturách IUCN (Mezinárodní unie na ochranu přírody) a v jiných mezinárodních organizacích.

Během roku 2024 byli kurátoři i další pracovníci zoologického útvaru aktivně zapojeni do odborných aktivit Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií, a to v EEP komisích, pracovních skupinách (TAG) či plemenných knihách (ESB, ISB).

Mezi úkoly příslušných pracovníků zoologického útvaru patří asistence při plánování a realizaci stavebních projektů. Po dokončení

Samice orangutana
sumaterského Dirí
s mládětem

pavilonu Rezervace Dja převzal roli nejvýznamnějšího projektu expoziční a chovatelský komplex Arktida, určený primárně pro medvědy lední. Stávající prostory pro medvědy jsou morálně zastaralé a nevyhovují současným požadavkům na moderní chov těchto severských šelem. Kromě medvědů ledních bude součástí komplexu Arktida také prostor pro chov tuleňů obecných. Výstava bude zahájena začátkem roku 2025.

V průběhu roku 2024 byl dokončen expoziční celek Gobi, jehož vlajkovým druhem je kůň Převalského. Byla dokončena výstava nového chovného výběhu se zázemím pro zubry evropské v Dolních Počernicích.

Účast na konferencích a workshopech

- **EAZA Annual Conference** (Lipsko, Německo) – RNDr. Pavel Brandl, Kristýna Čechlovská, MSc, Mgr. Jan Mengr, Mgr. Iva Martincová, Ph.D., Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D., Antonín Vaidl, Vojtěch Víta, Mgr. Veronika Zahradníčková, Martin Kristen
- **EAZA Small Mammal TAG Midyear Meeting** (Budapešť, Maďarsko) – RNDr. Pavel Brandl, Ph.D.
- **EAZA Small Mammal TAG Regional Collection Plan Meeting** (Amsterdam, Nizozemí) – Mgr. Iva Martincová, Ph.D.
- **EAZA Elephant TAG Meeting** (Safaripark Dvůr Králové, ČR) – Martin Kristen
- **EAZA Amphibian and Reptile TAG Midyear Meeting** (Valencie, Španělsko) – Petr Velenský, Vojtěch Víta, Mgr. Veronika Zahradníčková, Mgr. Iva Martincová, Ph.D.
- **EAZWV/AAZV Conference** (Toronto, Kanada) – MVDr. Roman Vodička, Ph.D.
- **World Pheasant Association (WPA) a European Conservation and Breeding Group (ECBG) Meeting** (Legnago, Itálie) – Antonín Vaidl, Mgr. Veronika Zahradníčková
- **Verband der Zootierärzte Tagung** (Halle, Německo) – MVDr. Roman Vodička, Ph.D.
- **Vietnam Pheasant Species Group (VPSG) and EEP meeting** (Cleres, Francie) – Antonín Vaidl, Mgr. Veronika Zahradníčková

Vybrané členství v mezinárodních organizacích

- WAZA – World Association of Zoos and Aquariums
- EAZA – European Association of Zoos and Aquariums
- IZE – International Zoo Educators Association
- Species360 – International Species Information System
- ITG – International Takhi Group (Mgr. Miroslav Bobek, Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. – členové představenstva)
- DGHT – Deutsche Gesellschaft für Herpetologie und Terrarienkunde (RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen)
- WPA – World Pheasant Association (Antonín Vaidl, Mgr. Veronika Zahradníčková, Ph.D. – čestný člen v sekci ČR a SR)
- EAZWV – European Association of Zoo and Wildlife Veterinarians (MVDr. Roman Vodička, Ph.D. – vedoucí české sekce)
- CAZWV – Česká asociace veterinářů zoozvířat a volně žijících zvířat (MVDr. Roman Vodička, Ph.D. – člen, MVDr. Helena Vaidlová – člen)
- VZT – Verband der Zootierärzte (MVDr. Roman Vodička, Ph.D. – člen)
- AAV – Americká asociace ptačích veterinářů (MVDr. Helena Vaidlová – člen)

- EAAV – European Association of Avian Veterinarians (MVDr. Helena Vaidlová – zástupce pro ČR)
- BHS – British Herpetological Society (RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen)
- SSAR – Society for the Study of Amphibians and Reptiles (RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen)
- HL – Herpetologist League (RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen)
- SEH – Societas Europaea Herpetologica (RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen)
- Das Europäische Fruchttaubenprojekt

Práce v mezinárodních komisích a institucích

- **WAZA – Conservation and Environmental Sustainability Committee**
RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen
- **EAZA – EAZA Council**
Mgr. Miroslav Bobek – člen rady EAZA
- **EAZA – Research Committee**
RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen
- **EAZA – Boards of Campaigns – Shellshock and Amphibian Ark**
RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen
- **EAZA TAGs (Taxon Advisory Groups)**
RNDr. Ivan Rehák, CSc. – předseda TAG pro plazy
Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. – místopředseda TAG pro koňovité
RNDr. Pavel Brandl, Ph.D. – člen TAG pro malé savce, kočkovité šelmy a poloopice
Mgr. Barbora Dobiášová – člen TAG pro koňovité a antilopy a žirafy
Martin Kristen – člen TAG pro slony
Mgr. Jan Mengr – člen TAG pro jelenovité
Antonín Vaidl – člen TAG pro papoušky, dravce, veslonohé, pěvce, měkkozobé a brodivé
Petr Velenský – člen TAG pro plazy
Mgr. Veronika Zahradníčková, Ph.D. – člen TAG pro hrabavé a plazy
- **EEP (EAZA Ex situ Programme) – koordinátor chovu**
RNDr. Pavel Brandl, Ph.D. – komba ušatá
Mgr. Barbora Dobiášová – kůň Převalského a přimorožec beisa
Mgr. Jan Mengr – muntžak malý
Dr. Peter Praschag – želva amboinská a komplex želv rodu *Ba-tagur*
RNDr. Ivan Rehák, CSc. – želva obrovská, orlicie bornejská a varanovec bornejský
Antonín Vaidl – sup mrchožravý a dvojzoborožec hnědavý
Mgr. Veronika Zahradníčková, Ph.D. – bažant Edwardsův
- **ESB (European Studbook) – Evropská plemenná kniha – správce**
RNDr. Ivan Rehák, CSc. – hroznýšovec kubánský, želva černavá, gaviál indický a krokodýl kubánský
RNDr. Pavel Brandl, Ph.D. – velemyš obláčková a velemyš největší
Mgr. Veronika Zahradníčková, Ph.D. – satyr Cabotův
- **ISB (International Studbook) – Mezinárodní plemenná kniha – správce**
Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. – kůň Převalského
- **EEP (EAZA Ex situ Programme) – člen Species Committee**
RNDr. Pavel Brandl, Ph.D. – levhart mandžuský a lev indický
Mgr. Barbora Dobiášová – voduška abok, zebra Grévyho, anoa nížinný, pekari Wagnerův a sitatunga západoafrická
Martin Kristen – slon indický
Mgr. Jan Mengr – talapoin severní, vydra hladkosrstá, gueréza pláštíková, orangutani, makak vepří a gibbon stříbrný
Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. – bongo horský, kůň Převalského a žirafy

Antonín Vaidl – sup hnědý, amazoňan rudocasý, ibis skalní, holub růžový, tučňák Humboldtův, kagu chocholatý, majna černokřídlá, bulbul korunkatý a bažant Edwardsův
Petr Velenský – varan komodský, želva skalní a želva sloní

- **EAZA MON-P (EAZA Monitoring Plan) – monitoring druhu**
RNDr. Pavel Brandl, Ph.D. – hutie kubánská, mara slaništní, komba jižní a komplex kočky bengálské *sensu lato*
Antonín Vaidl – lori vlnkovaný, tricha orlí a amazoňan jamajský
- **ITG (International Takhi Group) – Mezinárodní skupina pro ochranu koně Převalského**
Mgr. Miroslav Bobek – člen výboru
Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. – člen výboru
- **CPSG (Conservation Planning Specialist Group)**
RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen
- **CPSG (Conservation Planning Specialist Group) – Strategic Committee**
RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen
- **IUCN Species Survival Commission – Komise IUCN pro záchranu druhů**
RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen skupiny odborníků pro leguány (*Iguana Specialist Group*) a člen skupiny odborníků pro krokodýly (*Crocodile Specialist Group*)
Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. – člen skupiny odborníků pro koňovité (*Equid Specialist Group*)
Antonín Vaidl – člen skupiny odborníků pro volavky (*Heron Specialist Group*) a skupiny pro sledování obchodu s asijskými pěvci (*Asian Songbird Trade Specialist Group*)
Mgr. Veronika Zahradníčková, Ph.D. – členka skupiny odborníků pro plazy, specializace na anolisy (*Snake and Lizard Red List Authority Group*)
- **TASA (Threatened Asian Songbird Alliance)**
Antonín Vaidl – člen
- **JZAR (Journal of Zoo and Aquarium Research)**
RNDr. Ivan Rehák, CSc. – člen redakční rady a editor sekce herpetologie
- **VCF (Vulture Conservation Foundation) – Nadace na ochranu supů**
Antonín Vaidl – člen poradní skupiny
- **International Technical Advisory Committee for White-bellied Heron – Mezinárodní skupina pro ochranu volavky císařské**
Antonín Vaidl – člen
- **RSPN Bhutan (Royal Society for Protection of Nature Bhutan) – Královská společnost pro ochranu přírody Bhútánu**
Antonín Vaidl – člen

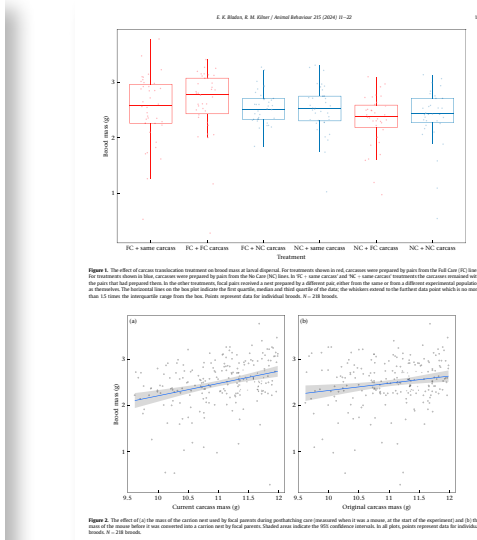
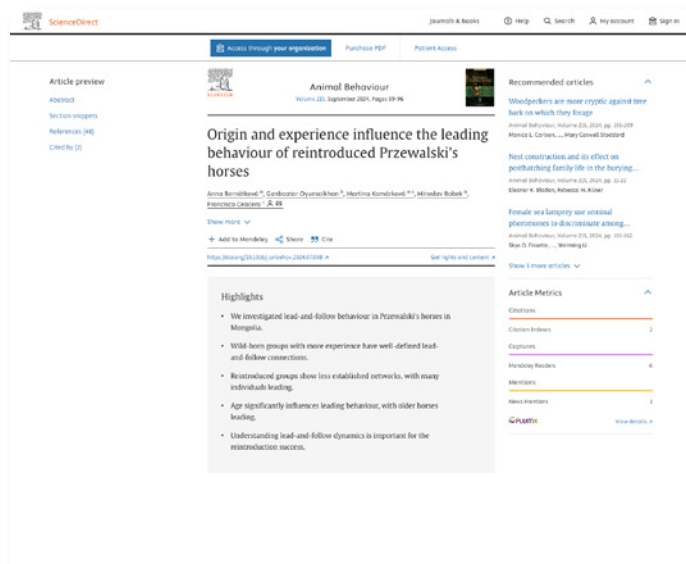
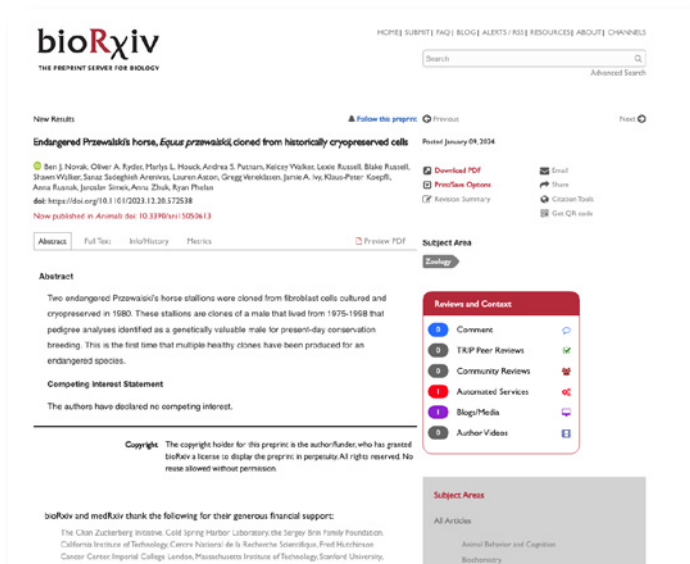
Nejvýznamnější tuzemské a mezinárodní spolupráce

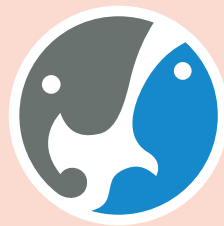
- ostatní zoologické zahrady v rámci EAZA a UCSZOO (Unie českých a slovenských zoologických zahrad) a soukromí chovatelé
- MěVS SVS a SVS (Městská veterinární správa v Praze, Státní veterinární správa a Státní veterinární správa) a SVÚ (Státní veterinární ústav)
- MŽP (Ministerstvo životního prostředí ČR) – oddělení CITES a ČIŽP (Česká inspekce životního prostředí)
- MHMP (Magistrát hlavního města Prahy) – Odbor ochrany prostředí
- vysoké školy, nejvíce Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Česká zemědělská univerzita, Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity, Přírodovědecká fakulta UPOL Olomouc a Mendelova univerzita v Brně
- Biologické centrum AV, České Budějovice
- Český rybářský svaz

- Národní muzeum
- AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny
- Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. LF UK a VFN
- FN Motol, ÚVN Střešovice
- Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
- Výzkumný ústav veterinárního lékařství Brno
- Botanická zahrada hl. m. Prahy
- ČSMCH (Českomoravská společnost chovatelů, a. s.)
- Česká herpetologická společnost (RNDr. Ivan Reháček, CSc. – prezident, Nataša Velenská – člen, Petr Velenský – člen, Mgr. Veronika Zahradníčková, Ph.D. – člen)
- Teraristická společnost Praha (RNDr. Ivan Reháček, CSc. – čestný člen, Nataša Velenská – čestný člen, Petr Velenský – čestný člen, Mgr. Veronika Zahradníčková, Ph.D. – člen)
- *Acta Societatis Zoologicae Bohemicae* (RNDr. Ivan Reháček, CSc. – člen redakční rady)
- Česká zoologická společnost (RNDr. Ivan Reháček, CSc. – člen výboru)
- Česká společnost ornitologická
- Třesina, z. s. – reintrodukce modrásků východních na VKP Sklenářka
- Oborová rada Ekologie ŽP ČZU (RNDr. Ivan Reháček, CSc. – člen)
- Lesy hl. m. Prahy – projekt „Zubří v Praze“
- Leibniz Institute for Zoo and Wildlife Research (IZW), Berlín
- Správa přísně chráněné oblasti Velká Gobi B, Mongolsko
- WCPF UK (The Wild Camel Protection Foundation UK)
- WCPF Mongolia (The Wild Camel Protection Foundation – Mongolia)
- WCS Mongolia (Wildlife Conservation Society – Mongolia)
- WWF Mongolia (World Wide Fund For Nature – Mongolia)
- ITG (International Takhi Group)
- National University of Mongolia
- Ministry of Environment and Climate Change, Mongolsko
- Mongolian University of Life Sciences, Mongolsko
- Institute of Veterinary Medicine, Mongolsko
- We Help Them to Survive – Mongolia – ochrana ohrožených živočišných druhů v Mongolsku, zejm. koně Převalského
- Tropical Forest and Rural Development, Kamerun
- Ape Action Africa, Kamerun
- Ngoyla Wildlife Reserve, Kamerun
- The Ministry of Forestry and Wildlife, Kamerun
- Správa Biosférické rezervace Dja, Kamerun
- Living Forest Trust, Kamerun
- ICCN (Institut Congolais pour la Conservation de la Nature), Demokratická republika Kongo
- Správa Národního parku Kahuzi-Biega, Demokratická republika Kongo
- Mount Kenya Wildlife Conservancy – ochrana bongů horských
- MCBT – Madras Crocodile Bank Trust a Gharial Conservation Alliance, Indie (RNDr. Ivan Reháček, CSc. – předseda pro evropský region)
- Herpetologist' League
- Asian Turtle Conservation Network
- European Forum for Reptiles and Amphibians
- Green Balkans (Federation of Nature Conservation NGOs), Bulharsko
- VCF (Vulture Conservation Foundation)
- WPA (World Pheasant Association)
- Vietnam Pheasant Recovery Team – ochrana a návrat bažanta Edwardsova do přírody (Mgr. Veronika Zahradníčková, Ph.D. – člen)
- Viet Nature Conservation Centre – ochrana bažantů Edwardsovy ve Vietnamu
- Stiftung Artenschutz Species Conservation Foundation – ochrana gibbonů *Nomascus annamensis* ve Vietnamu
- CEMAVE (Centro Nacional de Pesquisa e Conservação de de Aves Silvestres), Brazílie – ochrana arý Learova
- ICMBio (Instituto Chico Mendes de Conservação da Biodiversidade), Brazílie – ochrana arý Learova
- ISPRA (Institute for Environmental Protection and Research), Itálie – ochrana supa mrchožravého
- BSPB (Bulgarian Society for Protection of Birds), partner BirdLife International – ochrana supa mrchožravého
- CERM (Centro Rapaci Minacciati), Itálie – reintrodukce supa mrchožravého
- Department of Natural Resources and Environment, Tasmánie – ochrana ďábla medvědotivého
- Zoos Victoria – ochrana paropuch corroboree, ochrana jižních klokanů skalních, rehabilitace zvířat po požárech, genetický výzkum strašilky humří
- Australian Ecosystems Foundation; The University of New South Wales; New South Wales Government, Department of Planning, Industry and Environment – ochrana vakoplochů trpasličích
- Royal Zoological Society of South Australia Inc. (Adelaide Zoo) – ochrana koal, ochrana krátkokrký hnědavé, rehabilitace zvířat po požárech
- Mt Rothwell, Austrálie – ochrana klokanů jižních skalních
- New South Wales Office of Environment and Heritage – ochrana paropuch corroboree
- Wombat Rescue, Austrálie – ochrana vombata obecného
- Zooparque Itatiba, Brazílie – ochrana morčáků paranských
- Centro Chaqueño para La Conservación e Investigación, Proyecto Taguá, Paraguay – ochrana pekariů Wagnerových
- RSPN (Royal Society for Protection of Nature), Bhútán – ochrana volavky císařské
- ACBK (Association for the Conservation of Biodiversity of Kazakhstan), Tierpark Berlin
- Hortobágy National Park, Maďarsko
- Forestry and Wildlife Committee, Ministry of Ecology and Natural Resources of the Republic of Kazakhstan
- Frankfurt Zoological Society – spolupráce na reintrodukci koně Převalského do Kazachstánu

Odborné publikace (2024)

- Bobek, M., Bernátková, A., Komárková, M., Oyunsaikhan, G., Ceacero, F. (2024). Origin and experience influence the leading behaviour of reintroduced Przewalski's horses. *Animal Behaviour*, 215: 89–96.
- Bobek, M., Dobiášová, B. (2024). Back to the wilderness (A new chapter is being written in the history of the wild horse, as Przewalski's horses return to the steppes of Kazakhstan). *Zooquaria*, 124: 14–15.
- Chmelař, J., Frynta, D., Rudolfová, V., Fischer, D., Rehák, I. (2024). Microhabitat preferences in the European green lizard (*Lacerta viridis*): implications for conservation management of isolated populations. *Herpetozoa*, 37: 287–294.
- Rehák, I., Velenský, P., Zahradníčková, V., Martincová, I. (2024). Želva obrovská a člověk / The Aldabra Giant Tortoise and Human. *Živa (Academia, Praha)*, 1: 41–44.
- Novak, B. J., Ryde, O. A., Houck, M. L., Putnam, A. S., Walker, K., Russell, L., Russell, B., Walker, S., Arenivas, S. S., Aston, L., Veneklasen, G., Ivy, J. A., Koepfli, K. P., Rusnak, A., Šimek, J., Zhuk, A., Phelan, R. (2024). Endangered Przewalski's horse, *Equus przewalskii*, cloned from historically cryopreserved cells. *BioRxiv* (preprint). Dostupné z: <https://www.biorxiv.org/content/10.1101/2023.1.2.20.572538v2>
- Zahradníčková, V., Hovořáková, M., Tucker, A. S., Bartoš, M., Rehák, I., Zahradníček, O. (2024). Postnatal dentition changes in the Cuban false chameleons: adaptation to a dietary shift. *Journal of Vertebrate Biology*, 73 (24063): 1–20.

World Association of
Zoos and Aquariums
WAZA | *United for
Conservation*

Stavy zvířat

Počet chovaných druhů zvířat v Zoo Praha je dlouhodobě vyrovnaný, drobné změny v počtech nepřevyšují obvyklou meziroční dynamiku. Ke konci roku 2024 bylo v Zoo Praha chováno celkem 6 590 jedinců 708 druhů. V hlavních kategoriích (savci, ptáci, plazi) se jednalo o 4 105 jedinců 588 druhů.

Odchovy

V roce 2024 se narodilo či vylíhlo celkem 1 043 mláďat 190 druhů savců, ptáků a plazů (69 druhů savců, 92 druhů ptáků a 29 druhů plazů), v kategorii odchovaných bylo ke konci roku vedeno celkem 823 mláďat 161 druhů (z toho 61 druhů savců, 74 druhů ptáků a 26 druhů plazů).

MGR. MIROSLAV ŠIMEK, PH.D.
ZOOLOGICKÝ NÁMĚSTEK ■

Tab. 4: Přehled počtu chovaných druhů a jedinců v letech 2022–2024

	K 31. 12. 2022		K 31. 12. 2023		K 31. 12. 2024	
	druhů	kusů	druhů	kusů	druhů	kusů
Savci	157	1 012	165	1 006	170	1 047
Ptáci	286	1 785	281	1 808	272	1 798
Plazi	145	1 152	150	1 248	146	1 260
Obojživelníci	9	340	11	444	15	566
Ryby	37	1 465	31	1 452	36	1 607
Paryby	1	1	0	0	0	0
Bezobratlí	56	244	65	338	69	312
Celkem	691	5 999	703	6 296	708	6 590

Tab. 5: Počet chovaných druhů ve vybraných kategoriích v letech 2022–2024

	2022	2023	2024
Červená kniha ohrožených druhů (IUCN Red List 2015)	542	542	547
Evropské chovné programy (EEP)	114	122	140
Mezinárodní plemenné knihy (ISB)	43	44	45
Evropské plemenné knihy (ESB)	42	42	32
Ohrožené druhy fauny ČR	37	37	35
CITES	279	277	274

Tab. 6: Přehled počtu narozených mláďat ve třech hlavních skupinách zvířat v letech 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Savci	582	423	450	399	451
Ptáci	466	390	475	405	381
Plazi	326	225	304	335	211
Celkem	1 374	1 038	1 229	1 139	1 043

Tab. 7: Přehled počtu odchovaných mláďat ve třech hlavních skupinách zvířat v letech 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Savci	512	365	390	339	368
Ptáci	306	272	292	278	263
Plazi	292	202	257	293	192
Celkem	1 110	839	939	910	823

Foto: archiv Petra Prachaga

Mlád'ata krajty zelené

Plazi, obojživelníci, ryby, bezobratlí

Během devíti měsíců roku 2024 se vylíhlo 211 plazích mlád'at 29 druhů. Proti minulým létům se jedná o snížení počtu jak rozmnožených druhů, tak i mlád'at celkově.

Důvodem je zejména neustálá snaha o racionalizaci odchovu, kde na jedné straně stojí regulace mnoha programových druhů v rámci EAZA, personální i finanční náročnost odchovu plazích mlád'at a menší zájem o ně ze strany jiných zoologických zahrad a na straně druhé pak snaha o zajištění dlouhodobé perspektivy jednotlivých druhů s nutností rozmnožování zejména krátkověkých druhů s rychlou generační obměnou.

Druhově nejpočetnější rozmnožovanou skupinou jsou želvy s třinácti rozmnoženými druhy. Nejceněnější je pro nás pět mlád'at **želvy tlustohrdlé** (*Siebenrockiella crassicollis*). Tuto želvu, která patří mezi druhy mající původ v hongkongských záchranných akcích v letech 2001 a 2004, jsme naposledy rozmnožili v roce 2011. Matkou letošních mlád'at je poslední vylíhnutá samička a otcem jeden z původních samců. Velmi si ceníme i rozmnožení dvou kriticky ohrožených druhů v rámci jejich chovných programů EEP. Jedná se o **dlouhokrčku rotiskou** (*Chelodina mccordi*) a **želvu egyptskou** (*Testudo kleinmanni*). U **želvy tuniské** (*Testudo graeca nabeulensis*), tradičního taxonu, jehož chov má počátek u zabavených pašovaných jedinců, se nám podařilo dosáhnout čisté druhé generace, oba rodiče se již vylíhli v naší zoo. Podobně je to u jihoafrických **želv pardálích** (*Stigmochelys p. pardalis*) a **želv hvězdnatých** (*Geochelone elegans*). Podařilo

se rozmnožit i dva druhy želv, jejichž chovné programy v rámci EAZA koordinujeme. **Želvy černavé** (*Heosemys grandis*) zůstávají po celou dobu chovu v Zoo Praha názvoslovně stále, avšak u **želv amboinských** (*Cuora amboinensis*) došlo vlivem fylogenetické studie k rozštěpení druhu a náš tradičně chovaný taxon by se měl nazývat *Cuora couro*, česky **želva kouro**. Tato změna byla odbornou veřejností rychle přijata a lpěním na starém konceptu bychom se ocitli v odborné izolaci.

Velmi tradičním, ale jak ukazují i zkušenosti z jiných zoo velmi citlivým a chovatelsky náročným druhem je **želva texaská** (*Gopherus berlandieri*). Šest vylíhlých mlád'at bude v případě úspěšného odchovu velmi dobrý výsledek. I tentokrát se v prostoru pavilonu Indonéská džungle vylíhla **želva záhadná** (*Cyclemys enigmatica*), ve venkovním výběhu gaviálů pak deset **želv bahenních** (*Emys orbicularis*).

Mezi osmi rozmnoženými druhy ještěřů početně dominují **agamy stepní** (*Trapelus sanguinolentus*) se 72 mlád'aty. Toto množství by u těchto krátkověkých ještěřů mělo s rezervou pokrýt expoziční požadavky na jeden až dva roky. Nejceněnější mezi ještěřími mlád'aty je ovšem 8 **agamek písčných** (*Phrynosophus mystaceus*), protože tento druh je nejenom krátkověký,

ale i chovatelsky nesmírně náročný. K zajištění chovu na nejbližší roky došlo rovněž díky rozmnožení afrických agam, které jsme až dosud registrovali jako agamy západoafrické. Na základě genetických studií došlo v roce 2024 k jejich přeurčení na nově odštěpený druh **agama malovaná** (*Agama picticauda*).

Vylíhla se 4 mláďata **mabují východních** (*Eutropis multifasciata*), které v pavilonu Indonéská džungle chováme teprve od roku 2023. Poprvé se u nás rozmnožily **dasie olivové** (*Dasia olivacea*), které připravujeme k vypuštění do říční expozice v rondelu pavilonu Indonéská džungle. Vylíhli se 3 **gekoní přilboví** (*Tarentola chazaliae*), které jsme v roce 2024 poprvé představili v expozici pavilonu Afrika zblízka. Potvrzením předchozí superúspěšné sezony je odchov 6 mláďat **leguánek pruhoocasých** (*Callisaurus draconoides*), jejichž rozmnožování je pro tento krátkověký druh nezbytné. Posledním rozmnoženým druhem je tradičně chovaný a množený druh ještěra, jímž je **gekon Chondrodactylus laevigatus**.

Rozmnožení jsme zaznamenali u osmi druhů hadů. Historicky poprvé jsme v naší zoo rozmnožili **užovky stromové** (*Zamenis longissimus*), čímž jsme završili pravidelnou reprodukci všech druhů hadů vyskytujících se na území České republiky. K užovkám stromovým se připojily i **užovky hladké** (*Coronella austriaca*) a **užovky podplamaté** (*Natrix tessellata*).

Zvláštní událostí pro Zoo Praha byla úspěšná přirozená inkubace 7 mláďat **krajt zelených** (*Morelia viridis*). Tento druh totiž jako jeden z prvních na světě rozmnožil před padesáti lety odborný chovatel pražské zoo Aldo Olexa. Společná expozice dospělců a mláďat je u plazů vzhledem ke způsobu jejich života velmi neobvyklá, mláďata krajt zelených jsme však mohli ponechat ve

zvláštním teráriu v expozici, takže je návštěvníci mohli nerušeně obdivovat. Rozmnožily se **krajty cejlonské** (*Python molurus pimbura*), což je již tradičně chovaný poddruh krajty tygrovité, k jehož rozmnožování přistupujeme velmi racionálně a vejce inkubujeme pouze v případě potřeby. U **korálovek Ruthvenových** (*Lampropeltis ruthveni*) se rozmnožoval starý zakladatelský pár v zázemí, mladá zvířata v expozici připravujeme pro příští rok. **Hroznýšci pestří** (*Eryx colubrinus*) patří ke zvířatům, která bychom nemuseli každým rokem rozmnožovat, ale vzhledem k jejich živodosti a biologickým potřebám samice tak činíme. V roce 2024 se narodilo 5 mláďat.

Z obojživelníků se odchovy vydařily u **létavek obecných** (*Polypedates leucomystax*), které mimo expozičních účelů plní službu biologických predátorů hmyzu v mnoha expozicích. Dále se podařilo rozmnožit vzácnější **létavky ušaté** (*Polypedates otolophus*), **rákosničky běloskvrnné** (*Heterixalus alboguttatus*) a **afričky ozdobné** (*Afrixalus dorsalis*).

Naší profilovou skupinou mezi rybami jsou **duhovky** (čeleď Melanotaeniidae), které nejen vystavujeme, ale všechny druhy se snažíme v zázemí vytírat. I v roce 2024 se to podařilo u všech čtyř dlouhodobě chovaných druhů, mimo ně došlo v expozičních nádržích ke spontánnímu rozmnožování některých druhů **parmiček** a **dania malabarského** (*Danio malabaricus*).

Velkou pozornost jsme v průběhu prvního pololetí věnovali kolekci bezobratlých, zejména však přípravě na nejdůležitější expoziční i chovatelský počín týkající se bezobratlých živočichů, tedy na chov kriticky ohrožených **strašilek humřích** (*Dryococelus australis*). Čtyři sta vajec tohoto druhu, zachráněného před vyhynutím doslova na poslední chvíli, jsme ze Zoo Bristol obdrželi

Létavka ušatá

Foto: Tereza Mrháková

Užovka tygří

Foto: Petr Hamaník

v polovině srpna. Do té doby probíhala příprava chovných i expozičních prostor a ve spolupráci se zahradnickým oddělením i rozšiřování portfolia pěstovaných živých rostlin a péče o ně. Odborný chovatel Vojtěch Víta s chovatelem bezobratlých Lukášem Krejčím absolvovali v průběhu prvního pololetí stáž v Zoo Melbourne a načerpali velké množství metodických pokynů i ryze praktických informací souvisejících s chovem tohoto hmyzu. Vojtěch Víta navštívil i jediné dosavadní evropské centrum chovu v Bristolu, odkud jsme získali zárodek chovného materiálu. Strašilky se začaly líhnout v průběhu října a do konce roku 2024 se vylíhlo celkem 130 jedinců. Strašilky zdárně rostou, nejstarší jedinci dosáhli ještě v roce 2024 čtvrtého instaru a úhyn je v očekávatelných mezích.

Chovatelsky i expozičně zásadní událostí pro nás bylo otevření expozice Gobi v rámci zrekonstruovaného areálu koní Převalského, které proběhlo 23. března 2024. Její součástí jsou totiž i dvě expozice vystavující plazy a tři menší insektária s bezobratlými živočichy. Menší z plazích expozic je ambiciózním pokusem o prezentaci skrytě žijícího hrabavého hada **hroznýška tatarského** (*Eryx tataricus*). Cílem této expozice je představit návštěvníkům racionální vysvětlení původu mýtu o tajemném vraždícím červu olgoji chorchojovi. Druhá, rozsáhlejší expozice představuje nejcharakterističtější z mongolských plazů, tedy zástupce rodů paještěrka (*Eremias*) a agamka (*Phrynocephalus*), konkrétně **paještěrky Převalského** (*Eremias przewalskii*), **agamky Převalského** (*Phrynocephalus przewalskii*) a **agamky různobaré** (*Phrynocephalus helioscopus varius*). Velkoryse řešené terárium by mělo uspokojit všechny potřeby těchto velmi náročných drobných ještěřů. Nápadnější ze dvou expozic bezobratlých v rámci Gobi jsou dvě vitríny se **štíry Martensovými** (*Mesobuthus martensii*). V jedné z nich mohou návštěvníci vidět hnědavé štíry, nasvícené světlem ve viditelné části spektra. Jejich pozornost však okamžitě přitáhne expozice druhá, v níž stejný druh štíra září v ultrafialovém světle tajemnou neonovou barvou. Velmi

nenápadní jsou naopak takřka ustavičně zahrabaní **švábi lékařští** (*Eupolyphaga sinensis*). Expozice bezobratlých živočichů a část expozice hroznýšků svým umístěním i nasvícením evokují život pod povrchem pouště a připomínají tím, že pro drsné podmínky Gobi je toto životní prostředí velmi významné.

V pavilonu Terárium jsme v roce 2024 představili dva nové druhy. Velmi atraktivní **užovka tygří** (*Rhabdophis tigrinus*), která je nesmírně zajímavá pro svou dvojí jedovatost, sdílí akváterárium s vodnářkami pruhovanými (*Homalopsis buccata*). Zajímavé stromové **ropuchy skvrnkované** (*Rentapia flavomaculata*), popsané teprve v roce 2020, našly dočasný domov v teráriu, kde jsme po dvaceti letech nepřetržitého chovu přišli o poslední **boju ularburong** (*Boiga dendrophila*). Tento velmi atraktivní had ovšem neodmyslitelně patří do našeho chovatelského plánu, a proto jsme velmi rádi, že se nám podařilo získat mláďata vylíhlá v lidské péči, která jsou zatím v zázemí, aby byla připravena k přestěhování do expozic. V zázemí rovněž připravujeme další nový druh želvy a dva druhy žab z vídeňské zoo. Do hlavní sezony 2025 by tak měly expozice obohatit **kožnatka chrupavčitá** (*Amyda cartilaginea*), **létavky černoblanné** (*Rhacophorus nigropalmatus*) a **skokani brunejší** (*Staurois parvus*).

Ustálenou kolekci ryb je třeba průběžně doplňovat o mladé jedince. Letos se to týkalo **stříkounů lapavých** (*Toxotes jaculatrix*), **kaložroutů skvrnitých** (*Scatophagus argus*), **parmounů siamských** (*Crossocheilus siamensis*), **čtverzubců zelených** (*Dichotomys nereis*), **sumců sklovitých** (*Kryptopterus bicirrhatus*), **labeí červenoočasných** (*Epalzeorhynchus bicolor*), **čichavců drobošupinných** (*Trichogaster microlepis*) a **pílohrbetce malošupinatého** (*Danio aequipinnatus*). Do naší profilové skupiny duhovek přibyl v roce 2024 nový druh – **duhovka malá** (*Melanotaenia parva*). Tato duhovka již v přírodě pravděpodobně vyhynula a přežívá tedy jen v lidské péči.

Samec
velemloka
čínského Karlo

Foto: Petr Hamenik

Na sklonku roku jsme zaznamenali i jeden velmi podstatný úhyn. **Velemlok čínský** (*Andrias davidianus*) Karlo žil v naší zoo více než deset let. Byl to nejstarší a největší velemlok v Evropě, dožil se 47 let a měřil 161 cm. Kadáver byl předán k preparaci do Národního muzea.

V neobvykle teplém předjaří roku 2024 jsme věnovali vysokou pozornost výběhu obou druhů **velkých želv**. V roce 2023 na jaře zde probíhala rekonstrukce kanalizace, kterou jsme využili

k obnovení povrchu výběhu, zejména trávníku. Na něm se totiž želvy v teplém období nejen sluní, ale tráva je i základní složkou jejich letní krmné dávky. Protože trávník byl po předchozí sezoně ve špatném stavu, došlo k jeho úpravám – dosevu, hnojení a optimální zálivce. Po vypuštění želv na letní pastvu v polovině května jsme mohli konstatovat jeho nejlepší kvalitu za poslední roky, což se příznivě odráží na kondici i welfare chovaných želv. Metodiku letního chovu jsme ještě vylepšili intenzivním zkrmováním čerstvého listí různých druhů listnatých stromů.

Agamka
písečná

Foto: Petr Hamenik

Užovka hladká

Foto: Petr Hamerník

Zásadní událostí začátku roku je pro plazy z mírného podnebného pásma vždy zimování (respektive jeho ukončení), které probíhá v široké škále možností od zcela přirozených podmínek ve venkovních expozicích přes nastavení zimního režimu klimatizováním v jejich vnitřních expozicích až po umístění v boxech ve vinotéce. Tyto postupy jsou léty vyzkoušené, a tak i tentokrát proběhlo zimování beze ztrát a problémů a, jak výsledky ukazují, zvířata byla dobře nastartovaná do rozmnožovací sezony.

Vrchní a odborní chovatelé i kurátor 4. chovatelského úseku se velmi aktivně zapojují do vzdělávacích i popularizačních programů, přednášek a exkurzí pro všechny stupně škol. Mimo samozřejmou a iniciativní spolupráci se vzdělávacím a programovým oddělením při realizaci zooškol, letních příměstských táborů a podobných aktivit probíhá na úseku řada komentovaných krmení, prohlídek

a podobných akcí. Příkladem jsou tradiční komentovaná krmení velkých želv a plazů v Pavilonu šelem a plazů, prohlídky chovatelského zázemí krokodýlů kubánských s výkladem či komentovaná krmení gaviálů. Ve spolupráci s kolegy pořádáme již tradičně čtyřikrát ročně Den chovatelů želv, kde formou přednášek, besed a setkání seznamujeme návštěvníky se zoologickými i chovatelskými zákulisními zajímavostmi o této ohrožené živočišné skupině. Často rovněž poskytujeme odborné konzultace ohledně plazů, vyžádané různými složkami státní správy. V roce 2024 pořádal kurátor úseku pro zaměstnance Ústavu pro jaderný výzkum v Řeži školení týkající se soužití s kriticky ohroženými užovkami podplamatými. Na ochranu tohoto hada v povodí Vltavy severně od Prahy se Zoo Praha zaměřuje, proto jsme s ÚJV domluvili další spolupráci.

PETR VELENSKÝ
KURÁTOR ■

Foto: Miroslav Bobek

Hroznýšek
tatarský

Přeprava
vajíček
strašilky humří

Foto: Petr Velebný

Strašilka
humří –
1. instar

Foto: Petr Velebný

Štír Martensův

Foto: Petr Hamerník

Dospělá ketupa Pelova s mládětem, které bylo odchováno poprvé na světě.

Ptáci

V chovu ptáků jsme měli v potenciálních chovných párech celkem 228 původních druhů, z nichž jich celkem 138 sneslo alespoň jedno vejce. Prokazatelně oplozené snůšky byly získány od 101 druhů, u 92 druhů se vylíhla mláďata. Za odchovaná bylo možné ke konci roku považovat mláďata 74 druhů.

Nejvýznamnějšími mláďaty roku 2024 se staly **ketupa Pelova** (*Scotopelia peli*) a **ketupa malajská** (*Bubo ketupu aagaardi*). V případě ketupy Pelovy se jednalo o světový prvoodchov v zoologické zahradě. Rodiče mládě ve stáří jednoho týdne odmítli, a proto bylo odchováno chovateli a později zpětně seznámo这件 s rodiči, aby si získalo větší vazbu ke svému druhu. Vše se podařilo a mládě bylo úspěšně odchováno, avšak ke konci roku, po téměř 11 měsících, náhle uhynulo na selhání ledvin. Ketupa malajská byla v Zoo Praha odchována naposledy před čtyřmi lety, od té doby se odchov nepodařil v žádném evropském chovu. Tentokrát bylo mládě odchováno uměle a v raném věku bylo přesunuto do voliéry ke své babičce, aby se lépe socializovalo.

Významným mládětem byl **jeřáb rajsý** (*Anthropoides paradisea*) odchovaný pěstouny – párem jeřábů mandžuských. Další vylíhnuté mládě z pozdější snůšky již bylo odchováno rodiči. Mládě tohoto druhu bylo naposledy v Zoo Praha odchováno před 34 lety, kdy se jednalo zároveň i o poslední odchov v ČR.

Důležité bylo hnízdění australských **kormoránů černobílých** (*Phalacrocorax melanoleucos*), jejichž evropská populace v lidské

péči doznala obrovského úbytku. V současné době chováme nejpočetnější kolonii mimo původní domovinu tohoto druhu. Celkem 7 odchovaných mláďat dává naději na udržení kormoránů černobílých v chovech i nadále, třebaže v roce 2024 nebyli úspěšně rozmnoženi v žádné jiné evropské zoo.

Tučňáci Humboldtovi (*Spheniscus humboldti*) odchovem 2 mláďat, jež se vylíhla v lednu, ukončili hnízdní sezonu 2023/2024. S podzimem přišla další hnízdní sezona a také první vylíhnuté mládě, které bylo úspěšně odchováno.

Po neoplozené snůšce **orlosupů bradatých** (*Gypaetus barbatus*) a nevylíhnutém mláděti u **supů hnědých** (*Aegypius monachus*) jsme zaznamenali stoprocentní úspěch u supů kapucínů a supů mrchožravých. Oba páry **supů kapucínů** (*Necrosyrtes monachus*) odchovaly po 1 mláděti. **Supi mrchožraví** (*Neophron percnopterus*) odchováli 3 mláďata ze 3 snesených vajec, ovšem rodičovskou roli převzala pouze samice. Samec musel být po neshodách v průběhu inkubace oddělen. Mládě supa mrchožravého z umělého odchovu v Zoo Ostrava bylo převezeno do skupiny mláďat k lepší socializaci. Mládě supa mrchožravého, které

se vylíhlo v roce 2023, bylo v květnu vypuštěno z adaptační voliéry do přírody pohoří Východní Rodopy v Bulharsku.

Luňáci červení (*Milvus milvus*) sice snesli 4 vejce, však bohužel nebylo úspěšné. Naopak úspěšně hnízdily **poštolky jižní** (*Falco naumanni*), jejichž mláďata jsou pravidelně vypouštěna v Bulharsku, kde byl tento druh ještě nedávno veden v kategorii „vyhynulý“. V roce 2024 se v chovu dravců podařilo sestavit některé nové páry. Samice **orla bělohlavého** (*Haliaeetus leucocephalus*) je v páru s novým samcem z řecké Zoo Attika, samec **orla kejkliře** (*Terathopius ecaudatus*) vytvořil pár se samicí z ptačího parku Walsrode, **hadilov písar** (*Sagittarius serpentarius*) se samicí z holandského Beekse Bergenu a samice **orla nejmenšího** (*Hieraaetus pennatus*) ve Velké voliére byla spojena se samcem ze Zoo Liberec.

V kolekci sov musíme zmínit kromě velkého úspěchu v chovu ketup i mládě **výrečka filipínského** (*Otus megalotis*), odchované v péči chovatelů, a 3 mláďata **puštíků bělavých** (*Strix uralensis*), která byla převezena do Rakouska v rámci mezinárodní spolupráce na reintrodukčním projektu Habichtskauz Wiederausiedlung. Velmi důležitý byl příchod ketup malajských, ketup Pelových a páru **sov indických** (*Phodilus badius*) z chovného centra Monticello v Itálii. Toto chovatelsky nejvýznamnější nevěřejné centrum pro chov sov a dalších ptáků bylo po 40 letech zrušeno po úmrtí zakladatele. Vzhledem k nadstandardní dlouholeté spolupráci byli někteří jedinci sov bezplatně převedeni do chovu a majetku Zoo Praha. Stali jsme se tak jednoznačně nejvýznam-

nějším chovatelem ketup Pelových na světě a ketup malajských v Evropě. Ze stejného centra jsme přijali také 2.3 **kalouse africké** (*Asio capensis*), které jsme zapůjčili do společného chovu ve Weltvogelparku Walsrode, a 3.1 **puštíky tečkové** (*Strix seloputo*), kteří byli převedeni do chovu Zoo Zlín, jež se chovu tohoto druhu dlouhodobě věnuje.

Ve skupině brodivých ptáků se opět dařilo. **Zejozobi afričtí** (*Anastomus lamelligerus*) jsou stále odchováni jen vzácně, proto si vysoce ceníme 5 odchovaných mláďat. Z početné skupiny ibisů jmenujme **ibisy skalní** (*Geronticus eremita*), **ibisy madagaskarské** (*Lophotibis cristata urschi*), **ibisy bílé** (*Eudocimus albus*), **ibisy modrooké** (*Threskiornis bernieri bernieri*), **ibisy černohlavé** (*Threskiornis melanocephala*), **ibisy šedokřídle** (*Theristicus melanopis*) a **ibisy hnědé** (*Plegadis falcinellus*). Všechny tyto druhy se mohly pochlubit mláďaty odchovávanými pod rodiči. Také všechny tři druhy kolpíků odchovály mláďata. **Kolpíci bílí** (*Platalea leucorodia*) i **kolpíci afričtí** (*Platalea alba*) hnízdili v expozičních voliérách, chovatelsky náročnější **kolpík růžový** (*Platalea ajaja*) odchovával 2 mláďata v zázemí expozice Ptačích mokřadů. Také oba druhy kvakošů, **kvakoši noční** (*Nycticorax nycticorax*) i vzácnější **kvakoši rezaví** (*Nycticorax caledonicus manillensis*), vyvedly první mláďata, i když mláďata kvakošů nočních bohužel uhynula při bouřce a silných deštích. Z volavek úspěšně hnízdily **volavky vlasaté** (*Ardeola ralloides*), které odchovály 4 mláďata. Mláďata měli i **čápi simbilové** (*Ciconia abdimii*) a **nesyti afričtí** (*Mycteria ibis*). Rovněž nejvýznamnějšímu z nesyťů, **nesytu bílé**

Mládě supy kapucína

Jeřáb mandžuský
s vejcem
a mládětem
jeřába rajskeho

mu (*Mycteria cinerea*), se poprvé vylíhlo mládě z první snůšky, bohužel však nebylo odchováno. Nesyti bílí hnízdění zopakovali až koncem léta, a proto jsme se rozhodli přistoupit k umělému odchovu. S ohledem na chladnější noční teploty a vzácnost druhu v chovech i v přírodě jsme vejce před líhnutím převezli do líhně, kde se zdárně vyklubala 2 mláďata, která se stala prvními úspěšně odchovanými nesytí bílými v historii Zoo Praha.

Hnízdní sezona byla úspěšná také u plameňáků, mláďata odchovaly všechny tři chované druhy, tedy **plameňáci růžoví** (*Phoenicopiterus roseus*) – 15 mláďat, **plameňáci kubánští** (*Phoenicopiterus ruber*) – 1 mládě, i **plameňáci chilští** (*Phoenicopiterus chilensis*) – 3 mláďata.

Za velký úspěch považujeme mláďata **pisil čáponohých** (*Himantopus himantopus himantopus*), která se vylíhla poprvé po 14 letech chovu a byla úspěšně odchována v počtu 6 jedinců. Tradičně se podařilo odchovat **tenkozobce opačné** (*Recurvirostra avosetta*) i **čejky jihoamerické** (*Vanellus chilensis*) v nově sestaveném páru. V rámci vzájemné chovatelské spolupráce jsme odchováli **dytíky velké** (*Burhinus grallarius*), mláďata se vylíhla z vajec snesených párem v Zoo Plzeň.

Při slavnostním zahájení sezony jsme poprvé v Evropě představili veřejnosti **morčáky paranské** (*Mergus octosetaceus*). Tento kriticky ohrožený druh potápivé kachny jsme získali z Brazílie ke konci předešlého roku v rámci společného chovného projektu. Morčáci byli na jaře rozděleni do jednotlivých párů. Zájem o hnízdění začali projevovat v závěru roku, kdy jeden pár snesl snůšku 7 vajec, na které samice zasedla.

Staronovým druhem se staly **kachyně parníkové** (*Tachyeres pteneres*), pocházející z nejjihnějšího cípu Jižní Ameriky. Pár nyní

obývá společnou expozici s tučňáky Humboldtovými. Z vrubozobých ptáků nemůžeme opomenout odchov 4 mláďat **husovců straších** (*Anseranas semipalmata*) pod rodiči a 4 pohrobků, kteří se vylíhli po úhynu chovného samce. Samec pocházel ještě z importu z přírody z roku 1997. Opomenout nelze ani 5 mláďat **pižmovenek konžských** (*Pteronetta hartlaubii*) odchovaných pod rodiči. Tento druh je v Evropě chován poměrně vzácně. Odchov jsme zaznamenali také u **čírek australasijských** (*Anas gibberifrons*) a **čírek obecných** (*Anas crecca crecca*), **ostralek bělolících** (*Anas bahamensis*), **zrzohlávek rudozobých** (*Netta rufina*), **kachniček karolinských** (*Aix sponsa*) nebo **pižmovenek velkých** (*Cairina moschata*).

Jedním z nejdůležitějších druhů, které se podařilo přivést do reprodukce, jsou **holubi růžoví** (*Nesoenas mayeri*). Tento ohrožený endemit ostrova Mauricius má v posledních letech v chovech v lidské péči spíše klesající tendenci, celosvětovou populaci tvoří kolem 80 jedinců. Ani repatriovaná populace na Mauriciu nedoznává očekávaného nárůstu a přežití tohoto druhu stále zůstává velmi nejisté. Pravidelných odchovů dosahují pouze britské Zoo Jersey a Zoo Chester, proto letošních 6 mláďat v Zoo Praha vzbudilo značnou pozornost.

Filipínský endemit **holub podkovní** (*Ducula carola carola*) je chovatelsky významný druh. Díky odchovu 1 mláděte jsme se opět stali jedinou evropskou zoo, která tento druh úspěšně rozmnožila. Skupinu měkkozobých obohatil jeden nový druh. V expozici Filipín v Rákosově pavilonu jsme představili plodožravé **holuby černobradé** (*Ptilinopus leclancheri*), kteří jsou chováni velmi vzácně. Výskyt tohoto druhu je omezen na Filipíny a Tchaj-wan.

Hnízdní sezona u papoušků začala vzhledem k chladnějšímu jaru trochu později, ale i tak mnohé druhy (zejména nektarozravých

Kachyně
parníková

Foto: Petr Hanemík

Mládě holuba
růžového

Foto: Petr Hanemík

Mladý samec
rajky královské

papoušků) odchovaly mláďata. Patří k nim **loriové vlnkování** (*Trichoglossus johnstoniae* – 4 mláďata včetně 2 mláďat u nově sestaveného páru), **loriové sumbawští** (*Trichoglossus forsteri* – 5 mláďat), **loriové balijští** (*Trichoglossus forsteri mitchelli* – 1 mláďe), **loriové černohlaví** (*Lorius domicella* – 2 mláďata), a zejména **loríčky rudobradí** (*Psittaculirostris edwardsii* – 2 mláďata). Dvakrát se podařilo odchovat **loríčky zlatouché** (*Psittaculirostris salvadorii*) v pěstounské péči loríček rudobradých. Tři mláďata **madů modrotemenných** (*Tanygnathus lucionensis*) opustila hnízdní dutinu, avšak úhyn chovného samce je velmi bolestivou ztrátou. **Amazoňané modrobradí** (*Amazona festiva festiva*) odchovali 3 mláďata v přírodní hnízdní dutině v chovatelském zázemí. Úspěchem je 1 mláďe **kogny jižního** (*Enicognathus ferrugineus*) i 3 mláďata **papouška patagonského chilského** (*Cyanoliseus patagonus bloxami*). Poprvé jsme zaznamenali oplozené vejce u **kognů dlouhozobých** (*Enicognathus leptorhynchus*). Ve vrcholném létě se vylíhlo mláďe **kakadua palmového** (*Probosciger aterrimus*), které bohužel uhynulo těsně před opuštěním dutiny na selhání ledvin.

Ze zoborožců byli úspěšní **zoborožci rýhozobí** (*Penelopides panini panini*) s odchovem 2 mláďat. Jedinci dalších druhů odcházeli do jiných chovatelských zařízení podle doporučení koordinátorů chovu. Jednalo se zejména o starší mláďata **zoborožců kaferských** (*Bucorvus leadbeateri*) a **dvojzoborožců nosorožčích** (*Buceros rhinoceros silvestris*). Po úhynu dvou velmi starých **dvojzoborožců indických** (*Buceros bicornis*) se na doporučení koordinátora podařilo získat nového samce z Weltvo-

gelparku Walsrode. Pěkným výsledkem ve skupině srostloprstých byl odchov 1 mláďete **dudka chocholatého** (*Upupa epops*).

Jednou z chovatelsky nejnáročnější skupin jsou pěvci. Ve venkovních voliérách úspěšně zahrnili **loskutáci posvátní** (*Gracula religiosa*) a **majny Rothschildovy** (*Leucopsar rothschildi*). Velkou radost máme z 2 mláďat **vlhovečů chocholatých** (*Psarocolius decumanus*) z první snůšky, která byla odchovávána v péči chovatelů. Rodičovský pár inkuboval vejce ještě z druhé snůšky, ale v odchovu nebyl úspěšný. Jednalo se o jediná mláďata tohoto druhu vylíhlá v Evropě v posledních pěti letech. Jedno mláďe odchovali také **vlhovci žlutokápí** (*Agelaius icterocephalus*). I v případě těchto vlhovečů jsme jedinou evropskou institucí, jež se mohla pochlubit úspěšným odchovem.

Těžiště našeho zájmu směřuje tradičně k asijským sojkovcům. Po 1 mláďeti bylo odchováno u **sojkovců rezavouchých** (*Garrulax*

Mláďata vlhovce chocholatého

V roce 2024
se rozmnožily
všechny tři druhy
plameňáků
(na fotografii je
mládě plameňáka
chilského).

Foto: Petr Hanerík

castanotis) a **sojkovců šedohnědých** (*Garrulax palliatus*). Po několika letech se vylíhla 4 mláďata u **sojkovců jihočínských** (*Trochalopteron milnei*). Velkou radost jsme měli z mláďat **špačků holohlavých** (*Sarcops calvus*). Podařilo se sestavit pár, který byl jedním z posledních párů tohoto filipínského endemita chovaných v Evropě. Jedno mládě bylo odstaveno od rodičů po prvním hnízdění v Bažantnici a ve druhém druhém hnízdění se špačkům podařilo odchovat dokonce 3 mláďata, což považujeme za velký úspěch.

Ze zástupců pěvců naší přírody si vážíme početných odchovů **zvonků zelených** (*Carduelis chloris*) i mláděte **drozda zpěvného** (*Turdus philomelos*). Chov našich pěvců a jejich udržení a produktivita v chovech v lidské péči je jednou z nejtěžších disciplín.

Další obtížně chovatelnou skupinou jsou rajky. V roce 2024 jsme představili v Rákosově pavilonu poprvé dva již téměř vybarvené samce **rajky volavé** (*Paradisaea raggiana*) a jednoho mladého samce **rajky královské** (*Cicinnurus regius*), který do svého okázalého šatu teprve přepeří.

ANTONÍN VAIDL
KURÁTOR ■

Mládě výřečka
filipínského

Foto: <žánra protijahle vazba>

Savci (kromě kopytníků a primátů)

Nejvýznamnějším mládětem na tomto chovatelském oddělení se stala samička vombata obecného. Nejzásadnější aktivitou bylo otevření nového expozičního celku Gobi v březnu 2024.

Foto: Oliver Le Que

Mládě
vombata
obecného
s matkou
Winkleigh

Expozice Gobi se stala novým domovem nejen pro koně Převalského. Své místo zde našly i malé druhy savců, které jsou schopné díky své životní strategii odolávat podmínkám mongolských pouští a polopouští a přežít nejen bez vody, ale zvládají i teploty v rozmezí -40 až $+40$ °C. Ze zázemí jsme do nové expozice přesunuli **pískomily mongolské** (*Meriones unguiculatus*), ze Zoo Jihlava jsme získali samce **ježka ušatého** (*Hemiechinus auritus*) a od soukromého chovatele dva **křečíky Roborovského** (*Phodopus roborowskii*). Zcela novým druhem v Zoo Praha se stala příbuzná lumíků **pestruška písečná** (*Lagurus lagurus*) ze Zoo Plzeň. Pestrůšky i pískomilové se záhy začali úspěšně rozmnožovat. Malé savce doplnil pár středoasijských stepních koček **manulů** (*Otocolobus manul*), jejichž chov jsme obnovili téměř po 15 letech. Mladého čtyřletého samce jsme získali z francouzské Spaycific Zoo, netypicky zbarvenou mladou samici z Korkesaari Zoo ve finských Helsinkách. Obě zvířata k nám přišla na základě doporučení koordinátora chovného programu EEP.

Ve 2. čtvrtletí jsme ve spodní části areálu otevřeli novou expozici **dikobrazů srstnatonosých** (*Hystrix indica*), kteří tak získali po několikerém stěhování definitivní příbytek. Celkem byly ke konci roku v expozici 3 dospělé samice se třemi mláďaty, která se zde již narodila.

V průběhu roku se tradičně dařilo klokanům. Zaznamenali jsme 4 mláďata **klokanů rudých** (*Osphranter rufus*), po 2 mláďatech u **klokanů rudokrkých tasmanických** (*Notamacropus rufogriseus rufogriseus*) a **klokanů obrovských tasmanických** (*Macropus giganteus tasmaniensis*). Jedno mládě měli **klokaní horští východní** (*Osphranter robustus robustus*) a **klokaní novoguinejští** (*Dorcopsis sp.*). Jedno mládě nakonec odchovali i **klokaní bažinní** (*Wallabia bicolor*). U tří druhů ale ve stejném období uhynuli chovní samci, a to u klokanů obrovských, horských a rudokrkých. U prvních dvou druhů zůstal ve skupinách vždy ještě druhý chovný samec, ale skupinu klokanů

Foto: Petr Hanemánek

**Manul
v nové
expozici**

Foto: Petr Hanemánek

**Mláďata
bércouna
Petersova**

Foto: Petr Hanemánek

**Samice d'ábla
medvědovitého**

Foto: Miroslav Bobek

Samice
madagaskarské
šelmy fovy

rudokrkých jsme museli doplnit o nového samce, který přišel ze Zoo Plzeň. Tam naopak odešel náš chovný samec klokana rudého, takže skupina zůstala dočasně bez chovného samce. Až dorostou poslední očekávaná mláďata, doplníme ji o nepříbuzného samce. O chovný pár jsme přišli u **klokanů parma** (*Notamacropus parma*), a to z důvodu predace liškou. Produkce mláďat v našich skupinách klokanů je vysoká, v 1. pololetí jsme umisťovali 3 loňské mladé klokany novoguinejské do belgické zoo Pairi Daiza, samce klokanů horských a rudých do polské Zoo Laczna.

Nejdůležitějším mláďetem v kolekci vačnatců se však jednoznačně stala samička **vombata obecného tasmánského** (*Vombatus ursinus tasmaniensis*). Jednalo se o prvního vombata narozeného v Česku. Mládě se sice narodilo již na podzim 2023, ale z vaku poprvé vykouklo až v na jaře 2024. V červnu dostalo jméno Mersey.

Na závěr roku se nám podařilo dokončit dovoz dvou samců a dvou samic **dábla medvědovitého** (*Sarcophilus harrisii*) v rámci Tasmanian Devil Ambassador Programme, kteří byli připraveni ve stanici Cressy Wildlife Centre na Tasmánii. Tříletá zvířata se narodila původně v australské Zoo Aussie Ark. Díky tomuto transportu bude expozice Darwinův kráter opět plně obsazena těmito jedinečnými ohroženými masožravými vačnatci.

U **hrabáčů** (*Orycteropus afer*) došlo v loňském roce k výměně chovné samice. Mladá šestiletá samice Sabi zabřezla záhy po seznámení s chovným samcem Dracem, jak nám v průběhu podzimu potvrdila kontrolní vyšetření ultrazvukem. Chystali jsme se proto na blížící se porod v polovině února. Mládě se bohužel narodilo předčasně a mrtvé, přesto je dokladem reprodukční schopnosti nové samice. S cílem jejího dalšího zabřeznutí jsme chovný pár opětovně spojili a na sklonku léta jsme u Sabi konstatovali březost. V září však v důsledku rozsáhlé střevní infekce předčasně potratila. Po stabilizaci zdravotního stavu všech jedinců je v plánu

opětovné připouštění. V červenci musela být vzhledem k potížím souvisejícím s vysokým věkem uspána samice Pieta, která se dožila necelých 33 let a byla tak nejdéle známým žijícím hrabáčem na světě.

Mláďata se narodila řadě druhů malých savců. K nejvýraznějším patřila dvojčata **bércounů Petersových** (*Rhynchocyon petersi*) – jedná se o první odchov tohoto druhu v ČR. Mláďata jsme po odstavení umístili do pavilonu Afrika zblízka a téměř vzápětí se stala pro svůj nápadný vzhled hvězdami sociálních sítí. Z dalších vrhů tohoto druhu jsme odchováli ještě jednu samičku. O odchov velkých druhů bércounů rodu *Rhynchocyon* jsme se snažili 15 let. Za zmínku stojí také **mary slaništní** (*Dolichotis salinicola* – 5 mláďat), **tany severní** (*Tupaia belangeri* – 2 odchovaná mláďata), **komby jižní** (*Galago moholi* – 5 mláďat), **krysy obrovské** (*Cricetomys gambianus* – 6 mláďat), **hutie kubánské** (*Capromys pilorides* – 3 mláďata) či **bělozubky nejmenší** (*Suncus etruscus* – 62 narozených mláďat, ne všechna se však podařilo odchovat). Obzvláště potěšující byla 2 mláďata **gundiho saharského** (*Ctenodactylus gundi*), kterého jsme neodchováli již řadu let. Po úhynu chovného samce jsme se pokusili o jeho doplnění ze Zoo Jihlava, dvě samice naopak naši zoo opustily – byly přesunuty do Zoo Plzeň (spolu s odchovaným samcem) a do Zoo Jihlava. Chov **velemyši největší** (*Phloeomys cumingi*) byl obnoven dovozem samce ze Zoo Jihlava. Pro případné obměny v expozici chladnomilných hlodavců jsme zázemí obohatili o dva druhy křečků, a to **křečika Campbellova** (*Phodopus campbelli*) a **křečika džungarského** (*Phodopus sungorus*), přičemž první z nich se již i rozmnožil. Dvěma vrhy (celkem 6 mláďat) nás příjemně překvapili **psouni prérioví** (*Cynomys ludovicianus*). Poprvé jsme se dočkali odchovu u miniaturního nočního lemura **makiho Goodmanova** (*Microcebus lehilahytsara*) – rozmnožily se všechny 3 páry a odchovály celkem 5 mláďat.

Foto: Marek Borek

Druhé mládě
luskouna
krátkoocasého
s matkou

Senzací bylo zopakování reprodukce **luskounů krátkoocasých** (*Manis pentadactyla*). V pořadí druhé mládě byla opět samička, která se narodila 1. července a dostala jméno Connie. Na rozdíl od prvního mláděte Šišky měla Connie značné potíže s přechodem z konzumace mateřského mléka na stravu pro dospělé luskouny. Téměř zázračně v jejím přechodném období zapůsobilo obohacení krmné kaše mravenci *Camponotus nicobarensis*, které nám laskavě poskytla vídeňská zoo. I díky tomu vážila Connie na konci roku téměř 1 800 g a dotahovala se na průměrnou hmotnost samice svého věku. Její odchov ke konci roku stále pokračuje.

Dle očekávání se s velkým zájmem návštěvníků setkala trojice mláďat **kapybar** (*Hydrochoerus hydrochaeris*), která se narodila 7. července. Dvě samičky a jeden samec dobře prospívali a v roce 2025 budou připraveni k odchodu do jiných institucí.

U šelem jsme zaznamenali neúspěšný porod u **psů pralesních** (*Speothos venaticus*), březost u **pand červených** (*Ailurus fulgens*) se nepotvrdila. Řadu mláďat odchovaly malé kočkovité šelmy. Poprvé po půl století porodila samice **ocelota slaništního** (*Leopardus geoffroyi*) dvojčata, **kočky krátkouché** (*Prionailurus bengalensis euptilurus*) měly čtyřčata a po 11 letech porodila samice **jaguarundiho** (*Herpailurus yagouaroundi*) jednoho samečka – podle databáze ZIMS jde v roce 2024 v zoologických zahradách o jediný zaznamenaný odchov na světě. **Tayry** (*Eira barbara*) odchovaly tradičně dvojčata, a to jako jeden z mála párů na světě. Odchována byla 3 mláďata ve skupině **surikat** (*Suricata suricatta*). Jelikož v období před porodem došlo ve skupině k roztržce, při které byl z jejího středu vypuzen dosavadní alfa samec, bylo nutné naplánovat sestavení nové chovné skupiny, aby nedocházelo k příbuzenské reprodukci. K tomuto kroku jsme přistoupili po dovozu nové samice v říjnu. Ta byla záhy spojena

se čtyřmi u nás narozenými a odchovanými samci. Poměrně záhy jsme mohli pozorovat páření a zkraje roku 2025 očekáváme první porod. Zbytek pražské skupiny byl přesunut do Zoo Dehiwala na Srí Lance. Chovy drobných šelem jsme doplnili o nový pár **fenků** (*Vulpes zerda*) a o samici **psa ušatého** (*Otocyon megalotis*). Máme tak po delší době perspektivní chovné páry.

Sameček jaguarundiho

Foto: Petr Hamaník

Dva bratři
medvěda
ledního přišli
z varšavské
zoologické
zahrady.

Foto: Petr Hanemík

Historicky zcela novým druhem se staly největší madagaskarské šelmy **fosy** (*Cryptoprocta ferox*), které jsme získali ze zoo v Paříži a Duisburgu. Mladý pár obývá upravené expozice v Pavilonu šelem a plazů.

Nedílnou součástí každého chovu jsou bohužel i úhyny zvířat. V některých případech jsou očekávané vzhledem k věku, jak tomu bylo v případě samic d'ábla medvědovitého Laurel a Aniseed. Jako dočasnou náhradu jsme získali 2 starší samice z kodaňské zoo a v závěru roku výše zmíněné 4 perspektivní jedince z Tasmánie. V jiných případech se jedná o náhlé události, jako v případě odchovaného mláděte **ježury australské** (*Tachyglossus aculeatus*) vylhlého v prosinci 2022. Mládě podlehl akutní infekci, svou roli sehrál i jeho nestandardní vývoj a náročná léčba v průběhu odchovu. Bohužel, po úhynu mláděte následoval i úhyn obou samců. U nechovného jedince byl příčinou celkový stav organismu (mohlo se jednat o staré zvíře, jehož historie pro nás byla prakticky neznámá), chovný samec ale uhynul nečekaně a v tomto případě se jedná o velmi citlivou ztrátu. Zůstaly nám tak dvě samice, z nichž jsme si ponechali chovnou, zatímco druhou se nám podařilo vyměnit se Zoo Halle za samce, který se s naší chovnou samicí již v závěru roku pářil.

Nečekaný byl i úhyn chovné samice **urzona kanadského** (*Erethizon dorsatum*), za kterou se však rychle podařilo zajistit náhradu v podobě samice z belgické Pairi Daizy. Po přesunu na základě doporučení koordinátora chovu došlo bohužel také k úhynu samce **medvěda ledního** (*Ursus maritimus*) Toma v Almaty Zoo. Příčinou byl chondrom, vzácný typ nádorového bujení nosních chrupavek. Uvolněnou expozici po něm v Praze obsadili dva medvědí bratři Aleut a Gregor z varšavské zoo.

RNDR. PAVEL BRANDL, PH.D.
KURÁTOR ■

Foto: Petr Hanemík

Trojčata kapybar se těšila
velkému zájmu návštěvníků.

Kopytníci

Na úseku chovu kopytníků bylo v roce 2024 nejdůležitějším počinem dokončení a otevření nového expozičního celku Gobi na místě původní expozice koní Převalského.

Rekonstruovaný výběh byl podstatně zvětšen a původní pavilon s dvorky a se stáji nahradil nový objekt. Chovatelské prostory pro **koně Převalského** (*Equus przewalskii*) tvoří dva výběhy – hlavní expoziční a menší záložní, určený k oddělování hřebce nebo k izolaci nově přichozích koní po dovozu, dále čtyři dvorky a pět vnitřních boxů s koridorem pro nakládání a vážení koní. Všechny práce na zázemí a expozici byly dokončeny v únoru, a proto bylo možné ke konci měsíce nastěhovat nejprve trio koní z Dolního Dobřejova. Jednalo se o klisny Konni a Victorii II a již

reprodukčně prověřeného hřebce Granolu (otec našeho posledního, 253. hříběte). K nim přibyla klisna Xicara z Dívčích hradů. Skupinu se povedlo záhy po dovozu úspěšně spojit, a zvířata tak měla plné tři týdny na sžívání se s novým prostorem. Slavnostní otevření proběhlo 23. března 2024 za účasti prezidenta České republiky při příležitosti zahájení 93. sezony Zoo Praha.

Koní Převalského se týkal i další historický milník v chovu, a to zahájení nového reintrodukčního projektu, který spočíval v dovození

Foto: Tereza Měsíková

**Koně Převalského
v nové expozici Gobi**

sedmi koní do středního Kazachstánu. Transport proběhl podobně jako úspěšné převozy koní do Mongolska, i tentokrát ve spolupráci se Vzdušnými silami Armády ČR a s německým Tierparkem Berlín. Z chovné a aklimatizační stanice v Dolním Dobřejově byli převezeni celkem 3 koně (1 hřebec a 2 klisny). Čtvrtý kůň, hřebec Pelle, musel být bohužel vyložen v Praze, protože si v bedně opakovaně sedal a nebylo by možné ho bezpečně přepravit. Další 4 klisny byly pro transport připravovány a přepraveny z Berlína. Nejprve byla 4. června vypuštěna do ohrad v reintrodukčním centru Alibi v Altyn Dala pražská skupina a o dva dny později i německé klisny. Všechna zvířata se budou v ohradách aklimatizovat minimálně 1 rok, než budou vypuštěna do volné přírody. Podle informací a průběžného monitoringu ze strany našich partnerů z místní Asociace pro ochranu biodiverzity Kazachstánu, která má reintrodukční projekt na starosti, se koním dařilo dobře a adaptace probíhala podle očekávání.

V chovné a aklimatizační stanici v Dolním Dobřejově se narodilo 1 hříbě, hřebeček Claudius, jehož otcem se stal dvaadvacetiletý Len a matkou devítiletá Yara. Na sklonku roku porodila ještě klisna Wanda, hříbě však bylo drobnější a neživotaschopné.

Foto: Oliver Le Que

**Mládě gorala
sečuánského**

Kiang východní

Ke změně došlo také u zástupců největších divokých oslů **kiangů východních** (*Equus kiang holdereri*). Tento druh v posledních letech obýval výběh v místě, kde je v plánu výstavba expozičního celku Arktida. Kiangy bylo tedy nutné přestěhovat. Staronový domov našli v sousedství koní Převalského – ve výběhu, kde byli již dříve chováni a který byl pro ně nově zrekonstruován. Stará klisna Drapce během června v důsledku věku (26 let) uhynula a byla nahrazena mladší klisnou Bublinou, dovezenou z Dolního Dobřejova.

V rámci zoo jsme zorganizovali postupně přesuny obou **tapírů čabrakových** (*Tapirus indicus*) – po delší úpravě stájí, vnitřního bazénu a zázemí jsme zpět do expozice vrátili nejprve starého samce Nika a posléze i samici Indah, která se stále léčí s nepříliš perspektivní diagnózou sarkoidu. V případě samice šlo o přesun pouze dočasný (na letní sezonu), další léčba bude probíhat opět v zázemí.

U **štětčounů afrických** (*Potamochoerus porcus*) v Rezervaci Dja jsme přistoupili k rozdělení bratrské dvojice. Po náročném období, kdy chovný program bezmála rok neměl koordinátora, se nám podařilo pro Zoo Praha opatřit perspektivní samici. Jelikož nemůžeme chovat s jednou samicí dva samce, odešel jeden z nich do Tierparku Berlín, zatímco druhý tvoří s novou samicí základ budoucího chovu v Zoo Praha.

U eurasijských druhů kopytníků z mírného a subpolárního zeměpisného pásu je jarní období s vhodnými teplotami a dostatkem potravy časem, kdy se rodí většina mláďat. Jeden porod proběhl ve stádě **sobů karelských** (*Rangifer tarandus fennicus*), nicméně se jednalo o drobné a slabé mládě, které uhynulo. Celkově bylo březích samic málo, což přičítáme zatím nízkému věku nového chovného samce, který dosud nedokázal zaujmout vůči všem samicím dominantní postavení.

U **jelenů bělohubých** (*Cervus albirostris*) se ve standardním a pro tento druh typickém termínu narodilo nejprve 1 mládě (v červnu), opožděně v září poté přibýlo ještě mládě druhé a třetí, to ale bohužel uhynulo v důsledku traumatu. Zbýlá dvě mláďata však prospívala velmi dobře a odchov probíhal úspěšně. U tropických druhů jelenů je, ve srovnání s druhy z mírného pásu, sezonnost porodů v jejich domovině řízena monzunovými dešti. V našich podmínkách se tak mohou mláďata rodit buď v průběhu celého roku, jako je tomu u **sambarů ostrovních** (*Rusa timorensis*), kde se narodila 3 mláďata (v únoru, v červnu a v srpnu), nebo během podzimního až zimního období jako u **jelenů barmských** (*Panolia eldii thamin*), kde máme zaznamenán porod hned zkraje roku. V tomto případě se však jednalo o mrtvě narozené mládě a dalších 8 porodů proběhlo až v říjnu a listopadu. Z této nadílky se podařilo odchovat celkem 3 samce a 2 samice.

Po jednom mláděti se narodilo u obou zástupců velkých divokých turů – samička u **bizonů** (*Bison bison*) a sameček u **zubrů** (*Bison bonasus*). V důsledku napadení chovným býkem u něj bohužel došlo ke zlomení přední končetiny a k dalším rozsáhlým poraněním a tele muselo být utraceno. Dvě mláďata se narodila u **velbloudů dvouhrbých domácích** (*Camelus bactrianus*) – v obou případech se jednalo o samce. U **guanak** (*Lama guanicoe*)

Stádo v Zoo Praha bylo sestaveno nově a první přírůstky je možné očekávat na jaře 2025. Nový hřebec byl během jara dovezen ke klisnám na Dívčích hradech, do prostorného výběhu s rozlohou 17,5 ha. Vybrán byl geneticky a exteriérově vhodný hřebec Heirat původem z německé rezervace Döberitzer Heide.

V druhé polovině roku byl obnoven chov asijských divokých oslů **kulanů** (*Equus hemionus kulan*). Ti své místo našli v uvolněném výběhu, který před tím obývaly postupně tři druhy zeber. Nejprve byly dovezeny 2 mladé klisny z německého Tierparku Ströhen. Obě klisny se rychle zabydlely, nicméně u obou jsme konstatovali problematický stav kopytní rohoviny. Starší ze samic bylo nezbytné ke korekci kopyt uspat. Během zákroku bohužel došlo k poranění krčních obratlů, které bylo neslučitelné se životem, a klisnu bylo nutné utratit. Druhou klisnu v listopadu doplnil mladý hřebec Minar ze Zoo Bratislava. Zkraje roku 2025 plánujeme dovoz druhé klisny z polské Lodže, aby bylo plánované chovné trio kompletní.

Samička
žirafy severní
nubijské
Johanka
s matkou

Foto: Petr Hamaník

rodily po roční pauze všechny tři samice, novými přírůstky byli 1 samec a 2 samice. Dvě mláďata se narodila také u jejich menších domestikovaných příbuzných **alpak** (*Vicugna pacos*).

Ve skupině Caprini slučující divoké zástupce koz a ovcí jsme zaznamenali u **goralů sečuánských** (*Naemorhedus griseus*) již třetí přírůstek od obnovy chovu v roce 2019. Mladého samečka se po nezdaru v roce 2023, kdy jsme přišli o mládě, protože samice neměla dostatek mléka, dařilo úspěšně odchovávat a Zoo Praha tak byla jednou z pouhých dvou evropských zoo, které tento nepříliš často chovaný druh rozmnožují. Skupina **kozorožců kavkazských** (*Capra caucasica*) odchovála celkem 4 mláďata. O další, kterému nezkušená matka nevěnovala dostatek pozornosti, nás ale připravila zřejmě liška. Ve skupině **tahrů himálajských** (*Hemitragus jemlahicus*) porodily prakticky během jednoho víkendu všechny samice ve skupině a odchováno tak bylo celkem 6 mláďat. Skupiny obou druhů jsme začali připravovat na výměnu chovných samců, a proto v nich v závěru roku probíhaly redukce stavů – odchody samců (například dva odešli do Zoo Olomouc) nebo jejich vasektomie. Pro úplnost zbývá doplnit ještě 1 mládě u **nahurů čínských** (*Pseudois nayaur szechuanensis*).

V chovu antilop bylo nejzásadnějším počinem přestěhování kompletní skupiny **antilop vraných** (*Hippotragus niger*) do Africké savany k žirafám. Tím byl uvolněn samostatný expoziční výběh pro chov choulostivých **gazel dama tmavých** (*Nanger dama mhorrr*) spolu s párem **dikdiků Kirkových** (*Madoqua kirkii*) coby doplňkovým druhem. Gazely i dikdici se ve výběhu velmi rychle zabýdli a zdá se, že místní prostředí i pozornost návštěvníků z vyhlídky od restaurace Gulab jim velmi svědčí. U dikdiků proběhl jeden porod, nicméně mládě bylo příliš velké a během náročného porodu uhynulo.

Podle očekávání proběhly dva porody u **přimorožců beisa** (*Oryx beisa*). Narodil se jeden samec a jedna samička, kterou se dařilo odchovávat. Mortalita mláďat do tří dnů po narození je u tohoto druhu poměrně vysoká. Důvodem je vysoký koeficient příbuznosti jedinců této nepočetné populace, což může být jednou z příčin nízké životaschopnosti mláďat. Zoo Praha proto

dlohodobě usiluje o dovoz nepříbuzných jedinců z USA na oživení krve.

Dalším druhem, který se podařilo po pauze rozmnožit, byly **si-tatungy západoafrické** (*Tragelaphus spekii gratus*). Do konce roku se narodila 4 mláďata, přičemž 3 z nich se dařilo odchovávat. Jsou to první mláďata odchovaná po přestěhování chovné skupiny do výběhu v expozičním celku Vodní svět ve spodní části zoo, který byl zatím pro chov nevyzkoušený, jelikož ho dosud obývala jen samčí skupina. Dvou mláďat jsme se dočkali u **antilop vraných** (*Hippotragus niger*). U **buvolců běločelých** (*Damaliscus pygargus phillipsi*) působil ve skupině teprve dvouletý mladý samec, po kterém očekáváme první přírůstky až v následujícím roce. U **bongů horských** (*Tragelaphus eurycerus isaaci*) byl rok 2024 bez porodů, protože jsme se soustředili na umísťování dřívějších odchovů. Přes komplikace spojené s rozšířením katarální horečky ovci na území ČR a vzhledem ke složitým přípravám transportů (dodatečná veterinární vyšetření nutná k povolení přesunu jak v rámci EU, tak i mimo ni) se podařilo zrealizovat odchod tří jedinců. Samice Tumainy odjela v říjnu posílit chov těchto pralesních antilop do Zoo Singapore, samce Oskara a Rora se povedlo vyvézt do Španělska.

U **žiraf severních nubijských** (*Giraffa camelopardalis camelopardalis*) bohužel sešlo z plánovaného dovozu nového samce z Holandska, jelikož místní nákazová situace neumožnila vývoz sudokopytníků mimo země Beneluxu. O novém chovném samci, který by doplnil naše stádo po loňském úhynu dlouholetého chovného samce Johana, jednáme s koordinátorem evropského chovného programu. Mezitím jsme ale v Zoo Praha s radostí přivítali 86. žirafi přírůstek. Tím se stala samice Johanka, poslední potomek samce Johana a samice Fary, která přišla na svět 2. července v podvečerních hodinách. Malá samička se narodila s nestabilním postavením levé hrudní končetiny, a tak byl zpočátku nutný speciální pohybový režim. Nicméně postavení končetiny se v průběhu prvních týdnů rychle zlepšilo a další vývoj mláděte již probíhal standardně.

MGR. BARBORA DOBIÁŠOVÁ
KURÁTORKA ■

Primáti

Rok 2024 byl významný díky odchovům několika druhů primátů, obměnám chovných zvířat i přípravám na vybudování expozice pro nový plánovaný druh.

Foto: Miroslav Bobek

Mezi top mláďata roku se v pátém chovatelském oddělení jednoznačně zařadila dvě mláďata **goril nížinných** (*Gorilla gorilla gorilla*). První z nich se stalo novoročním dárkem, protože se narodilo 2. ledna ve večerních hodinách. Byla to samička, která později dostala jméno Mobi. Její matkou je samice Duni, která přišla do zoo v předchozím roce ze španělské Zoo Cabárceno. Je to dcera známé Moji, první gorily v narozené České republice.

Na druhé gorilí mládě jsme si museli počkat do 14. dubna, kdy úspěšně porodila již zkušená matka Kijivu, která je matkou Moji, a tudíž babičkou Duni. Jednalo se opět o samičku, kterou pokřtila světoznámá primatoložka Jane Goodall jménem Gaia. Narozením Mobi a Gaiy se naplnil chovatelský záměr mít ve skupině současně dvě mláďata, která si budou moci spolu hrát a vyrůstat. Mládě se narodilo také u dalšího zástupce lidoopů, jímž je **oran-**

gutan sumaterský (*Pongo abelii*). Dne 2. května porodila samice Diri, jež se sama narodila v pražské zoo, své první mládě. Ačkoliv prvorodička, dovedla se o potomka dobře postarat a projevila se jako výborná matka. Malý sameček dostal při slavnostních křtinách jméno Harapan.

V pátek 13. prosince se narodilo očekávané mládě v rodinné skupině **gibonů stříbrných** (*Hylobates moloch*). Je to již čtvrté mládě narozené v Zoo Praha a podobně jako předchozí sourozenci se mělo od počátku čile k světu. V uplynulém roce zatím nepřišlo doporučení koordinátora chovu k umístění samice narozené v roce 2018, která je již připravena skupinu opustit a zapojit se do chovu v rámci příslušného programu.

Samice Duni
s novorozeným mládětem

Samice
kotula
veverovitého
s mládětem

Foto: Petr Hamešník

Sameček
orangutana
sumaterského

Foto: Oliver Le Que

Výměna chovného samce proběhla ve skupině **talapoinů severních** (*Miopithecus ogouensis*) v Rezervaci Dja. Jelikož předchozí samec během dvou let nezpłodil žádné mládě, doporučil koordinátor EEP jeho výměnu.

Ve skupině **makaků vepřích** (*Macaca nemestrina*) v pavilonu Indonéská džungle se narodila 3 mláďata a proběhla plánovaná výměna chovného samce. Dosavadní chovný samec byl po domluvě s koordinátorem EEP ze skupiny odebrán a nahrazen novým sedmiletým samcem ze Zoo Arnhem, který se na konci roku dosud postupně seznamoval s novým prostředím a harémem samic. V obvyklé době, tedy v září, se dostavily první porody ve skupině **kotulů veverovitých** (*Saimiri sciureus*). Do konce roku se pak narodila celkem 4 mláďata.

V roce 2024 byla zahájena výstavba nové expozice pro malpy, a to v místě bývalého objektu pro guerézy plástíkové. Zároveň byla zahájena jednání, jejichž výsledkem by měl být import prvních jedinců **malp zlatých** (*Sapajus flavius*) z Jižní Ameriky. Ti budou tvořit základ nové evropské ex situ populace, neboť se jedná o druh, který zatím není v evropských zoologických zahradách chován. Do jejich příchodu zabýdlí expozici skupina **malp zlatobříchých** (*Sapajus xanthosternos*).

MGR. JAN MENGŘ
KURÁTOR ■

Veterinární zpráva

Situace na veterinárním oddělení byla v roce 2024 stabilní, veterinární tým tvořili nejprve čtyři veterinární lékaři a jedna veterinární technička, nový veterinární lékař začal pravidelně docházet v srpnu.

Odběr semene
u samce lva
indického
Jamvana

Proběhl nespočet veterinárních kontrol z Městské veterinární správy v Praze, které byly většinou zaměřené na kontrolu zvířat umístěných v karanténě nebo na některé významné transporty zvířat (například transport **medvěda ledního**, dvou samců **slonů indických**, koní **Převalského** do Kazachstánu či příchod čtyř **d'áblů medvědovitých** z Tasmánie). Speciálně byla kontrolována zvířata původem ze třetích zemí. Nemuseli jsme řešit žádnou nákazu povinnou hlášením, pouze na začátku roku jsme doléčili a ukončili salmonelózu u **orla nejmenšího**. V letních měsících jsme zachytili atypické salmonely *Salmonella salamae* u samce **komby jižní** v zázemí a salmonely *Salmonella arizonae* ve skupině **pisil čáponohých**. Oba případy si vyžádaly pouze pravidelnou kontrolu zvířat a do krmení jim byla přidávána probiotika.

Je potřeba zmínit několik infekcí, které jsme řešili ve spolupráci s Městskou veterinární správou (MěVS) v Praze. Nejprve to byl úhyn samce **rajky volavé**, u nějž byla v játrech zjištěna *Yersinia pseudotuberculosis*. Zde nebylo potřeba přijímat žádná opatření, jelikož pták byl umístěn samostatně. Dalším případem byl záchyt bakterie *Chlamydophila psittaci* u chovatele lachtanů a tučňáků. Byly odebrány vzorky od **tučňáků Humboldtových** a **kachyň parníkových**, bez zjištění výše uvedené bakterie. Chovatel se pravděpodobně nakazil od volně žijících ptáků, kteří létají do expozice především v době krmení (racci a hrdličky).

V září bylo v České republice vyhlášeno první ohnisko katarální horečky ovcí po 15 letech od posledního výskytu této nákazy na území ČR. Při přesunech přežvýkavců do jiných institucí nás to nijak zásadně neomezilo, ale pravděpodobně se v budoucnosti nevyhneme vakcinaci u některých druhů zvířat. Poslední závažnější infekcí bez povinnosti hlášení byl výskyt bakterie *Yersinia pseudotuberculosis* u mladého samce **orangutana sumaterského**, který vykazoval známky apatie, nechutenství a vodnatého průjmu. Zde jsme opět postupovali ve spolupráci s kolegy z MěVS v Praze, protože tato bakterie má zoonotický potenciál.

Od začátku roku 2024 jsme provedli 158 vakcinací šelem, kopytníků a ptáků a 395 anestezií a imobilizací u různých druhů zvířat, přičemž asi 150 jich bylo provedeno u ptáků v inhalační anestezii. Dlouhodobě spolupracujeme se Státním veterinárním ústavem Praha, kam odesíláme většinu vzorků na různá vyšetření. Ve specifických případech jsme využili služeb dalších českých laboratoří nebo pracovišť (například Tilia Laboratories, VÚV Brno, Anlab Praha, VFN Praha). Týkalo se to převážně virologických a bakteriologických vyšetření některých ptačích pacientů, slonů, hlodavců a primátů. Jedním z nejdůležitějších partnerů při provádění biochemických rozborů krve je Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. lékařské fakulty UK a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, kde bylo analyzováno celkem 238 vzorků. Veterinární lékařka, specialista na aviární medicínu, provedla okolo 300 vyšetření krve ptáků. Mnohá základní parazitologická vyšetření probíhají v naší vlastní laboratoři, kde jsme

jich provedli 469, další pak ve Státním veterinárním ústavu Praha (1 113 vzorků). V naší laboratoři jsme připravili celkem 1 068 krevních nátěrů. Dlouhodobá spolupráce pokračovala s mnoha dalšími subjekty, ať již s veterinárními (VÚVeL Brno, Veterinární klinika Mada, VETUNI Brno, Veterinární nemocnice Stodůlky a další), či humánními (Ústřední vojenská nemocnice Střešovice, Fakultní nemocnice Motol, IKEM Praha a další).

Během roku 2024 jsme řešili velké množství standardních i ojedinělých veterinárních případů. Chronologický výčet těch nejzajímavějších je uveden níže.

Vybraní pacienti v intervalu leden až březen

V lednu byly u samce **klokana horského** pozorovány dechové obtíže, chrčel, medikací se je podařilo zvládnout. U **orla nejmenšího** jsme museli ve dvou cyklech podávat v potravě probiotika, aby se ho podařilo vyléčit ze salmonelózy, která však probíhala bez symptomů. Samice **tapíra čabrakového** nečekaně abortovala plod samčího pohlaví, pitvou se u něj zjistily změny na srdečním svalu. U samce **křečka velkého** jsme dokončili léčbu rohovkového vředu na levém oku. Staré samici **makaka magota** otekly obě oči a kůže víček byla překrvená, podáním antihistaminik se stav normalizoval. U samice **slona indického** Gulab chovatelé nahlásili zažívací obtíže (obstipaci), výplachy rekta a dieta postačily k normální funkci zažívacího ústrojí. Porod **gorily nížinné** Duni proběhl bez naší asistence, získanou placentu jsme odeslali do VÚVeL v Brně, kde kolegové stanovili pohlaví mláděte – samice. Kolegyně opakovaně ošetřovala dva samce **dvojzoborožce indického**. Oba měli problémy s přilbicí, byl zde zjištěn karcinom rohoviny. Léčba probíhala kombinovaně – odstranění patologické tkáně a celkové podávání antibiotik. Terapie bude bohužel dlouhodobá s nejistým výsledkem. V celkové anestezii jsme u samice **tygra malajského** aplikovali antikonceptci a ošetřili dásen po odstraněném levém horním špičáku. Tři samce **kozorožce kavkazského** jsme navakcinovali proti plísni *Trichophyton*. Samici **dikdika Kirkova**, které z pohlavních cest visel neurčitý útvar, bylo nutné vyšetřit v celkové anestezii. Jednalo se o předčasný porod velmi malého mláděte, samice celý úkon zvládla bez komplikací. Podobný případ jsme řešili u samice **mary slaništní**, kdy problém s porodem mláděte spočíval naopak v jeho extrémní velikosti. U **gorily nížinné** Kamby jsme pozorovali lokomoční obtíže, orální podání odpovídajících léků jí výrazně pomohlo. Mládě **ježury australské** jsme průběžně vážili, sledovali jsme u něj přítomnost kokciidií a podávali jsme odpovídající preparáty. Přesto u něj došlo k akutním zdravotním problémům, a nakonec uhynulo. Pitva prokázala sníženou odolnost organismu, bakteriální infekci a systémovou kokcidiózu. Během karantény v chovné stanici v Dolním Dobřejově jsme u klisny **koně Převalského** provedli v celkové anestezii všechna požadovaná vyšetření. U mladých **tučňáků Humboldtových** se odebrala krev na celkové vyšetření a určení pohlaví a byly jim aplikovány mikročipy. U nového **supa hnědého** bylo potřeba ošetřit poraněné křídlo, u čápa černého naopak suturu poraněného krku. U krmných **králíků domácích** jsme zaznamenali respirační obtíže a následné úhyny. V SVÚ Praha u nich byla zjištěna myxomatóza. Samice **lachtana jihoafrického** Daisy si během říje

zhmoždila jazyk, nezjistili jsme ale, jak k tomu došlo. Samice **pelikána kadeřavého** si vyžádala naše ošetření, došlo u ní k výhřezu kloaky. Tento stav bylo potřeba vyřešit míškovým stehem a kombinací lokální a celkové medikace. Pomocí ultrasonografického vyšetření jsme potvrdili březost u nové samice **hrabáče**. Porod nakonec proběhl předčasně, mládě se narodilo mrtvé, bez abnormalit. Ve spolupráci s kolegy z hipiatrické medicíny jsme u samice **tapíra čabrakového** provedli stomatochirurgický výkon a ošetřili chronický otlak na hrudi, samozřejmě v celkové anestezii. Na konci ledna jsme asistovali kolegům v německých zahradách při imobilizaci a přesunu pěti **koní Převalského**, někteří z nich byli určeni na transport do Kazachstánu.

V únoru jsme u samce **lemura katy** opakovaně ošetřovali kousnou ránu na hřbetě. U **kozy paví** bylo potřeba ošetřit velký absces na levé spodní čelisti. Zdravotní stav samce **rajky volavé** se v karanténě náhle zhoršil. Kolegyně ho intenzivně léčila, ale i přes její snahu uhynul. Pitvou byly zjištěny výrazné změny na játrech, laboratorně byla prokázána *Yersinia pseudotuberculosis*. Samice **dábla medvědovitého** Laurel musela být utracena, zjistili jsme u ní nádorové změny v oblasti konečníku a bederní páteře. Samice **urzona kanadského** byla anestetizována a z porodních cest jí byl vybaven mrtvý plod. Bohužel do dvou dnů od výkonu uhynula, zjistili jsme u ní výrazné změny na játrech. Samice **žirafy severní núbijské** Gábina si roztrhla kůži na levé spodní čelisti. Ve spolupráci s chovateli jsme ji museli uspat a poranění ošetřit chirurgicky. U starého samce **tayry** se nám výborně osvědčily preparáty s CBD, jejich podáváním výrazně ulevujeme jeho lokomočním obtížím. Rozhodli jsme se naše oba druhy tapírů, **tapíra jihoaamerického** a **tapíra čabrakového**, naočkovat proti tetanu, a to nejen na doporučení vet-advisora, ale i na základě smutné zkušenosti kolegů ze Zoo Ústí nad Labem. Samce **dikdika Kirkova** kulhal na levou hrudní končetinu, bez medikace jsme se v tomto případě neobešli. U samice **orangutana sumaterského** Dirí jsme z moči průběžně monitorovali březost. Během února jsme u ní pozorovali hlenovitý výtok z pochvy, naštěstí se nejednalo o nic patologického. Z karantény do expozice jsme převezli samce **tapíra čabrakového**, přesun se neobešel bez sedace. Mladou samici **geparda** jsme v celkové anestezii vyšetřili z důvodu opakovaného zvracení. Samici **hroznýšovce kubánského** bylo potřeba ošetřit, chovatelé zjistili pokročilou stomatitidu. I přes veškerou naši snahu nakonec uhynula, příčinou úhynu se ukázala být srdeční nedostatečnost. Kolegyně pokračovala v ošetřování přilbic u obou samců **dvojzoborožce indického**. **Pardál obláčkový** (samec) měl zarostlý dráp v polštářku pravé hrudní končetiny, bylo potřeba ho v anestezii zkrátit. Jeho zdravotní stav odpovídal věku (obezita, suspektní rakovina levého varlete). Během spojování **emuů hnědých** došlo u samice k poranění kůže na krku. Tržnou ránu bylo potřeba chirurgicky ošetřit v inhalační anestezii.

V březnu jsme poskytli dvoutýdenní stáž dvěma kolegům z Kazachstánu a jednomu z Mongolska. Stěžejní náplní jejich pobytu byla péče o koně Převalského a praktické ukázky jejich imobilizace. Demonstrovali jsme jim imobilizaci a přesun celkem čtyř koní z Dolního Dobřejova a z Dívčích hradů do zoo.

Vyšetření kachyně parníkové bylo spojeno se zjišťováním některých tělesných rozměrů včetně měření zobáku.

Chovný samec **přímorožce beisy** byl v anestezii převezen do jiné ubikace. Během výkonu byl celkově vyšetřen a na rohy mu byla dána ochrana z hadic, aby při spojování nezranil samici. Při manipulaci došlo k poranění kůže samce **krajty pestré**. Rána dlouhá zhruba 10 cm si vyžádala více než deset stehů. Samec **klokana rudokrkého** se náhle zhoršil. Přes medikaci i přesun na karanténu nakonec uhynul. Pitvou se zjistila ascendentní infekce ledvin a peritonitida. Museli jsme utratit starou samici **přímorožce beisy** (již nepřijímala potravu, hodně pila a močila). Pitvou se zjistily změny na chrupu a degenerace ledvin. Chovatelé pozorovali u samice **loskutáka posvátného** průjem. Diagnóza byla naštěstí rychlá, v trusu se zjistili parazité. Podáním antiparazitik se stav normalizoval. Samice **mravenečníka velkého** opakovaně zvracela trochu krmné kaše.

V březnu probíhal trénink a průběžné veterinární kontroly spojené s opakovanou sedací u **medvěda ledního** Toma, který měl být transportován do Kazachstánu. Proběhla vakcinace některých kopytníků proti klostridóze. Bylo potřeba sedovat tři **klokany novoguinejské**, které čekal transport do Belgie. U **orlie bornejské** došlo ke zhoršení zdravotního stavu. Hůře dýchala a objevily se kožní změny na končetinách. Umístěním do vhodného dezinfekčního roztoku a celkovou medikací se stav zlepšil. Mladá samice **soba karelského** nosila levou hrudní končetinu ve vzduchu, obávali jsme se i fraktury. Nakonec se jednalo pouze o zhmoždění ramenní/lopatkové krajiny. Aplikace analgetik vedla k výraznému zlepšení stavu. Kolegyně chirurgicky odstranila u **pižmovky hřebenaté** novotvar, jednalo se o fibrosarkom. U čejky jihoamerické a **majny žlutohlavé** opakovaně ošetřovala zánětlivé změny na očích. Samice **kachyně parníkové** onemocněla mykózou plic, léčba si vyžádala několik týdnů a zahrnovala také inhalace. Pár **kiangů východních** byl do nových prostor převezen v celkové anestezii. Samici **hrabáče** Kvídě jsme obrousili přerostlé zuby, aplikovali antikoncepci a provedli ultrazvukové vyšetření reprodukčního aparátu. Samec **orla bělohlavého** byl naočkován proti západonilskému viru. U samce **luskouna krátkoocasého** Baa chovatelé pozorovali krev v levé nozdře a chrčivé šelesty, inhalací speciálních kapiček došlo k výraznému zlepšení jeho stavu. Mladý **jelen bělohubý**

byl v celkové anestezii vyšetřen, čekal ho transport do Švédska. Staré samici **kianga východního** bylo potřeba přidat do krmné chondroprotektiva, kulhala na levou pánevní končetinu. **Kotul veverovitý** měl lehce oteklou pravou ruku. Po odchycení se ukázalo, že jde o lehké kousnutí, které jsme mu náležitě ošetřili. Samec **lachtana jihoafrického** kousnul samici do levé hrudní ploutve. Samice zprvu končetinu moc nezatěžovala, podáním analgetik se stav průběžně upravil.

Vybraní pacienti v intervalu duben až červen

V dubnu jsme započali s vakcinací většiny šelem a některých dalších zvířat. Kolegyně opakovaně ošetřovala dva samce **dvojboborožců indických** s karcinomem přilbice, zároveň léčila chronický zánět končetiny u **kolpíka bílého**. Ultrazvukovým vyšetřením samice **luskouna krátkoocasého** jsme potvrdili její březost s očekávaným termínem porodu na konci června. Při vypouštění zvířat do Afrického výběhu si samice **pštrosa dvouprstého** poranila kůži na levém křídle, křídlo jsme ošetřili a zažili v tzv. standing sedation. Samci **lva indického** jsme v celkové anestezii ošetřili zarostlý dráp. Samici **trnorepa mezopotámského** při kladení vajec vyhrézly oba vejcovody. V celkové anestezii se nám je podařilo vrátit do dutiny tělní. Dalším nálezem byly čtyři velké kamínky v močovém měchýři, které jsme naplánovali odstranit endoskopicky po její stabilizaci. Samec **tapíra čabrakového** se hůře zvedal, pomocí chondroprotektiv se jeho stav normalizoval. Proběhl transport samce **slona indického** Rudiho, v úzké spolupráci s chovateli jsme ho pomocí sedace bezpečně navedli do přepravního kontejneru. V celkové anestezii jsme provedli vyšetření reprodukčního systému u samce **dikdika Kirkova**. V dubnu jsme poprvé odebrali krev u samice **luskouna krátkoocasého** Šišky. Samice **tapíra čabrakového** podstoupila další stomatologický výkon, tentokrát jí byl odstraněn pouze zbytek zubu. Tkáň tvořící se na sternu byla diagnostikována jako sarkoid, který se bude velmi obtížně léčit. U samice **ježury australské** jsme museli přistoupit k umělé výživě v celkové anestezii, nějakou dobu nepřijímala potravu a výrazně zhubla, kokcidie jsme neprokázali.

V květnu jsme pokračovali v umělé výživě ježury. Kolegyně musela řešit komplikaci léčby přilbice u **dvojzoborožce indického**. Při pravidelném ošetřování objevila larvy much, které úspěšně přelétla insekticidním přípravkem. Na karanténě se nám podařilo spojit **vombaty obecné**, proběhlo u nich dokonce páření. U samice **geparda** Deny jsme v celkové anestezii vyšetřili žaludek kvůli jejímu opakovanému zvracení. Zjistili jsme hojící se žaludeční vřed a doplnili ho příslušnou medikací. U mladé samice **slona indického** Lakuny jsme odebrali krev na celkové vyšetření i na EEHV, protože byla několik dní zpomalená a méně žrala. Nic abnormálního jsme u ní ale nezjistili. Kolegyně provedla komplexní vyšetření krve u pěti **papoušků patagonských** určených na export. Asistovala rovněž při líhnutí **supů kapucínů**. U samice **lemura kata** jsme opakovaně ošetřovali pokousání. Samec želvy žlutočelý měl vyhrzlý penis. Po jeho repozici jsme částečně stáhli průsvit kloaky pomocí míškového stehu. V chovné stanici v Dolním Dobřejově jsme anestezovali sedm kandidátů **koní Převalského** na transport do Kazachstánu. Kolegyně očipovala několik mladých **tučňáků Humboldtových** a odebrala jim krev na určení pohlaví. Opakovaně se pokusila zachránit samce **pižmovky hřebenaté**, u kterého zjistila fibrosarkom na prsní kosti. Chovatelé několik dní léčili zánět spojivky u samice **orla kejkliře**. Samice **dlohokrčky drsné** se vznášela ve vodě. Nejprve jsme RTG vyšetřením vyloučili přítomnost vajec, rozhodli jsme se pak pro celkovou terapii. V jejím průběhu samici otekly končetiny. Ultrazvukovým vyšetřením jsme zjistili výrazné folikuly ve vejcovodech.

V červnu jsme pokračovali ve vakcinaci šelem. U nového **medvěda ledního** Gregora byl pozorován řídký trus. Proběhlo jeho vyšetření a podání probiotik. Samici **lachtana jihoafrického** Daisy pokousal samec Eda výrazně na levé tváři a levé pánevní končetině. Průběžnou kontrolou, podáváním protizánětlivých léků a lokálními oplachy se její stav normalizoval.

Největší událostí v červnu byl převoz **koní Převalského** do Kazachstánu. Až na počáteční obtíže, kdy si v bedně sedal hřebec Pelle a musel být vyložen v Zoo Praha, se zbylé tři koně podařilo úspěšně vypustit v aklimatizační ohradě v Alibi. Z Dolního Dobřejova jsme po předchozí anestezii převezli do Zoo Praha samici **kiana** východního. Dvě samice **zubra** jsme imobilizovali a odebrali jim velké množství vzorků, uvažuje se o jejich vypuštění v Ázerbájdžán. Kolegyně řešila několik závažných obtíží u **madů modrotemenných** (celková infekce, intususcepce střev). U samice **slona indického** Shanti jsme pozorovali kolikové obtíže. Dietou, pohybem a klystýrem se podařilo stav zvládnout, medikace byla v záloze. U samice **vlka hřivnatého** jsme opakovaně pozorovali svědivou dermatitidu, zatím se nám nepodařilo zjistit příčinu. Včasná medikace našťáší pomáhá stav normalizovat. U **karetek novoguinejských** proběhlo určení pohlaví pomocí palpce kloaky, u všech jsme našli penis. Na konci června jsme řešili zažívací obtíže u samice **klokana novoguinejského**, o níž víme, že je náchylná ke stresu a trpí na žaludeční vředy, a samce **klokánka králíkovitého**. U samce **bodlína Telfairova** a samice **myši zebrované** jsme chirurgicky ošetřili abscesy na pravém, respektive levém spodním očním víčku.

Vybraní pacienti v intervalu červenec až září

Samec **klokánka králíkovitého** vykazoval známky zažívacích obtíží již v červnu, přijímal prakticky jen hmyz, léčba si vyžádala skoro dva týdny. Pravděpodobnou příčinou byla dysfunkce jater. Samice **vlka hřivnatého** si opět vylizovala kůži na levé pánevní končetině, tentokrát se podařilo stav zklidnit i bez použití límce. Samice **soba karelského** musela být anestetizována, protože si

nalomila paroh v lýci. Samice **zubra** si ulomila levý roh, který jí opakovaným odíráním krvácel. V anestezii byl zbytek rohu zavrácen a ochráněn před dalším krvácením. Novorozená **žirafa severní nubijská** vykazovala známky nestability levé hrudní končetiny, kterou extrémně propínala v karpálním kloubu. Podpůrná terapie, vhodně zvolený povrch ve stáji a počáteční rehabilitace vedly ke korektnímu postoji. Kvůli zhoršujícímu se zdravotnímu stavu jsme museli přikročit k eutanazii nejstaršího **hrabáce** na světě, samice Piety. Pitvou byly zjištěny chronické změny na pravé spodní čelisti, játrech a ledvinách. U **holubů růžových** bylo nutné ošetřit poraněné pravé oko po ataku ze strany sojkovců, další jedinec si vyžádal zvláštní péči kvůli akutnímu zánětu obou končetin. Samice **lachtana jihoafrického** Daisy měla po šarvátce se samcem Edou uvolněnou stoličku v levé horní čelisti. Zub se nám podařilo z dásně vytáhnout až po opakované intervenci. Chronickým pacientem se v letních měsících stal samec **bodlína Telfairova**. Jeho levé oko bylo potřeba několikrát za den ošetřovat antibiotickou masťou, která musela být dvakrát změněna kvůli rezistenci zjištěných patogenů. U samce **zoborožce indického** pokračoval rozpad přilbice zobáku, nekrotická tkáň byla odstraňována minimálně dvakrát týdně. Otaky u **ibise bělolícího** si vyžádaly několikátýdenní ošetřování a převazy. Podobně bylo nutno ošetřovat končetiny u dvou **holubů růžových** s nekrotickými lézemi na kůži. U samce **tapíra jihoamerického** bylo potřeba ošetřovat prasklinu na dorzální straně vnějšího kopýtka pravé pánevní končetiny. Poranění krunýře u samce **želvy obrovské** si vyžádalo lokální ošetření speciálním sprejem. Mezi ptačí pacienty se zařadila samice **trogona límcového**, která měla ve vejcovodu měkké vejce a detritus. Pomocí medikace se podařilo oba abnormální obsahy z vejcovodu vypudit. U **čáji obojkové** bylo potřeba chránit poraněné karpou obou křídel houbičkou a obvazem. Pitva u několika starých ptáků ukázala na zajímavé nálezy. Samec **plameňáka chilského** měl zánět myokardu a jizvy na srdeční svalovině, dalším nálezem byla neprůchodnost střev. Samice **holuba podkovního** měla systémovou dnu a stará samice **tučňáka Humboldtova** měla chronickou artrózu obou kolenních kloubů.

V srpnu jsme museli uspat samce **pardála obláčkového** kvůli stáří a špatnému zdravotnímu stavu. Při kontrole **kombušatých** v zázemí jsme zjistili přítomnost hubeného samce. Výtěrem z rekta byla prokázána *Salmonella salamae*, kterou jsme vyřešili podáváním probiotik přímo do tlamy. U staré samice **slona indického** Gulab hlásili chovatelé ztuhlost v loketním kloubu pravé hrudní končetiny. Klidový režim a analgetika postačily k obnovení normální funkce kloubu. U samce **damana pralesního** jsme zjistili zákal obou čoček, jednou z příčin mohla být i cukrovka. Anestezovali jsme dva mladé **pekarie Wagne-rovy**, abychom je mohli označit a určit jejich pohlaví. Chovná samice **kočky krátkouché** si z neznámé příčiny způsobila frakturu levé pánevní končetiny. Jednalo se o velmi komplikovanou zlomeninu s mnoha úlomky. U samice **hroznýška tatarského** byla zjištěna zvětšená dutina tělní, která korelovala s obdobím snůšky. Vyšetřením bylo zjištěno, že se u ní intenzivním tlakem při kladení vytvořila žlutková polyserozitida. Včasným chirurgickým výkonem se podařilo samici zachránit, i když se při výkonu musely odstranit oba vaječníky. U staré **husy malé** došlo k náhlému úhynu, příčinou byla ruptura srdečního svalu. Mladá **majna Rothschildova** byla ataktická a napadala na levou stranu těla. V krvi byl zjištěn vysoký počet bílých krvinek, ve finále se jako příčina obtíží ukázal být granulom lokalizovaný v mozku.

V září mohl být samici **vlka hřivnatého** sundán límec s pruritem, rána na levé pánevní končetině se plně vyhojila a samici bylo možné propustit z karantény. Chovatelé dokázali natrénovat

mladou samici **bonga horského** na odběr krve. Přes ochrannou stěnu se nám podařilo napíchnout cévu a odebrat potřebné množství. Ve skupině **komb jižních** došlo k šarvátce a dvě zvířata měla poměrně hluboká kousná poranění v oblasti loktů. Bylo nutné je oddělit do zázemí, léčba si vyžádala několik týdnů, než došlo k plnému vyhojení lézí. Ve skupině **želv skalních** prokázal rozbor trusu masivní přítomnost škrkavek, včasným podáním antiparazitik jsme zabránili úhynům. **Zebra Grévyho** výrazně kulhala na levou hrudní končetinu. Podáním analgetik se stav mírně upravil, proto jsme se rozhodli pro celkové vyšetření v anestezii. To však nic zásadního nepřineslo, po probuzení spočívala péče v klidovém režimu a pohybu po měkkém povrchu. U samce **kagua chocholátého** se po úhynu prokázala mykóza plic a steatóza jater. **Sob karelský** a **jelen bělohubý**, oba chovní samci, napadli v době říje samice. V anestezii jsme jim museli odstranit paroží, abychom předešli dalším zraněním samic. Samice soba byla po ataku pouze zhmožděná, zatímco loňská laň jelena bělohubého takové štěstí neměla. Jelen jí probodl pravou stranu břicha (došlo i k výhřezu střev) a propíchl levou stranu těla těsně za hrudníkem. Ošetření poranění trvalo 2,5 hodiny, laň je zpět ve skupině a chová se naprosto normálně.

Vybraní pacienti v intervalu říjen až prosinec

V říjnu jsme u skupiny **hrabáčů** řešili průjem a ztrátu hmotnosti. Jako příčina se ukázala být kombinace nevyhovujících podmínek v expozici (vysoká vrstva písku) a přidružená bakteriální infekce. Chovného samce bylo potřeba na medikaci uspat, u samic se léky aplikovaly distančně. Kolegyně řešila ataxii u samce **pižmoky velké**, pokračovala v léčbě přilbice u samce **dvojzoborožce nosorožčího**. Úspěšně chirurgicky ošetřila poranění u samice **pelikána kadeřavého** a frakturu končetiny u **loriho balijského**.

U páru **manulů** jsme začali průběžně vyšetřovat trus, abychom mohli včas reagovat na přítomnost obličích i dalších parazitů (*Toxoplasma*, *Giardia*). S blížícím se ochlazením se u **gorily nížinné** Kamby opět objevily lokomoční obtíže. Kombinace analgetik a chondroprotektiv vedla k normalizaci jejího zdravotního stavu. U samce **hraboše syslího** bylo nutno chirurgicky odstranit absces v oblasti břicha. Úspěšně byla vyléčena pneumonie u mladého **holuba růžového**, u **lorička zlatouchého** bylo nutné stabilizovat frakturu spodní čelisti zobáku. Samec **talapoina severního** si chronicky zraňoval pravé stehno, podáváním oleje s obsahem CBD si končetiny přestal všimnout. U **slona indického** Ankhora chovatelé zjistili výrazný otok pravé spánkové žlázy. Podařilo se jim odebrat vodnatý sekret, který neobsahoval žádné patogeny. Jednalo se pravděpodobně o nějakou hormonální dysbalanci. Samce **damana stromového** jsme vyšetřili v celkové anestezii. Důvodem byl oboustranný zákal očních čoček, horší kondice a podezření na cukrovku. Ve skupině bude probíhat výměna chovných zvířat, ale v počátku bude potřeba zachovat stávající hierarchii.

Na konci měsíce jsme ve spolupráci s kolegyní ze Zoo Münster vyšetřili **lva indického** Jamvana. Odebrané vzorky spermatu byly zamrazeny a budou uchovány pro případnou umělou inseminaci. Hubenějšímu samci **ketupy Pelovy** byla odebrána krev a další vzorky. Příčinou ztráty hmotnosti byla jeho větší citlivost na stresové podněty.

Na začátku listopadu jsme řešili kulhání u různých druhů ptáků: byli to **morčák prostřední**, **tenkozobec opačný**, **kolpík růžový** a **plameňák chilský**. U samce **veverka kapské** a samice **fenka** jsme pozorovali výraznou dyspnoii a únavu. Příčinou byla masivní přítomnost kapilárií v plicním parenchymu. Obě zvířata byla umístěna do zázemí a byla podrobena antiparazitární

léčbě. Samec **kiana východního** v chovné stanici v Dolním Dobřejově musel být opakovaně uspáván kvůli ošetření hnisavého výtoku z pravého oka. Každá anestezie byla velmi náročná, zvíře ji špatně snášelo, i když jsme se snažili kombinací anestetik měnit. Stará samice **buvolce běločelého** byla ošetřena kvůli chronickému výtoku z pochvy – nejprve v celkové anestezii, pak dvakrát v manuální fixaci. Vyšetřením byly navíc zjištěny tumorózní změny na děloze. Hormonální léčbou jsme se snažili její stav stabilizovat, léčba bude pokračovat. U **medojeda** pozorovali návštěvníci epileptiformní záchvaty. Chovatelé nic abnormálního u zvířete nezjistili, jednalo se hluboký spánek s plovacími pohyby končetin. Vyšetření pohybového aparátu samce **bernešky velké** ukázalo na osteolýzu levého hlezna komplikovanou artritidou. Na konci měsíce proběhla endoskopie u **kvakošů rezavých** kvůli určení pohlaví. Mladá samice **bažanta Edwardsova** podstoupila chirurgický výkon kvůli cizímu tělesu, jednalo se o šroubek v žaludku. Stěna žaludku byla bohužel natolik poškozená, že stav již nebyl řešitelný. V prosinci jsme pokračovali v ošetřování pravého oka u hřebce **kiana východního**. Rohovka se po opakované medikaci zacelila jízvou, bohužel den po poslední anestezii hřebeček uhynul. Příčinou úhynu bylo kardiopulmonální selhání, které bylo způsobeno změnami na plicích, srdci, játrech a ledvinách. To zároveň objasnilo nestandardní průběh všech anestezí.

Řešili jsme zdravotní obtíže u mladého **tučňáka Humboldtova**, které byly způsobeny mykózou dýchacích cest. U mladého samce **ketupy Pelovy** byla diagnostikována fraktura 4. prstu levé končetiny. Těsně po vyšetření samec uhynul, pitvou byla zjištěna akutní ložiskově nekrotická hepatitida. Samice **bizona** si strhla toulec levého rohu a následně si kus rohu ještě ulomila. S ohledem na věk a bezproblémovou zástavu krvácení jsme se rozhodli stav ponechat bez ošetření. Mladý samec **orangutana sumaterského** Pustakawan měl několik dní průjem, byl apatický a neměl zájem o krmení. V odebraném vzorku vodnaté stolice byla zjištěna *Yersinia pseudotuberculosis*. Nález jsme oznámili MěVS v Praze a po jejich šetření jsme izolovali mladého samce s matkou do zázemí a provedli důkladnou dezinfekci prostředí expozice. Do krmiva dostával 14 dní antibiotika a jako podpora probiotika. Trus byl odebrán od všech ostatních orangutanů a následně testován, všichni byli na přítomnost yersiniózy negativní. Po ukončení léčby byl mladý samec s matkou opět vyšetřen.

U samce **holuba černobradého** byla pozorována slabost, z krve byl diagnostikován zánět v těle, medikací se stav upravil. U samců **gorily nížinné** v pavilonu Centrum Měfou došlo k opakovaným šarvátkám vedoucím k drobným poraněním na těle a končetinách. Související stres a nervozitu ve skupině jsme se rozhodli řešit pomocí medikace. U mladé samice **anoa nížinné** chovatelé nahlásili lokomoční obtíže. Zvíře vypadalo, jako by mělo schvácené paznehty. Byl naordinován klidový režim, dietní krmení a do potravy byly přidány protizánětlivé léky. **Makakové vepří** napraskli karapax samici **želvy záhadné**. Po zhodnocení rozsahu poranění krunýře jsme provedli jeho dezinfekci, odlomené okraje jsme spojili pomocí tkáňového lepidla a stabilizovali pomocí pásky. Několik dní byla želva ještě aplikována analgetika a antibiotika. V Dolním Dobřejově porodila klisna **koně Převalského** Wanda hříbě (samce). Bohužel uhynulo těsně po porodu, aniž by se postavilo. Pitvou byla vyloučena infekce, jednalo se o nízkou životaschopnost jedince.

MVDR. ROMAN VODIČKA, PH.D.
VETERINÁRNÍ LÉKAŘ ■

Ostatní odborné zoologické činnosti

Kromě chovatelských úseků, pracoviště in situ projektů a veterinárního pracoviště zajišťují kvalitní chovatelskou a odborně zoologickou činnost Zoo Praha i další oddělení a pracoviště.

Foto: Věra Šilha

Transport samce slona indického Maxmiliána

Pracoviště karantény a izolace zvířat

V prostorách pracoviště karantény bylo v roce 2024 umístěno celkem 229 jedinců 96 druhů zvířat (ptáci: 152 jedinců v 62 druzích, savci: 77 jedinců ve 34 druzích).

Karanténa slouží především k poskytování předepsané podovozní péče o nově příchozí zvířata před jejich umístěním na příslušný chovatelský úsek (celkem 172 jedinců). Prostory jsou využívány také jako dočasné útočiště pro zvířata v zahradě již přítomná. Důvodem umístění na karanténu může být například zhoršený zdravotní stav (celkem 4 jedinci), úprava ubikace (22 jedinců) či nutná karanténa před jejich vývozem (21 jedinců). Karanténa slouží i jako záchranné CITES centrum pro zvířata zadržovaná Českou inspekcí životního prostředí a výjimečně jako tranzitní místo pro zvířata putující do jiných zoo (10 jedinců).

CITES centrum

Na základě rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 30. 4. 2004 plní Zoo Praha i nadále funkci záchranného centra pro živé exempláře CITES (pro plazy, ptáky a drobné savce). Na začátku roku 2024 byli v režimu CITES centra chováni 3 kalimikové (*Callimico goeldii*) a 2 želvy hvězdnaté (*Geochelone elegans*). Všichni k nám byli umístěni již v roce 2023 a v režimu záchranného centra se nacházeli po celý rok 2024. V průběhu roku se u kalimiků narodila 2 mláďata, z nichž jedno záhy po porodu uhynulo.

Krmivářské oddělení

V roce 2024 byla průběžně podle schváleného záměru realizována výběrová řízení na jednotlivé krmivářské komodity. Zároveň bylo začátkem roku vyhlášeno výběrové řízení na dodávku nového samosběracího vozu na sklizeň zelené píce. Starý sběrač byl již poruchový a nastávaly časté výpadky v dodávkách tohoto nezbytného vybavení. Z výběrových řízení vzešli noví dodavatelé, což vyžadovalo zvýšený dohled nad kvalitou a včasností dodávaných komodit. Předmětem veřejné soutěže byla také doprava čerstvého okusu, kterého bylo zapotřebí navozit k zamrazení a k usušení na zimní sezonu velkým objemem během poměrně krátkého časového úseku. Se zpracováním, tedy s nastříháním a napytlčováním větví, pomáhali nasmlouvaní dobrovolníci z různých firem, zejména bank a pojišťoven. Tato výpomoc probíhala každý čtvrtek a pomohla nám zajistit zatím největší množství mraženého okusu.

Začátkem roku proběhla jednání s několika včelaři ohledně dodávek trubčích larev pro luskouny. Trubčí larvy se vyskytují ve včelstvech pouze v krátkém období během května a června, v závislosti na počasí. Proto je velmi důležité zajistit jejich dodávky s předstihem. Trubčí larvy dovezené z Německa se svojí kvalitou úplně neosvědčily kvůli většímu podílu nestrávitelných částí, takže jsme zajistili zdroj včelích larev od tuzemského včelaře.

Příznivé počasí nahrálo tomu, že jsme po většinu roku mohli vlastními prostředky zajistit zelenou píci, a tím snížit náklady

Transport
samce
medvěda
ledního
Gregora

Foto: Zuzana Böhmová

na seno. Sklizeň sena a otav byla díky příznivému počasí dobrá a o kvalitní seno nebyla nouze.

Roční spotřeba některých druhů krmiv a steliv byla v roce 2024 následující: seno včetně vojtěškového – 402 000 kg, sláma krmná i podestýlková – 44 660 kg, mrkev – 52 400 kg, jablka – 24 110 kg, banány – 4 970 kg, hovězí maso – 43 843 kg, myši živé i mražené včetně holat – 321 505 ks, červi (všechny druhy) – 3 135 l, cvrčci (všechny velikosti) – 3 041 l, saranče – 216 300 ks.

Oddělení obchodu a výměny zvířat

Oddělení obchodu a výměny zvířat zajistilo v roce 2024 přesuny celkem 623 zvířat. Ve 177 případech se jednalo o přesun v rámci ČR, ve 446 případech o zahraniční dovoz (167 jedinců) či vývoz (279 jedinců). V převaze byla zvířata, která odešla do jiných chovatelských zařízení (celkem 368 jedinců), příchody z jiných chovatelských zařízení se týkaly 255 zvířat.

V roce 2024 jsme spolupracovali se 122 tuzemskými i zahraničními partnery.

Mezi dovezenými zvířaty bylo 23 nových taxonů (druhů či poddruhů), které zde nebyly chovány v roce předchozím. V zoo se objevily poprvé v historii nebo došlo k znovuoživení jejich chovu po různé dlouhé přestávce. Mezi nově přichozími je 13 taxonů savců, 7 taxonů ptáků a 3 taxony plazů.

K nejvýznamnějším obchodním případům patřil příchod **rajek volavých** a **rajek královských** z Vogelparku Walsrode. V rámci evropského chovného programu pro **supy mrchožravé** jsme odvezli dva jedince do Zoo Vídeň a rakouského chovného centra Haringsee k vytvoření nových párů. Úspěšně proběhla výměna samice **varanovce bornejského** za samce z německého Neunkirchenu. Ze Zoo Helsinky byla dovezena samice **manula** do nové expozice, kterou jsme doplnili samcem ze Spaycific Zoo

ve Francii. V lednu jsme přivezli z chovného zařízení Hohewarte u Giesenu posledního kandidáta **koně Převalského** na letošní reintrodukci do Kazachstánu. Z odchodů řady druhů malých savců a šelem odchovaných v předchozím roce stojí za zmínku například **mary slaništní** do zoologických zahrad v Halle, Limbachu a Jihlavě, **komby jižní** do Wallsrode nebo dva mladí samci **tayry** do Germendorfu. Kromě toho jsme realizovali i přesuny jedinců velkých šelem. Našeho dosud jediného **levharta jávského** jsme přesunuli zpět do jeho rodiště v Tierparku Berlín, neboť v celoevropském kontextu nebylo možné zajistit mu partnerku a berlínští chovatelé měli zájem s tímto jedincem dále pracovat alespoň jako s expozičním zvířetem. V dubnu doplnily expozici **d'áblů medvědovitých** dvě samice ze Zoo Kodaň. Dopárovali jsme chovy **fenků** a **psů ušatých** samicemi ze zoo v Dortmundu a Magdeburgu.

Náročnými transporty byly v průběhu 1. pololetí přesuny **medvědů ledních**: březnový vývoz samce Toma do kazachstánské Almaty Zoo (po doporučení koordinátora chovného programu EEP) a příchod dvou samic z varšavské zoo v polovině května. Ke konci června jsme dovezli prvního jedince z plánovaného páru madagaskarských šelem **fos**, a to samici ze Zoo Duisburg. Samce jsme k ní dovezli o několik dní později z Port Lympne. Na začátku července jsme po dlouhém čekání realizovali z Tierparku Ströhen příchod dvou klisen **kulana**, které byly umístěny do výběhu po zebrách bezhrbých. Ve spolupráci s Tierparkem Berlín jsme realizovali přesun dvou samic **zubra**, které jsou na základě rozhodnutí koordinátora chovu určeny pro následnou reintrodukci v Ázerbájdžánu. Ze Zoo Magdeburg jsme v srpnu získali samici štetkouna afrického, jež byla spojena s jedním ze samic v pavilonu Rezervace Dja. Druhý z dosud chovaných samic odjel v listopadu do berlínské zoo. S berlínskou zoo jsme se domluvili na příchodu páru **kaguů chocholatých**. V posledním čtvrtletí jsme pro evropská chovná zařízení zorganizovali významný transport ze Zoo Chester, díky čemuž jsme získali 2 samce **trogonů límcových**

a samce krasky jávské. Do Zoo Singapore odešla v říjnu samice **bonga horského**. Z belgického chovného zařízení Han-sur-Lesse byla přivezena další kandidátka pro transport **koní Převalského** do Kazachstánu a ze Zoo Bratislava jsme dovezli hřebce **kulana**.

Nejvýznamnějším transportem ke konci roku 2024 byl bezesporu dovoz dvou párů **ďáblů medvědovitých** z Tasmánie. S ohledem na plánovanou výměnu skupiny **gueréz plástíkových** jsme realizovali dovozy samce ze Zoo Gdaňsk a dvou samic z francouzského parku La Vallée des Singes. Některé další obchodní případy jsou zmíněny v předešlých kapitolách.

Z Velké Británie, konkrétně ze zoo v Bristolu, jsme získali vajíčka **strašilek humřích**. Po vylíhnutí budou strašilky umístěny do nově připravované expozice ve spodní části areálu.

Dlouho připravovaný byl dubnový přesun samce **slona indického** Rudiho do italského Pombia Parku, který byl realizován za doprovodu našich chovatelů. Po adaptaci jej později znovu navštívili a přímo na místě se podíleli na úspěšném spojení Rudiho s tamním vzrostlejší samcem. Odchod staršího (a problematictějšího) Maxe se uskutečnil v polovině července, kdy byl transportován do Zoo Antwerpy, opět v doprovodu našeho chovatele.

Z pohledu příprav byl nejnáročnějším úkolem odchod **koní Převalského** do Kazachstánu, který proběhl na začátku června 2024. Po několika komplikacích, které nastaly během cesty z Dolního Dobřejova na letiště Kbely, byla nakonec z Prahy přepravena do rezervace Altyn Dala skupina čítající 1 hřebce a 2 klisny. Další 4 koně byli přepraveni z Tierparku Berlín.

Pracoviště dokumentace

Pracoviště dokumentace nadále zajišťovalo podnikovou a ekonomickou evidenci stavů chovaných zvířat v elektronickém systému *Animalia* a v mezinárodní databázi ZIMS. Probíhala i správa elektronického provozního deníku. Do systému *Animalia* byla průběžně vkládána aktuální data a historické karty chovaných druhů. Během roku 2024 bylo zajišťováno vydávání registračních listů a výjimek z komerčních činností CITES a podávány žádosti o povolení chovu zvláště chráněných druhů a druhů podléhajících odchylnému postupu podle zákona č. 114/1992 Sb. Referentka pracoviště zajišťovala též žádosti o vydání průkazů koní v Ústřední evidenci koní ČR ve Slatiňanech.

V roce 2024 pokračovala dlouhodobá spolupráce s přírodovědeckým oddělením Národního muzea na zachování a zpracování cenného zoologického materiálu pro vědecké, expoziční a výukové účely. Do sbírek byl předán kadáver samce velemloka čínského. Spolupráce byla navázána rovněž s institucí Evolutionsmuseum Schmiding (Rakousko), kam jsme předali kadáver samice ďábla medvědovitého.

V průběhu roku pokračovaly redakční práce na dalším čísle sborníku odborných prací *Gazella*. Publikace obsahuje autorsky původní práce se zaměřením na biologii zvířat, jejich chov v zoologických zahradách (včetně veterinární problematiky), historii a rozvoj zoologických zahrad jako takových, druhovou ochranu in situ, taxonomii nebo na stav a ochranu přírodního prostředí se zřetelem na původní faunu a flóru. *Gazella* vychází nejen v tištěné podobě, ale poslední čísla sborníku jsou dostupná také elektronicky na adrese: <https://www.zoopraha.cz/gazella/menu-gazella>.

MGR. JAROSLAV ŠIMEK, PH.D.
ZOOLOGICKÝ NÁMĚSTEK ■

Dvě samice
zubra byly
přesunuty
do Tierparku
Berlín.

Foto: Zuzana Běhmová

Projekty druhové ochrany in situ

Aktivity týkající se ochrannářských in situ projektů se v průběhu roku 2024 soustředily především na rozvoj stěžejního projektu Návrat divokých koní, konkrétně na přípravu a realizaci prvního transportu koní Převalského do Kazachstánu a přípravu jejich budoucí reintrodukce do východní části Mongolska. Kromě intenzivní práce na tomto projektu byly dále rozvíjeny naše aktivity v Kamerunu, Kongu, Austrálii a dalších místech.

V červnu 2024 se uskutečnil první přesun koní Převalského do středního Kazachstánu.

Foto: Tomáš Hušek

NÁVRAT DIVOKÝCH KONÍ

V rámci projektu Návrat divokých koní a nového záměru reintrodukce koní Převalského do stepního ekosystému Altyn Dala v Kazachstánu bylo 1. čtvrtletí 2024 ve znamení dokončovací přípravy na červnový transport. Ty spočívaly především v dojednání detailů transportu a jeho logistického zajištění. Dalším důležitým bodem bylo získání povolení k jednorázovému importu veterinárních léčiv a jejich použití během transportu či prvních dní aklimatizace koní. Součástí projektu bylo rovněž zajištění stáže pro kazachstánského veterináře v Zoo Praha. Na přelomu února a března realizovali zástupci Zoo Praha služební cestu do Kazachstánu, při které byla podepsána smlouva o spolupráci mezi Zoo

Praha a Výborem pro lesnictví a divokou přírodu Ministerstva ekologie a přírodních zdrojů Republiky Kazachstán. Dále bylo podepsáno Memorandum o spolupráci s hlavními zahraničními partnery projektu. Celý projekt byl prezentován jednak ministru ekologie a přírodních zdrojů, který mu vyslovil svou podporu, jednak široké veřejnosti na tiskové konferenci v Astaně 29. února 2024. Při této příležitosti byly distribuovány oficiální brožury k projektu a jiné propagační materiály. Klíčovým momentem bylo setkání představitelů Armády ČR se zástupci Letecké administrace Kazachstánu a Sil vzdušné obrany Ozbrojených sil Republiky Kazachstán, při němž byly prezentovány požadavky na přistání armádních letounů CASA na letišti v Arkalyku.

Z letiště putují
koně již tradičně
na nákladních
autech.

Foto: Viktor Šilha

Do dvou
aklimatizačních
ohrad v oblasti
Altyn Dala
bylo vypuštěno
sedm koní.

Foto: Aldos ACBK

Foto: Oliver La Qua

Ředitel Zoo Praha Miroslav Bobek (vpravo) a tehdejší ministr životního prostředí a turismu Mongolska Bat-Öldzin Bat-Erdene (vlevo) při podpisu memoranda o spolupráci, které otevírá další cestu našim snahám nejen o návrat koně Převalského do východního Mongolska.

Ve 2. čtvrtletí bylo nutné urychleně řešit záplavy, které postihly oblast plánované reintrodukce a zničily velkou část reintrodukčního centra včetně aklimatizačních ohrad a přístupové cesty. Zoo Praha tedy soustředila své fundraisingové kapacity na pokrytí nákladů na nutné opravy, aby mohl transport koní proběhnout dle původního plánu. Díky získání finanční podpory korporátních dárců a Ministerstva zahraničí ČR se podařilo veškeré potřebné opravy zafinancovat v plné výši.

Samotný transport úspěšně proběhl v červnu 2024. Do reintrodukčního centra Alibi bylo vojenskými speciály Armády ČR převezeno 7 koní Převalského. Z vojenského letiště v Praze-Kbelích to byl 1 hřebec a 2 klisny pocházející z chovné a aklimatizační stanice v Dolním Dobřejově, další 4 klisny přiletěly z Berlína. Pražský transport na letiště doprovázely komplikace s druhým hřebcem, kterého bylo nakonec nutné ze zdravotních důvodů vyložit ve výběhu v Zoo Praha. Druhou komplikací bylo zpoždění transportního letadla z Berlína, které v důsledku technických potíží dorazilo o 48 hodin později. Přes veškeré komplikace však lze transport považovat za mimořádně úspěšný. Po vypuštění koní do aklimatizačních ohrad proběhl jejich veterinární a behaviorální monitoring, při kterém byly zaznamenány první pokusy o páření.

V průběhu 2. pololetí 2024 byly řešeny otázky aklimatizace, veterinární péče, managementu a podovozní karantény. Zdravotní stav všech koní byl shledán jako dobrý a koně jako připravení na první zimu v aklimatizačních ohradách. Karanténa těchto koní byla úspěšně ukončena v listopadu 2024.

Ve druhé polovině roku bylo zahájeno plánování dalšího transportu, který by se měl uskutečnit v červnu 2025.

V roce 2024 došlo také k významnému posunu v realizaci zámeru reintrodukce koní Převalského do oblasti Údolí klášterů 3 (Sümín chóloj) na východě Mongolska. Tým neziskové organizace We Help Them To Survive – Mongolia, založené Zoo Praha

pro koordinaci ochrannářských aktivit v Mongolsku, byl rozšířen o jednoho člena, a to o koordinátora projektu. Díky tomu mohl probíhat pomocí sběru dat z fotopastí a vzorků trusu pravidelný monitoring oblasti chystané reintrodukce. Konkrétně se zaměřil na složení vegetace, kvalitu vody, výši sněhové pokrývky, meteorologickou situaci a pohyb volně žijících zvířat.

V 1. pololetí rovněž pokračovalo plánování výstavby reintrodukčního centra, a to ve smyslu zjišťování cenových možností a výběru projekční kanceláře i stavební firmy, dále specifikace požadavků na stavbu a otázek stavebních a dalších povolení. Vypracování projektu stavby je aktuálně plánováno na druhou polovinu roku 2025 a zahájení stavby na jaro 2026. V souvislosti s plánovaným projektem ve východním Mongolsku byly řešeny a připomínkovány některé další aspekty. V první řadě to byl plán managementu v Přísně chráněné oblasti Nömrög, na jejímž území se bude celý projekt realizovat, a dále problematika zajištění veterinárních léčiv a odborných veterinárních kapacit v Mongolsku. Zde jsme zahájili jednání s mongolskou Státní veterinární správou a organizacemi zabývajícími se ochranou volně žijících druhů živočichů.

V březnu 2024 při příležitosti otevření nového expozičního celku Gobi navštívila Zoo Praha delegace z mongolského Ministerstva životního prostředí a turismu (nyní nově Ministerstvo životního prostředí a klimatické změny) včetně tehdejšího ministra. Během návštěvy bylo podepsáno stěžejní Memorandum o spolupráci. Při zářijové cestě byla v Mongolsku podepsána smlouva o spolupráci mezi Zoo Praha a Přísně chráněnou oblastí Nömrög. Mezi další úspěchy této cesty patřilo setkání s nově jmenovanou ministryní životního prostředí a klimatické změny, s vedoucím kanceláře prezidenta Mongolska a s poradcem prezidenta Mongolska pro životní prostředí a zelený rozvoj. Při všech těchto schůzkách byla projektu vyjádřena podpora. Během zářijové cesty byly také diskutovány možnosti další podpory a spolupráce se správou Přísně chráněné oblasti Velká Gobi B.

V září 2024 proběhl v mongolském Národním parku Chustain Nuruu workshop zaměřený na téma ochrany koní Převalského, kterého se účastnili zástupci organizací působící v ochraně koně Převalského v Asii i v Evropě. Na workshopu byla prezentována myšlenka vzniku aliance těchto organizací, jejímuž dalšímu rozvoji se zástupci Zoo Praha věnovali v průběhu 2. pololetí. Ke konci roku se tak pod taktovkou vedoucí oddělení in situ projektů Zoo Praha začala formovat Aliance na ochranu koně Převalského. Na zmíněném workshopu zástupci Zoo Praha prezentovali zkušenosti z transportů koní Převalského do Mongolska i Kazachstánu a aktuálně vedené projekty.

Dále jsme se účastnili transportu velbloudů divokých ze stávající chovné stanice Dzachyn us do nové chovné stanice Toli bulag. Obě tyto stanice nacházející se na území přirozeného výskytu velblouda divokého, konkrétně v nárazníkové zóně Přísně chráněné oblasti Velké Gobi A, jsou za finanční podpory Zoo Praha provozovány britskou neziskovou organizací The Wild Camel Protection Foundation. Důvodem k vybudování nové chovné stanice bylo především naplnění kapacity stávajícího chovného centra a dále rozdělení pojistné populace, aby byla zajištěna lepší ochrana před nemocemi a stochastickými jevy. V rámci zářijového transportu do nového chovného centra v Toli bulag, jehož výstavba byla z velké části financována z prostředků Zoo Praha, respektive z projektu 8 Kč ze vstupu, bylo úspěšně přepraveno sedm velbloudů divokých.

Pravidelnou zastávkou na cestě Toulavého autobusu je záchranná stanice v Méfou, kde se děti setkávají s gorilami doslova tváří v tvář.

TOULAVÝ AUTOBUS

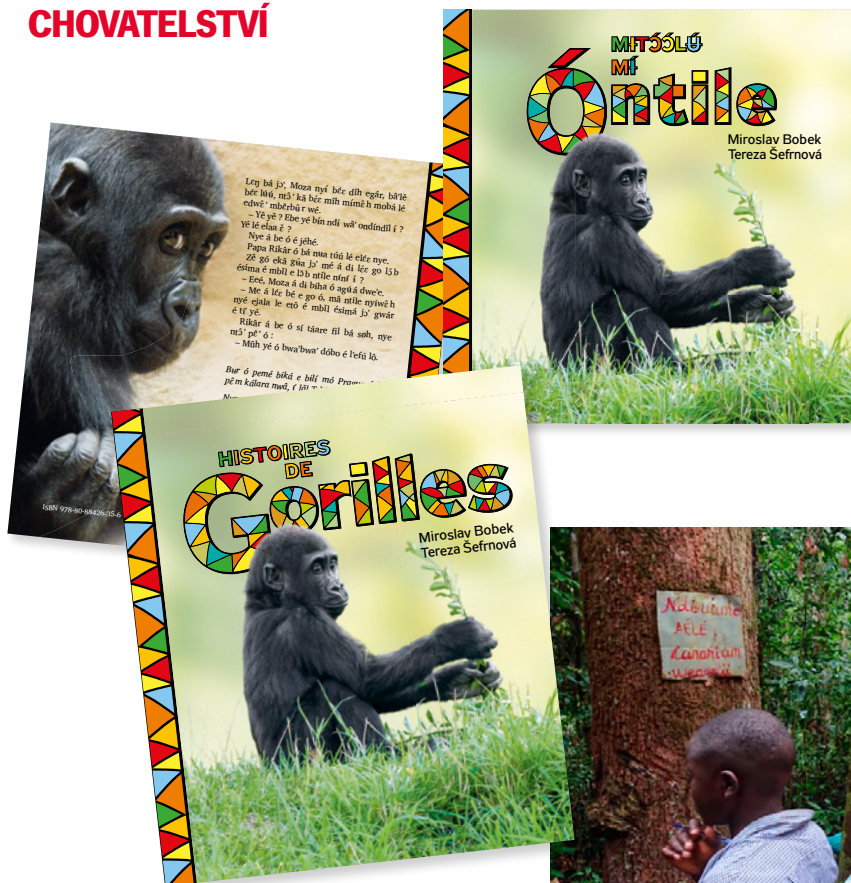
V roce 2024 uskutečnil Toulavý autobus 16 jízd a stále se těší velkému zájmu ze strany dětí, vyučujících i rodičů. Na konci 3. čtvrtletí koordinátor projektu představil Toulavý autobus novému řediteli Biosférické rezervace Dja. Díky úzké spolupráci s místními obyvateli se nám podařilo dokončit, přeložit do francouzštiny a vydat vzdělávací knížku *Malá gorila aneb Cesta kamerunským pralesem*. Francouzský překlad byl vytvářen a revidován s důrazem na ověření odborné terminologie pro popis tropického deštného lesa a jeho fauny používané přímo v Kamerunu. Ve spolupráci s místním pastorem následně vyšla mutace v místním dialektu badjoué. V posledních měsících roku 2024 byly rovněž zrevidovány a vydány *Gorilí pohádky* ve francouzštině i v badjoué. Veškeré tyto vzdělávací materiály a spousta dalších z portfolia Zoo Praha budou přichystány k odeslání do Kamerunu v lednu 2025.

Na konci 3. čtvrtletí byla s novým školním rokem obnovena širší činnost v rámci environmentálně vzdělávacího programu vedeného v dialektu badjoué. Projekt se podařilo rozšířit do 11 škol ve vesničce Somalomo a v jejím okolí.

S partnerskou organizací Ape Action Africa, která mj. provozuje záchrannou stanici pro primáty Méfou (pro projekt velmi důležitá zastávka Toulavého autobusu), dlouhodobě řešíme stavbu vzdělávacího centra s ubytovacími kapacitami za účelem zlepšení možností šíření osvěty týkající se ochrany životního prostředí a místních živočichů. Na stavbu se v průběhu roku podařilo dojednat finanční podporu Komerční banky ve výši 500 000 Kč.

Foto: archiv Zoo Praha

Součástí jízdy Toulavého autobusu je i zastávka v rezervaci spojená s odborným výkladem.

Ke konci roku pak za stejným účelem a za asistence Zoo Praha získala organizace Ape Action Africa grant ve výši dalších 500 000 Kč, tentokrát od Ministerstva zahraničí ČR v rámci Malých lokálních projektů. Zoo Praha se také aktivně podílela na revizi rozpočtu stavby. Na základě architektonické studie proběhlo několik jednání mezi oddělením in situ projektů a zástupcem organizace Ape Action Africa ohledně proveditelnosti konstrukčních řešení místními stavebními firmami.

Vedle aktivit v Kamerunu jsme po více než roční odmlce způsobené zhoršenou politicko-bezpečnostní situací začali rozvíjet jednání o spolupráci s organizacemi v Konžské demokratické republice. Ve 2. a 3. čtvrtletí 2024 to byla především místní radiostanice Gorilla FM, s níž jsme vypracovali seznam techniky, která bude nutná k rozšíření dosahu vysílání stanice v Národním parku Kahuzi-Biega i za jeho hranicemi. Ve 3. čtvrtletí jsme zahájili spolupráci se studenty z místní školy, kteří by se podíleli na překladu knihy *Gorilí pohádky* do svahilštiny, a byl vypracován podrobný plán překladu. Ten bude sloužit jako předloha pro rádiové vysílání audioverze *Gorilích pohádek* v tomto jazyce.

OCHRANA AUSTRALSKÉ FAUNY

V roce 2024 pokračovala podpora projektů na ochranu ohrožených živočišných druhů v Austrálii, kam pracovníci Zoo Praha podnikli na přelomu ledna a února služební cestu, jejímž cílem byl monitoring projektů a navázání další spolupráce. Monitorovány byly projekty podpořené v předchozích letech.

- Translokace a ochrana vakoplchů trpasličích v Novém Jižním Walesu vedená organizací Australian Ecosystems Foundation. Pro tento projekt byla domluvena další finanční podpora chovného centra Secret Creek Sanctuary.
- Reintrodukce strašilky humří na Ostrov lorda Howea. V této souvislosti byla koncem roku obnovena spolupráce se Zoos Victoria na genetickém výzkumu strašilky humří.
- Ochrana jižních klokanů skalních proti invazním predátorům v Tidbinbilla Nature Reserve, Mt Rose a v Mt Rothwell.
- Chov jižních paropuch corroboree v Zoos Victoria s cílem posílení volně žijící populace.

Při služební cestě byla dojednána také zcela nová spolupráce s neziskovou organizací Wombat Rescue, která se zaměřuje na záchranu, léčbu a rehabilitaci nemocných, zraněných nebo osiřelých vombatů obecných, které následně navrací zpět do přírody. Během 3. čtvrtletí 2024 Zoo Praha finančně podpořila tuto organizaci pokrytím nákladů na výstavbu speciálního výběhu potřebného pro vypouštění rehabilitovaných vombatů do přírody metodou soft release.

Kromě in situ aktivit se služební cesta soustředila také na aktivity ex situ, konkrétně proběhlo jednání ohledně možnosti dalšího chovu d'áblů medvědovitých a chovu strašilek humří v Zoo Praha.

Mezi zásadní úspěchy této služební cesty patří navázání spolupráce a zajištění politické podpory velvyslankyně ČR v Austrálii J. E. Jany Tyrer, která následně v srpnu 2024 Zoo Praha osobně navštívila.

Foto: Miroslav Bábek

Samice jižního
klokana
skalního
s mládětem

DALŠÍ ZAHRANIČNÍ IN SITU PROJEKTY

- Na konci roku 2024 byl nakoupen veterinární materiál na podporu ochrany **volavky císařské v Bhútánu**, kde Zoo Praha dlouhodobě poskytuje materiální pomoc i veterinární poradenství.
- Ochrana kriticky ohrožené populace **supa mrchožravého** na Balkáně je jedním z projektů podporovaných z prostředků projektu 8 Kč ze vstupu, který je realizován ve spolupráci s Magistrátem hlavního města Prahy. Organizace Green Balkans, s níž spolupracujeme, uskutečnila s využitím těchto prostředků několik osvětových programů pro veřejnost a terénních výjezdů za účelem monitoringu supů a péče o krmná místa. Na konci 3. čtvrtletí zázemí jejich Rehabilitačního a chovného centra pro volně žijící živočichy bohužel postihla nehoda, při níž byly vytopeny inkubační prostory. Zoo Praha na situaci reagovala darováním finančních prostředků z veřejné sbírky Pomáháme jim přežít, které byly použity na obnovu poškozených prostor.
- Další dlouhodobou podporu v oblasti ochrany in situ rozvíjíme s partnerem Natureza do Futuro v Brazílii, který se specializuje na **morčáky paranské**. Díky příspěvku z projektu 8 Kč ze vstupu byly pořízeny radiové vysílačky, které byly následně využity při monitoringu mláďat volně žijících ptáků.
- Z projektu 8 Kč ze vstupu dále podporujeme reintrodukcii **bažanta Edwardsova** ve Vietnamu, ochranu **gaviála indického** v Indii, ochranu **modráčka východního** v ČR a řadu dalších projektů.

PROJEKTY IN SITU NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Aktivně se věnujeme nejen zahraničním in situ projektům, ale také projektům realizovaným na území České republiky.

- V roce 2024 úspěšně pokračoval projekt na výzkum a ochranu **karase obecného**.

Začátkem roku byla uzavřena jednání s Magistrátem hlavního města Prahy a Lesy hlavního města Prahy (dále jen Lesy HMP) ohledně dešťových usazovacích a retenčních nádrží (dále jen DUN). Do harmonogramu oprav byla zařazena DUN Motol, která byla v 1. pololetí revitalizována s ohledem na zapojení do programu na záchranu karase obecného. V Zoo Praha proběhla kontrola sádek a byla zahájena jejich postupná rekonstrukce. Sádky nyní slouží pro distribuci ryb během výlovů, a to nárazově vždy po několik týdnů především na jaře a na podzim. Během lednových mrazů byly provedeny kontroly již osazených nádrží s karasy – vizuálně nebyly zjištěny žádné úhyny. S Lesy HMP jsme podepsali Memorandum o spolupráci, na jehož základě budou pro záchranný program postupně zpřístupňovány další nádrže. Se sdružením místních samospráv jsme konzultovali možnost zapojit do programu i další obce, ve spolupráci s Lesy HMP a rybářským svazem proběhla příprava Chodoveckých nádrží.

Ve 2. čtvrtletí proběhly v Dolním Dobřejově a v pražských nádržích kontrolní odlovy čeremem při částečném zakrmení ryb. Ve sledovaných nádržích bylo na jeden odlov odchyceno 50–200 ryb. Stav chovných populací byl tedy po zimě dobrý až výtečný (7–10 bodů na desetistupňové škále), takže bylo možné přistoupit k další distribuci ryb. První transfer proběhl

Odebírání mláďat supa mrchožravého z hnízda za účelem takzvaného delay releasing

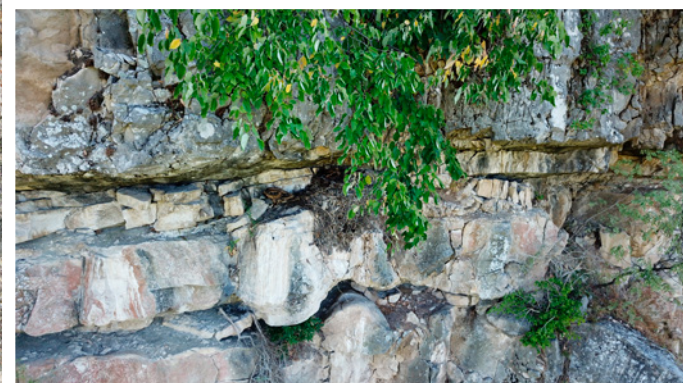

Foto: Vojtěch Kaurou, GreenBallans

z nádrží v Dolním Dobřejově do rybníka Nebesák v Bohutíně na Příbramsku.

Záchranný program karase obecného pokračoval ve 3. čtvrtletí vytipováním dalších vhodných nádrží k vypuštění. V jižních Čechách proběhl monitoring deseti nádrží, jako vhodné se ukázaly Albrechtice a Čížkrajice, kam byly ryby vysazeny během podzimu. V Praze z monitoringu vyšly jako nejvhodnější tři Chodovecké nádrže a DUN Motol, kde následně proběhly revitalizační práce. V době vysokých teplot a v době prvních povodňových stavů byla na nádržích přijata opatření k regulaci vody, díky níž chovné populace přestaly obě události bez úhony.

Ve 4. čtvrtletí jsme nejvíce ryb získali výlovem z Horního Tušimského rybníka (10 000 ks) a ze Středního Tušimského rybníka (7 000 ks). Násada byla umístěna do DUN Motol, do Albrechtic nad Vltavou, do Višňové u Příbrami, do Příbyláku v Malé Hrašticí, do Lomu v Hostivaři (objekt Lesů HMP) a do tří Chodoveckých retenčních nádrží. Dohromady jsou geneticky testované ryby ze záchranného programu již ve více než 20 nádržích.

- V rámci projektu **Zubří v Praze** proběhly v lednu konzultace pro plynulé napojení II. etapy na I. etapu (pozemky řešené stávajícím stavebním povolením). V průběhu března byla

díky Magistrátu hl. m. Prahy dokončena výstavba tůň na pozemcích II. etapy výběhů. Nádrž má v průměru na koruně hráze šířku 16 m a na úrovni potenciální hladiny zhruba 10 m, hloubka za ideálního stavu bude kolem 80 cm. Pro úpravu dna byla využita technologie zabránění průsaku vrstvou jílu. Po seznámení se s novými vodními poměry bude rozhodnuto o osazení rostlinami, případně obsadce. Ve hře je i úplné ponechání území přirozené sukcesí.

Pro obecní časopis, který vychází pro občany v Dolních Počernicích, byla v únoru připravena stručná informace o dalším postupu při výstavbě. V květnu bylo předáno staveniště výběhu zhotoviteli a ve 3. čtvrtletí proběhla hlavní část výstavby areálu v Dolních Počernicích v rámci I. etapy. Kompletně byl oplocen výběh, zřízeny vyhlídky, postavena hospodářská budova a vyřešen odvod vody do nádrže zřízené na pozemcích pro II. etapu. Rovněž byla dokončena likvidace křídlatky a dále zřízení výpusti do tůň, která je tak celoročně napojena na vodu svedenou z hospodářského objektu ve výběhu zubra.

Ve 4. čtvrtletí proběhly ve výbězích dokončovací práce – výstavba oplocení a hospodářské budovy – a následně proběhla kolaudace. Pomocí externí firmy byly provedeny úpravy zeleně v okolí vyhlídek za účelem získání otevřených prostor,

kde návštěvníci areálu budou mít možnost zvířata pozorovat. S Lesy HMP byly projednány možnosti ochrany dřevin uvnitř areálu s důrazem na tři oblasti – dubinu na jihozápadě území, skupinu javorů přes cestu a dubojavořinu směrem k hospodářské budově. V okolí vjezdu do areálu byly provedeny nejnutnější rekultivace terénu s tím, že hlavní rekultivace bude provedena v roce 2025.

- V rámci programu na ochranu **sysla obecného** proběhla ve 2. čtvrtletí pozorování syslů po hibernaci. Populace na lokalitě Sklenářka, která je součástí areálu zoo, se jevila jako stabilní, mláďata byla ale ve vývoji poněkud opožděná (menší v daném období při meziročním srovnání). Ve 3. čtvrtletí proběhlo dlouhodobě připravované přemístění syslů z výběhu žiraf pod Sklenářkou do voliéry ve výběhu koní Převalského na Dívčích hradech. Odchyt byl proveden na základě povolení Magistrátu hl. m. Prahy za účasti jeho zástupců, pracovníků

AOPK a garantů záchranného programu. Na místě bylo vypuštěno 30 zvířat. Pro příští roky počítáme s chovem syslů pouze ve voliére, přičemž nové přírůstky budou moci být případně využity pro vypouštění do volné přírody v rámci záchranného programu.

- Dalším in situ projektem Zoo Praha na území České republiky je ochrana volně žijících populací **užovky podplamaté** a **ještěrky zelené**, který úspěšně pokračoval i v roce 2024. Kurátor chovu plazů uspořádal pro zaměstnance Ústavu pro jaderný výzkum v Řeži školení týkající se soužití s těmito kriticky ohroženými hady, na jejichž ochranu v povodí Vltavy severně od Prahy se Zoo Praha zaměřuje. S ÚJV byla domluvena další spolupráce.

KRISTÝNA ČECHLOVSKÁ
VEDOUcí ODDĚLENÍ IN SITU PROJEKTŮ ■

Mladí karasi
obecní

Tricha orlí

Chovné programy a plemenné knihy

Zoo Praha v průběhu roku 2024 koordinovala 12 evropských chovných programů (EAZA Ex Situ Programme, EEP), spravovala 1 mezinárodní plemennou knihu (International Studbook, ISB), 7 evropských plemenných knih (European Studbook, ESB) a dohlížela na chov 7 zvířecích druhů (monitoring druhu, EAZA MON-P).

Během celého roku průběžně probíhaly aktualizace plemenných knih evropských programů (ESB), jejichž řízením je Zoo Praha pověřena. Týkalo se to druhů: **hroznýšovec kubánský** (*Chilabothrus angulifer*), **želva černavá** (*Heosemys grandis*), **gaviál indický** (*Gavialis gangeticus*), **krokodýl kubánský** (*Crocodylus rhombifer*), **satyr Cabotův** (*Tragopan caboti*), **velemys obláčková** (*Phloeomys pallidus*) a **velemys největší** (*Phloeomys cumingi*).

Obdobně probíhaly práce na evropských chovných programech (EEP) včetně příslušných plemenných knih, a to pro **želvu obrovskou** (*Aldabrachelys gigantea*), komplex **želv amboinských** (*Cuora amboinensis* sensu lato), **orlicii bornejskou** (*Orlitia borneensis*), komplex želv rodu **Batagur** (pro Zoo Praha koordinuje P. Praschag z Turtle Island Graz), **varanovce bornejského** (*Lanthanotus borneensis*), **bažanta Edwardsova** (*Lophura edwardsi*), **supa mrchožravého** (*Neophron*

percnopterus), druhový komplex **dvojboborožců hnědavých** (*Buceros hydrocorax*), **kombu ušatou** (*Galago senegalensis*), **muntžaka malého** (*Muntiacus reevesi*), **přímorožce beisu** (*Oryx beisa*) a **koně Převalského** (*Equus przewalskii*).

Jako mezinárodní plemenná kniha (ISB) byl veden program pro **koně Převalského**. Ke všem EEP programům byla vydávána chovná doporučení a stejně tak doporučení k přesunům zvířat. Zoo Praha měla dále v rámci EAZA na starost monitoring chovu pro tyto druhy: **lori vlnkovaný** (*Trichoglossus johnstoniae*), **tricha orlí** (*Psittichas fulgidus*), **amazoňan jamajský** (*Amazilia collaria*), **komba jižní** (*Galago moholi*), **mara slaništní** (*Dolichotis salinicola*), **hutie kubánská** (*Capromys pilorides*) a komplex **kočky bengálské** (*Prionailurus bengalensis*). Všechny plemenné knihy jsou nyní vedené v databázi ZIMS for Studbooks.

Foto: Roman Voříška

Zoo Praha řídí ESB pro velemyš oblačkovou.

V rámci nejdéle spravované plemenné knihy, kterou Zoo Praha vede, proběhla začátkem roku uzávěrka stavů koní Převalského za rok 2023. K 1. lednu 2024 bylo evidováno jako žijících 2 051 koní, které chovalo 146 institucí (ne od všech jsou však dostupné aktuální údaje). Z důvodu absence kontaktů s některými chovateli nebo nemožnosti individuální identifikace některých koní, zejména ve větších uskupeních, museli být někteří jedinci

z plemenné knihy vyřazeni. Ke konci roku 2024 obsahovala plemenná kniha historické záznamy o 9 162 koních (4 357 hřebců, 4 477 klisen a 328 jedinců neurčeného pohlaví). Počtem individuálních záznamů je plemenná kniha koně Převalského třetí největší mezi savci. V červenci byla vydána v elektronické verzi aktualizovaná Mezinárodní plemenná kniha koně Převalského včetně všech historických záznamů.

MGR. JAROSLAV ŠIMEK, PH.D.
ZOOLOGICKÝ NÁMĚSTEK ■

Vývoj podoby
Mezinárodní
plemenné knihy
koně Převalského
v tištěné podobě

VEŘEJNOST

V roce 2024 bylo návštěvníkům k dispozici všech 15 pavilonů včetně Rezervace Dja s dvěma gorilími mláďaty nebo pavilonu Indonéska džungle, kde se narodilo mládě orangutana. Od dubna byl otevřen nový expoziční celek Gobi, kam se po přestávce vrátili koně Převalského.

Návštěvnost

Rok 2024 začal velmi slibně. Na Nový rok jsme přivítali 13 499 návštěvníků, držitelů Lítačky, kteří měli z rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy vstup za symbolickou korunu. Také druhý den roku nám připravil další důvod k oslavě. V novém pavilonu Rezervace Dja se narodila gorilí samička Mobi. Přestože nárůst v návštěvnosti nebyl skokový, jsme přesvědčeni, že v dalších týdnech přilákala do zoo mnoho návštěvníků. Nebylo tak překvapením, že už leden patřil k těm úspěšnějším a návštěvnost prvního měsíce roku se zapsala jako druhá nejúspěšnější v posledním desetiletí. Pražské jarní prázdniny byly rozděleny do prvních dvou týdnů měsíce února. K tomu se přidaly teplé a prosluněné dny, které rozpustily sněh a s tím i plány na tradiční zimní dovolené na sjezdovkách našich hor, což do zoo přilákalo pro únor absolutně nejvyšší počet návštěvníků. Průměrná únorová návštěvnost byla překonána o bezmála 30 000 osob.

Milióntého návštěvníka jsme přivítali 22. srpna.

Velmi krásně navázal na úspěšné první dva měsíce i březen. V březnu tradičně zahajujeme novou sezonu. Nejinak tomu bylo předposlední březnovou sobotu, která však krom slavnosti přichystala také chladnější, větrné počasí s mírným deštěm. Na otevření expozice Gobi a Slavnostní zahájení 93. sezony, kterého se účastnil prezident České republiky Petr Pavel, se do zoo přesto přišlo podívat 5 383 návštěvníků.

Návštěvnost významně posílil zejména poslední, velikonoční víkend, který za pouhé tři dny přilákal 35 014 návštěvníků. Jen za Bílou sobotu přišlo do zoo 15 170 osob. Bílá sobota se stala v roce 2024 nejnavštěvovanějším dnem a březnová návštěvnost druhou nejvyšší za poslední dekádu. Průměrná březnová návštěvnost byla překonána o téměř 40 000 návštěvníků. Není tedy divu, že celé čtvrtletí se tak zapsalo do historie Zoo Praha jako doposud

Foto: Oliver La Que

V horkých letních dnech se mohou návštěvníci osvěžit pod několika mlížky.

Foto: Tereza Králíková

nejúspěšnější. Chyběl pouhý den a pouze 6 328 návštěvníků k tomu, abychom uvítali během prvního čtvrtletí čtvrt milionu návštěvníků. Kvartál se nakonec uzavřel s 243 672 návštěvníky.

Začátkem druhého čtvrtletí, 12. dubna, se narodila druhá samička gorily nížinné Gaia a 2. května do rodiny lidoopů přibyl ještě sameček orangutana sumaterského Harapan. Z významných odchovů připomeňme narození mláděte vombata obecného, samičky Mersey. V neposlední řadě se dalším lákadlem pro naše návštěvníky stala dvojčata medvěda ledního, bratři Aleut a Gregor. Půlmiliontý návštěvník prošel branami zoo již 26. května.

Významně narostl počet školních skupin. Žáků základních a studentů středních škol přišlo ještě před prázdninami o 36 % více než v roce 2023. Děti z mateřských škol zavítalo do zoo dokonce o 67 % více než za stejné období v předchozím roce. V absolutních číslech šlo o 54 821 žáků a studentů a 5 795 dětí z mateřinek.

Druhé čtvrtletí bylo celkově průměrné, přesto jsme do posledních dnů úspěšně hájili náskok získaný v prvním čtvrtletí a do druhého pololetí roku 2024 tak vstoupili s druhou nejvyšší návštěvností v posledním desetiletí v počtu 673 371 návštěvníků.

V tradičně nejúspěšnějším třetím čtvrtletí roku jsme přivítali miliontého návštěvníka, a to 22. srpna. Poslední prázdninový pátek, 30. srpna, dostaly děti na rozloučenou s prázdninami dárek v podobě zvýhodněného vstupného. Za symbolickou korunu prošlo branami zoo 1 688 dětí, což představovalo 26 % z celkového počtu 6 386 návštěvníků pro ten den.

V září do návštěvnosti začaly promlouvat školní skupiny. Žáků základních a středních škol přišlo úctyhodných 5 028. Děti z ma-

teřských škol se v rámci organizovaných skupin do zoo podívalo 169. Ve dnech 14.–17. 9. zůstaly brány Zoo Praha uzavřeny z důvodu podmáčené půdy a hrozby padajících stromů. Oslavu 93 let existence Zoo Praha si 28. září nenechalo ujít 6 043 návštěvníků. Za třetí čtvrtletí nakonec navštívilo zoo celkem 473 251 osob. Poslední čtvrtletí jsme tak zahájili s 1 146 622 návštěvníky.

Na konci října spustila zoo ve spolupráci se společností Garden of Lights projekt Světelná zoo, který přilákal do zoo dalších 27 565 návštěvníků.

V posledním čtvrtletí byl návštěvnický zásadní měsíc prosinec. Po celou dobu vánočních prázdnin bylo zvýhodněné vstupné za 100 Kč pro všechny (vyjma 1 Kč pro seniory 70+), které přivedlo do zoo desítky tisíc návštěvníků. I přes chladné počasí tak po dobu dvanácti dnů docházelo do zoo v průměru přes sedm tisíc návštěvníků denně. V posledních devíti dnech roku tak zoo navštívilo za zvýhodněné vstupné 63 445 osob, což je hodnota, které jsme dříve dosáhli pouze ve dvou nejsilnějších letech, ovšem za celý měsíc prosinec.

Nejúspěšnějším dnem s 9 239 návštěvníky byl 28. říjen, další dva devítitisícové dny jsme zaznamenali na Štědrý den (9 058 návštěvníků) a na druhý svátek vánoční (9 028 návštěvníků). Během čtvrtého čtvrtletí přivítala zoo 240 811 návštěvníků.

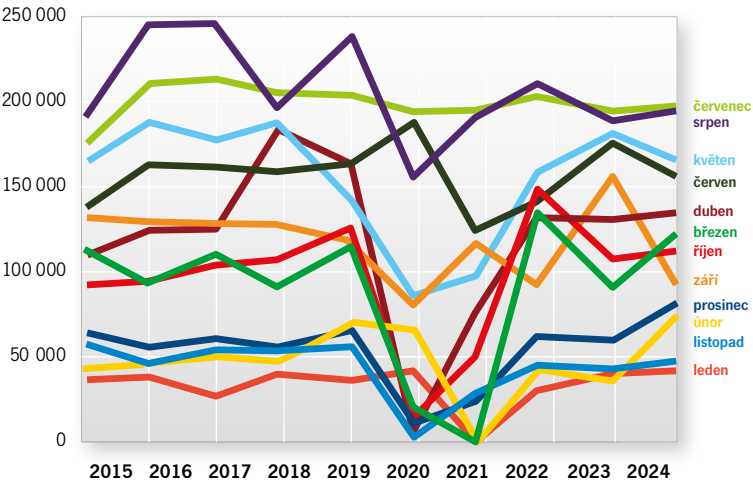
Rok 2024 jsme uzavřeli s celkovým počtem 1 387 433 návštěvníků.

MGR. JIŘÍ ZADOROŽNÝ
VEDOUcí NÁVŠTĚVNICKÉHO SERVISU ■

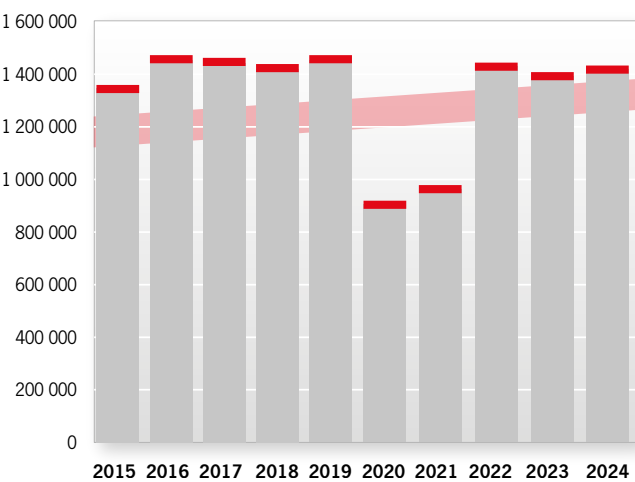
Tab. 8: Srovnání návštěvnosti v jednotlivých měsících v letech 2015–2024

Měsíc/rok	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Leden	44 975	44 742	30 268	0	48 596	31 729	43 922	25 451	32 518	34 356
Únor	72 895	40 858	42 326	0	54 794	62 626	39 573	46 959	48 547	40 974
Březen	125 802	79 231	138 769	0	21 535	107 452	81 627	110 340	97 600	104 092
Duben	125 311	124 588	136 539	75 952	5 572	152 772	182 233	125 940	125 265	111 619
Květen	153 924	171 516	159 091	97 208	85 557	140 362	182 273	168 521	182 843	165 689
Červen	150 464	170 035	147 299	125 255	186 684	152 547	148 009	156 723	159 280	138 306
Červenec	194 649	196 608	201 965	186 558	187 487	201 289	206 033	231 231	228 595	178 195
Srpen	194 973	180 454	208 199	193 953	156 816	236 808	194 156	242 037	242 095	191 422
Září	83 629	151 725	98 315	114 552	70 865	120 544	128 480	129 174	133 875	135 330
Říjen	106 899	101 642	149 293	99 649	18 259	133 083	117 426	101 900	96 455	95 982
Listopad	45 659	41 758	47 376	33 851	0	51 891	51 760	51 988	49 029	57 026
Prosinec	88 253	55 135	59 682	36 009	15 458	65 423	51 999	54 862	52 251	65 391
Celkem	1 387 433	1 358 292	1 419 122	962 987	851 623	1 456 526	1 427 491	1 445 126	1 448 353	1 318 382

Graf 1: Srovnání návštěvnosti v jednotlivých měsících v letech 2015–2024

Graf 2: Vývoj návštěvnosti v letech 2015–2024

Tab. 9: Srovnání dnů s nejvyšší návštěvností v letech 2023 a 2024

2023		2024	
počet osob	datum	počet osob	datum
16 237	22. dubna	15 170	30. března
13 022	7. května	13 499	1. ledna
11 631	6. července	11 363	13. dubna
11 435	10. srpna	10 754	5. května
11 330	9. září	10 603	3. srpna

Tab. 10: Přehled příchodu půlmiliontého a miliontého návštěvníka v letech 2015–2024

rok	celková návštěvnost	půlmiliontý návštěvník	miliontý návštěvník
2015	1 318 382	11. června	10. září
2016	1 448 353	4. června	16. září
2017	1 445 126	5. června	19. srpna
2018	1 427 491	26. května	21. srpna
2019	1 456 526	1. června	20. srpna
2020	851 623	17. července	–
2021	962 987	3. srpna	–
2022	1 419 122	29. května	21. srpna
2023	1 358 292	7. června	28. srpna
2024	1 387 433	26. května	22. srpna

Foto: Petr Hamerlik

Světový den hadů

Programy a vzdělávání

Jedním z hlavních cílů zoologických zahrad na celém světě je vytváření pozitivního vztahu veřejnosti k přírodě jako celku. K naplnění tohoto úkolu slouží mnoho různých vzdělávacích i zábavných aktivit, které jsou určeny jak pro širokou veřejnost, tak pro školy nebo užší zájmové skupiny.

AKCE PRO VEŘEJNOST

V prvním čtvrtletí probíhaly zejména tradiční akce pro návštěvníckou veřejnost doplněné o programy reflektující aktuální dění v zoologické zahradě. V lednu se mohli návštěvníci těšit na oblíbené vycházky za zimujícími ptáky a již pravidelné programy spojené se začátkem roku, jako jsou novoroční komentovaná krmení a setkání či Tři králové v zoo. V únoru vzbudily obrovský zájem křtiny gorilího mláděte, ale věnovali jsme se také luskounům, a to hned dvakrát – oslavou prvních narozenin samičky Šišky a také oslavou světového dne luskounů. Nezapomněli jsme ani na medvědy lední, kteří v únoru slaví mezinárodní den. První čtvrtletí vyvrcholilo velkou slavností k zahájení 93. sezony, při níž byl představen nový expoziční celek Gobi za účasti prezidenta České republiky. Novými druhy v zoo byl inspirován i velikonoční program.

Druhé čtvrtletí jsme započali rozlučkovou oslavou s prvními ryze pražskými slůňaty Maxem a Rudim, kteří se chystali do nových domovů. Tuto oslavu s předáním enrichmentového prvku si ne nechali ujít návštěvníci všech věkových kategorií. Měsíc duben samozřejmě přinesl i mnohé další akce, například oslavu Mezinárodního dne manulů v nově otevřeném expozičním celku Gobi. V květnu se uskutečnily křtiny druhého gorilího mláděte, jehož kmotrou se stala světoznámá primatoložka a ochránkyně přírody Jane Goodall, která zároveň pokřtila český překlad své knihy o luskounech s názvem *Pangolina*. Tímto ovšem nabitý program měsíce května zdaleka nekončil, dalšími významnými akcemi bylo například představení nové expozice pro dikobrazy, oslava Světového dne migrace ryb a křtiny mláďat pekariů Wagnerových. Červen v pestrosti programu nezaostal za předešlými měsíci. Proběhly křtiny mláděte orangutana za účasti britského velvyslance Matta Fielda, nezapomněli jsme ani na další zvířecí druhy. Svého

První velkou událostí roku byly křtiny gorilí samičky Mobi.

Foto: Oliver Le Que

jména se také dočkalo první mládě vombata narozeného v České republice a oslava 65. narozenin čekala sloní pamětnici Gulab. Červencovou novinkou byla výstava *Šípové žáby*, kterou mohli zájemci navštívit až do poloviny září v Gočárových domech. Během prázdnin byla pro návštěvníky nachystána řada tradičních akcí, jako byl Víkend hmyzožravců, ale těšit se mohli i na křtiny mládě a mnoho dalších programů. Vzhledem k vysokým teplotám jsme připravili akci Zoo pod ledem, která během nejteplejších dnů poskytovala na mnoha místech v areálu osvěžení nejen zvířatům, ale i návštěvníkům.

Vyvrcholením třetího čtvrtletí byla jubilejní slavnost k 93. výročí otevření Zoo Praha. Nesla se v duchu padesátých let, neboť uběhlo neuvěřitelných 65 let od doby, kdy byla Zoo Praha pověřena vedením Mezinárodní plemenné knihy koně Převalského. Během jubilejní slavnosti byla také pokřtěna kniha ředitele Zoo Praha Miroslava Bobka *Snídaně s Její excelencí*, proběhla vernisáž výstavy *Návrat divokých koní do Kazachstánu* a závěr programu patřil křtinám mládě kapybar.

V říjnu se v programu pro návštěvníky odráželo téma podzimu. Dýňové hody, které probíhaly po celý týden podzimních prázdnin u vybraných druhů zvířat, přilákaly mnoho návštěvníků různých věkových skupin. Listopad patřil zejména primátům, protože gorilí samec Richard oslavil 33. narozeniny a samec orangutana Kawi slavil čtvrté narozeniny. Během těchto oslav bylo pro návštěvníky připraveno mimo jiné komentované předání enrichmentových dárků. Závěr roku patřil nejen tradičním vánočně laděným akcím, ale připomněli jsme si také 20 let od narození Moji, nejslavnější gorily v České republice.

Atmosféru slavnostního dne dokreslilo vystoupení mongolských hudebníků.

PROGRAMY PRO VEŘEJNOST Křtiny prvního mládě gorily (10. 2.)

Desátého února se veřejnost po zhruba měsíčním napjatém očekávání konečně dozvěděla jméno prvního gorilího mláděte, které se narodilo v pražské Rezervaci Dja. Jméno nám pomohly vybrat děti z Biosférické Rezervace Dja v Kamerunu, konečné hlasování však měla v rukou česká veřejnost, která nakonec vybrala jméno Mobi.

Slavnostní program zahájili afričtí bubeníci, kteří přilákali do pavilonu mnoho návštěvníků, takže na slavnostní okamžik čekal opravdu plný pavilon. Jméno gorilího mláděte nám pomohli odkryt primátor hl. m. Prahy Bohuslav Svoboda a náměstkyně primátora hl. m. Prahy pro oblast životního prostředí Jana Komrsková. Mnoho zdraví přišel popřát gorilí samičce i známý youtuber Kovy.

Foto: Oliver Le Que

Slavnostní přestřižení pásky
při otevření expozice Gobi

Foto: Oliver Le Que

Zahájení sezony a otevření expozice Gobi (23. 3.)

Předposlední březnovou sobotu Zoo Praha zahájila 93. sezonu. Program na terase Vzdělávacího centra otevřela v 11 hodin kapela Pískomil se vrací, která především malé návštěvníky doslova roztančila. To hlavní se však odehrálo u horní stanice lanovky, kde Zoo Praha za účasti prezidenta České republiky Petra Pavla představila příchozím zcela novou expozici Gobi.

Návštěvníci se mohli opět setkat se stádem koní Převalského a seznámit se s dalšími zvířecími obyvateli džungarské stepi. Významnou událost, jakou otevření podobné expozice bezesporu je, si nenechal ujít ani ministr životního prostředí a turismu Mongolska Bat-Öldzin Bat-Erdene.

Kromě působivého vystoupení mongolských hudebníků a tanečníků pod vedením Badama Bolora, které zahájilo i zakončilo tuto část

programu, se mohli návštěvníci zúčastnit komentovaných prohlídek expozice Gobi nebo navštívit některý ze vzdělávacích stánků.

Celodenní program vyvrcholil představením kriticky ohroženého druhu kachny – morčáka paranského. Návštěvníky k jejich expozici v Ptačích mokřadech zavedly nejen symbolicky vyvedené kachní stopy, ale hlavně průvod hudebníků a tanečníků z uskupení Tam Tam Batucada a tanečnice z uskupení Vibrasil. Nejvzácnější kachny světa, které lze mimo Brazílii spatřit pouze v pražské zoo, přítomným představil kurátor chovu ptáků Antonín Vaidl.

Jubilejní slavnost (28. 9.)

Každý rok na svatého Václava Zoo Praha slaví výročí otevření pro veřejnost. Jubilejní slavnost mívá zpravidla jednotící téma a tentokrát jím bylo výročí 65 let od doby, kdy byla Zoo Praha pověřena vedením Mezinárodní plemenné knihy koně Převalského.

Jubilejní
slavnost se
nesla v duchu
šedesátých let.

Foto: Petr Hamerník

Víkend
hmyzožravců
se vždy těší
velkému zájmu
návštěvníků.

Hlavním bodem dopoledního programu byl křest knihy ředitele zoo Miroslava Bobka *Snídaně s Její excelencí*, který uvedlo hudební vystoupení zpěvačky Emy Papšové. Závěrečnou píseň *Tea for two* věnovala přímo jednomu z kmotrů knihy, britskému velvyslanci Mattu Fieldovi. Druhou kmotrou knihy se stala předsedkyně Akademie věd Eva Zažímalová.

Odpolední program zahájili velvyslanec Kazachstánu Bakyt Dyussenbayev a velvyslanec Mongolska Gansukh Khashkhan Damdin – zástupci dvou států, kam Zoo Praha dopravila koně Převalského v rámci projektu Návrat divokých koní. Svá přání a gratulace vyjádřili také zástupci Magistrátu hlavního města Prahy, primátor Bohuslav Svoboda a jeho náměstkyně Jana Komrsková. Slavnost spojenou s úspěchy pražské zoo na poli záchrany koní Převalského si nenechal ujít ani dlouhodobý příznivec zoo olympionik David Svoboda, který se již v minulosti stal kmotrem klisny Queridy, jedné z účastnic transportů do Mongolska.

V rámci bohatého odpoledního programu proběhla vernisáž výstavy *Návrat divokých koní do Kazachstánu* a křtiny mláďat kapybar. Po celý den měli návštěvníci možnost využít služby kadeřnice Lady Bow a učnic ze SOU kadeřnického a nechat si od nich vytvořit pin-up účes, zatímco pro děti byl připraven facepainting. K poslechu hrála kapela Hot Wings a tanečníci z uskupení Groovy Cats zájemce učili, jak si zatancovat dobový tanec boogie woogie. Opravdovou perličkou pak byly módní přehlídky pin-up účesů doplněné o odborný komentář.

Setkání sponzorů (7. 12.)

Tradiční setkání všech příznivců a podporovatelů Zoo Praha bylo jako obvykle spojeno s předáváním cen Velký, Malý a Divoký Richard, vernisáží výstavy *Fotím v Zoo Praha* a doprovodným programem včetně speciálního tréninku lachtanů. Vše doprovázelo hudební vystoupení Dixie Bandu Městské policie a nechybělo ani

setkání z obyvateli Městské části Troja. Ocenění předal ředitel Zoo Praha Miroslav Bobek a chovatelé nejoblíbenějších zvířat.

Z dalších programů:

- 1. 1. Speciální novoroční komentované krmení
- 6. 1. Tři králové v zoo
- 13. a 27. 1. Ornitologická vycházka na zimoviště vodních ptáků
- 2. 2. Pololetní prázdniny v zoo s Remobilem
- 3.–4. 2. První narozeniny luskouna krátkoocasého Šišky
- 10. 2. Slavnostní odhalení jména gorilího mláděte
- 10.–11. 2. Valentýnský víkend
- 11. 2., 26. 5, 13. 10 a 10. 11. Den chovatelů želv
- 17. 2. Oslava Světového dne luskounů
- 25. 2. Oslava Mezinárodního dne ledních medvědů
- 3. 3. Světový den divoké přírody
- 16. 3. Oslava 35. narozenin orangutaní samice Mawar
- 17. 3. Oslava světového dne žab

Stánek Zoo Praha na Event Festu se těšil značnému zájmu malých i velkých návštěvníků.

Foto: Tereza Mihalčová

Noc snů je celosvětová akce na podporu dětí s hendikepem. V zoo zažijí večer plný nevšedních zážitků.

- 23. 3. Otevření expozice Gobi a slavnostní zahájení 93. sezony
- 29. 3. Velký pátek v Zoo Praha
- 30.–31. 3. Velikonoční víkend v Zoo Praha
- 1. 4. Velikonoční pondělí v Zoo Praha a oslava Mezinárodního dne ptactva
- 1. 4. Volejte hrochovi
- 6. 4. Den milovníků zoologických zahrad a rozloučení s Maxem a Rudim
- 13. 4. Představení rajky královské
- 21. 4. Oslava Dne Země
- 27. 4. Oslava Mezinárodního dne manulů
- 4.–5. 5. Zoo všemi smysly
- 5. 5. Křtiny mláďat pekariů Wagnerových
- 10. 5. Přednáška Jane Goodall
- 11. 5. Křest mláďěte gorily a představení českého překladu knihy *Pangolina*
- 12. 5. Výjimečné matky ve zvířecí říši
- 18. a 22. 5. Medvědí bratři v Zoo Praha
- 22.–23. 5. Hackathon
- 25. 5. Představení nové expozice pro dikobrazy
- 25. 5. Světový den migrace ryb
- 26. 5. Oslava Světového dne želv
- 1. 6. Den dětí s městskou policií a oslava Světového dne papoušků
- 2. 6. Křest mláďěte orangutana
- 2. 6. Oslava Světového dne bongů
- 6. 6. Den rodiny s pěstounskými rodinami
- 7. 6. Noc snů

Zoo pod ledem – v horkých dnech poskytovaly hromady ledových kostek osvěžení nejen zvířatům, ale i návštěvníkům.

Foto: Petr Hanemánek

V květnu navštívila Zoo Praha primatoložka Jane Goodall.

- 9. 6. Gulab slaví 65 let
- 15. 6. Den s vombaty a křtiny mláděte vombata
- 16. 6. Den otců ve zvířecí říši
- 22. 6. Světový den velbloudů
- 28.–30. 6. Prázdniny začínají
- 6. 7. Vernisáž výstavy *Šípové žáby*
- 10. 7. Zoo pod ledem
- 13. 7. 90 let chovu lachtanů
- 14. 7. Oslava Světového dne hadů
- 16. a 18. 7. Zoo pod ledem
- 20.–21. 7. Víkend hmyzožravců
- 28. 7. Křtiny mláděte luskouna
- 4. 8. Světový den strážců přírody
- 7. 8. Zoo pod ledem
- 10. 8. Křtiny mláděte žirafy
- 11. 8. Oslava Světového dne slonů
- 13., 15. a 29. 8. Zoo pod ledem
- 18. 8. Oslava Mezinárodního dne orangutanů

Jane Goodall pokřtila druhou gorilí slečnu jménem Gaia.

Foto: Olivier Le Que

Křtiny mládeže
orangutana
doprovázelo
stylové taneční
vystoupení.

- 30. 8. – 1. 9. Loučení s prázdninami
- 31. 8. – 1. 9. *Hurvínek a nezaný host v Zoo Praha*
- 1. 9. Mezinárodní den primátů
- 2. 9. Zpět do školních lavic
- 4. 9. Slavnostní otevření Černohousky
- 6. 9. Křtiny kachyní parníkových
- 7. 9. Den povědomí o supech a kondorech
- 21. 9. Světový den goril
- 28. 9. Výroční slavnost
- 5. 10. Oslava Mezinárodního dne zvířat a chovatelů
- 19. 10. Světový den vombatů
- 26. 10. Oslava Světového dne lemuriů
- 28. 10. Lvi ze státního znaku
- 28. 10. – 1. 11. Podzimní prázdniny v Zoo Praha – speciální dýňové hody u zvířat
- 1. 11. Diwali – svátek světél
- 9. 11. Richard slaví 33. narozeniny
- 17. 11. Adventní dílny

Herec Ondřej
Sokol je příznivec
pražských
vombatů, a tak
se rád ujal role
kmotra prvního
mládeže.

Foto: Petr Hanemík

Skládačky jsou velmi oblíbené – tentokrát při Dni velbloudů.

- 17. 11. Orangutaní samec Kawi slaví čtvrté narozeniny
- 24. 11. Adventní dílny
- 1. 12. Advent začíná
- 5. 12. Mikuláš v zoo
- 7. 12. Tradiční setkání sponzorů
- 14. 12. Oslava narozenin Moji
- 21. 12. Betlémské světlo
- 23. 12. Vánoční svátky v zoo
- 24. 12. Štědrý den v zoo
- 25. 12. První svátek vánoční v Zoo Praha
- 26. 12. Druhý svátek vánoční v Zoo Praha
- 27. 12. Povánoční Zoo Praha
- 30. a 31. 12. Nadílka u zvířat

Seznámení se šipovými žábami

Komentované prohlídky výstavy *Šipové žáby* v Galerii Gočárový domy se konaly celkem desetkrát od začátku července do začátku září.

Workshop zaměřený na výrobu enrichmentových prvků

Pro předem objednané zájemce byl připraven workshop na výrobu hraček pro zvířata. Workshopy se konaly v lednu, dubnu a červenci, účast byla zdarma.

Zooškoly pro děti

Většina termínů zooškol pro děti v 1. čtvrtletí proběhla v období jarních prázdnin. Celkem se jednalo o deset termínů, z toho dva na téma *Krmení je věda*, čtyři termíny na oblíbené téma *Jak to chodí v zoo*, dva termíny na téma *Cesta do Afriky* a dva termíny na téma *Ptáci*. Ve 2. čtvrtletí proběhly další dva termíny zooškol pro děti, tentokrát na téma *Plazi*. V závěru roku byly uskutečněny čtyři termíny na témata *Cesta do Afriky* a *Krmení je věda*.

Zooškoly pro dospělé

V 1. čtvrtletí proběhlo celkem pět termínů zooškol pro dospělé. Z toho jeden na téma *Jak to chodí v zoo*, jeden na téma *Pomáháme*

Den Země byl zaměřen na chráněné druhy našich plazů, které zájemcům přiblížil kurátor Petr Velenský.

Výukový program
na téma
Tajemství Gobi

Foto: Oliver La Que

jim přežít, dva termíny na téma *Zbavte se fobií* a jeden na téma *Zbavte se fobií – pro absolventy*. V období od dubna do června proběhl jeden termín zooškoly pro dospělé na téma *Jak to chodí v zoo* a jeden termín na téma *Zbavte se fobií*. Ve 3. čtvrtletí proběhly celkem čtyři kurzy zooškoly pro dospělé, na témata *Zbavte se fobií*, *Zbavte se fobií – pro absolventy*, *Pomáháme jim přežít* a *Jak to chodí v zoo*. Ve 4. čtvrtletí proběhly tři zooškoly na téma *Zbavte se fobií*, z toho jedna byla speciálně určená pro pedagogy.

Rodinné zooškoly

Mezi vzdělávací programy pro návštěvníky jsme nově zařadili zooškoly pro rodiny s dětmi. Ve 2. čtvrtletí proběhly dva kurzy, jeden termín na téma *Poznejte naši přírodu* a druhý na téma *Poznejte Rezervaci Dja*.

Příměstské tábory

Ve 3. čtvrtletí proběhly oblíbené letní příměstské tábory, které se konaly po dobu devíti týdnů v průběhu celých letních prázdnin.

Celkem se táborů zúčastnilo 410 dětí ve dvou věkových kategoriích. Téma ročníku znělo *Cesta kolem světa* a účastníci si tak nejen prošli důkladně areál zoologické zahrady se zaměřením na poznávání jednotlivých kontinentů a jejich obyvatel, ale také si vyzkoušeli některé z činností chovatelů a nahlédli do zákulisí chodu moderní zoologické zahrady.

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI Programy pro školy

V roce 2024 využilo vzdělávací nabídku Zoo Praha celkem 716 skupin v počtu 16 249 žáků.

V 1. čtvrtletí jsme již tradičně zaznamenali velký zájem o sezonní témata prohlídek a také o prohlídky a výukové programy probíhající v Rezervaci Dja. Aktivně jsme doplňovali a zpřehledňovali vzdělávací sekci webu *Učíme se o zvířatech*, která slouží jako podpora pedagogům ve výuce. Tato sekce zahrnuje pracovní sešity, kvízy, křížovky, hry a další vzdělávací materiály a reflektuje

Tab. 11: Počet školních skupin a dětí, které v období leden až prosinec 2024 využily vzdělávací programy Zoo Praha

Měsíc	Prohlídky s průvodcem		Výukové programy		Celkem skupin	Celkem dětí
	skupin	dětí	skupin	dětí		
Leden	6	159	3	51	9	207
Únor	22	483	11	254	33	737
Březen	28	638	2	35	30	678
Duben	98	2 246	19	416	117	2 662
Květen	103	2 409	38	776	141	3 185
Červen	121	2 927	23	486	144	3 413
Červenec	0	0	0	0	0	0
Srpen	0	0	0	0	0	0
Září	43	935	10	201	53	1 136
Říjen	61	1 380	17	387	78	1 767
Listopad	40	928	17	346	57	1 274
Prosinec	46	1 040	8	150	54	1 190
Celkem	568	13 147	148	3 102	716	16 249

aktuální dění v zoologické zahradě. Intenzivně jsme se věnovali přípravě nového učitelského balíčku zaměřeného na nově otevřený expoziční celek Gobi, v němž se představí koně Převalského, projekt Návrat divokých koní i příroda a obyvatelé Gobi. Učitelské balíčky jsou využívány především v hlavní školní sezoně (duben až červen), kdy máme zcela naplněné kapacity prohlídek s průvodcem a výukových programů.

Ve 2. čtvrtletí jsme čelili tradičnímu sezonnímu náporu škol, pro které jsme připravili další nová témata prohlídek, například *Za gorilími mláďaty do Rezervace Dja* nebo *Tajemství Gobi*.

Ve 3. čtvrtletí jsme zahájili nový školní rok vypláním termínu oslavy Světového dne učitelů a spuštěním nové facebookové skupiny Vzdělávání v Zoo Praha. Přestože jsme kvůli uzavření zoo z důvodu podmáčené půdy a rizika pádu stromů museli zrušit celkem 13 programů pro školy, výsledný počet realizovaných programů se nijak nešlál od našich očekávání.

Ve 4. čtvrtletí jsme ve srovnání s předchozími lety zaznamenali zvýšený zájem o školní prohlídky a programy. Velký úspěch měla speciální komentovaná prohlídka na téma *Zvířata z pohádek a bájí*. Celkem v prosinci dorazilo 54 skupin, což je zhruba čtyřikrát více oproti roku 2023. Pro učitele jsme v říjnu nachystali speciální zážitkový a vzdělávací program Den učitelů, kdy měli předem přihlášení pedagogové možnost poznat vzdělávací nabídku Zoo Praha, zjistit, jak zorganizovat chovatelskou třídu ve škole, vyzkoušet si virtuální realitu nebo zažít některý z našich vzdělávacích programů pro školy. V rámci dalšího vzdělávání pedagogů jsme spustili nové zooškoly pro učitele na téma *Zbavte se fobií*. V roce 2024 se uskutečnil jeden zkušební termín.

Staň se strážcem pralesa 2024

Soutěž dětských kolektivů Staň se strážcem pralesa probíhala od 2. 10. 2023 do 30. 4. 2024. Soutěž pořádaná ve spolupráci se společností Remobil, z. s., spočívá ve sběru a následné recyklaci starých mobilních telefonů a tabletů. Sběrem vysloužilých mobilních

zařízení pomáhají soutěžní skupiny gorilám nížinným a dalším ohroženým druhům zvířat ze střední Afriky. V roce 2024 se vybralo v rámci soutěže přes 5 000 mobilů.

Zookroužky a Zooklub

Ve 2. pololetí školního roku 2023/2024 navštěvovalo Zookroužky a Zooklub více než 150 dětí ve věku od 8 do 18 let. Jednotlivé lekce probíhají každý všední den, pro děti od 8 do 11 let v čase 15.30–17.00 h, pro děti od 12 do 15 let v čase 17.00–18.30 h. Každou středu od 18.30 do 20.00 se koná Zooklub pro studenty od 15 do 18 let. Zookroužky a Zooklub vedou zkušení lektori, kteří děti systematicky vzdělávají v zoologii, ekologii a dalších přidružených disciplínách. První pololetí školního roku 2024/25 bylo zahájeno 30. září, zookroužky navštěvovalo v prvním pololetí 165 dětí.

Komentovaná krmení a setkání

Pravidelná komentovaná krmení a setkání probíhala v prvním čtvrtletí roku 2024 o víkendech a svátcích. Konala se na více než třinácti místech v areálu zoologické zahrady. Od dubna byla zahájena letní komentovaná krmení a setkání na více než dvaceti místech, v dubnu a květnu o víkendech a svátcích, od června do srpna denně, v září opět o víkendech a svátcích. Od října začala zimní komentovaná krmení a setkání, která se konala o víkendech a svátcích, a to na čtrnácti místech v areálu zoologické zahrady.

Prezentace Zoo Praha mimo vlastní areál

- 9. a 10. února se v prostorách **Pedagogické fakulty** Univerzity Karlovy uskutečnila konference *Dva dny s didaktikou biologie* určená pro učitele 2. stupně základních škol a středních škol, v jejímž závěru jsme prezentovali nabídku vzdělávání v Zoo Praha Ven ze školních lavic.
- 15. února se uskutečnila přednáška v **Malém sále Ústřední knihovny** na téma *Moja babičkou: První gorilí mláďe Rezervace Dja*.
- 17. března se Zoo Praha se svým příspěvkem o enrichmentu zúčastnila festivalu **Týden mozku**, který pořádá Akademie věd

Komentovaná krmení tučňáků

ČR ve spolupráci s Ústavem experimentální medicíny AV ČR a Českou společností pro neurovědy.

- 27. března Zoo Praha prezentovala svou výchovně-vzdělávací činnost studentům učitelství a biologie na **Pedagogické fakultě UK**.
- 25. dubna se uskutečnila přednáška v **Malém sále Ústřední knihovny** na téma *Gobi: Nový domov (nejen) pro koně Převalského v Zoo Praha*.
- 10. května Zoo Praha pořádala **přednášku Jane Goodall** v aule České Zemědělské univerzity.
- 23. května se uskutečnila přednáška v **Malém sále Ústřední knihovny** na téma *Vombati: zvláštní vačnatci z přibuzenstva koali*.
- 25. května se Zoo Praha zúčastnila akce **Dětský den na Vypichu**, kde prezentovala aktuality z dění v zoologické zahradě.
- 30. května až 1. června měla Zoo Praha stánek na **Veletrhu vědy**, kde prezentovala zejména nové druhy, expozice a mláďata v zoologické zahradě.
- 9. června Zoo Praha prezentovala svoji činnost na **Rodinném dni Prahy 7**.
- 14. června měla Zoo Praha stánek na finálovém kole matematické soutěže **Pangea**, kde představila soutěžícím bezobratlé živočichy z kontaktních chovů.
- 19. června proběhla již tradiční akce **VědaFest**, kde Zoo Praha představila široké veřejnosti propojení vědy a moderních zoologických zahrad a prezentovala své nejvýznamnější i méně známé záchranné projekty.
- 4. až 6. října Zoo Praha prezentovala svou nabídku vzdělávacích a zážitkových programů na veletrhu For Kids v pražských Letňanech.
- 26. října se uskutečnila přednáška v **Malém sále Ústřední knihovny** na téma *Tajuplná zvířata Indonéské džungle*.
- 14. listopadu proběhla přednáška pro studenty učitelství biologie v rámci předmětu **Neformální přírodovědné vzdělávání** na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy. Součástí byla prezentace učitelského balíčku pro školy na téma Gobi.

- 26. listopadu se uskutečnila přednáška v **Malém sále Ústřední knihovny** na téma *Chov a ochrana asijských pěvců*.
- 17. prosince se uskutečnila přednáška v **Malém sále Ústřední knihovny** na téma *Fascinující vačnatci: tasmánské čerti*.

Výstavy

V roce 2024 byl v areálu zoo uspořádáno 11 výstav v tradičních výstavních prostorách, k nimž se připojila i Jurta, která byla po dobu výstavby expozice Gobi nepřístupná.

- **60 let chovu goril** (Galerie Gočárových domy, leden–březen)
- **Příběh pokračuje** – Aktualizovaná výstava o chovu goril v pražské zoo (Galerie Gočárových domy, konec března–červen)
- **Šípy žaby v Zoo Praha** (Galerie Gočárových domy, červenec–září)
- **Významné odchovy v Zoo Praha** (Terasa Vzdělávacího centra, leden–březen)
- **Pomáháme na pěti kontinentech** (Terasa Vzdělávacího centra, konec března–září)
- **Návrat divokých koní do Kazachstánu** (Terasa Vzdělávacího centra, konec září–prosinec)
- **20 let s Mojou** (Terasa Vzdělávacího centra, od poloviny prosince)
- **Převaláci na Dívčích hradech** (Jurta, duben–září)
- **65 let plemenné knihy koně Převalského** (Jurta, od konce září)
- **Fotím v Zoo Praha – Mláďata v zoo** (Vzdělávací centrum, prosinec)
- **Zvířata ve svém prostředí** – Výstava fotografií Petra Slavíka, vítěze uvedené kategorie soutěže Czech Nature Photo (Vzdělávací centrum, od poloviny prosince)
- **FREIGHTED: 500 let nosorožců ve sbírkách a expozicích** (putovní výstava, od prosince)

ING. LUCIE FEREBAUEROVÁ
VEDOUcí VZDĚLÁVACÍHO
A PROGRAMOVÉHO ODDĚLENÍ ■

Tradiční výstava
pralesniček –
šípových žab
vždy přitáhne
mnoho zájemců.

Foto: Petr Hanenčík

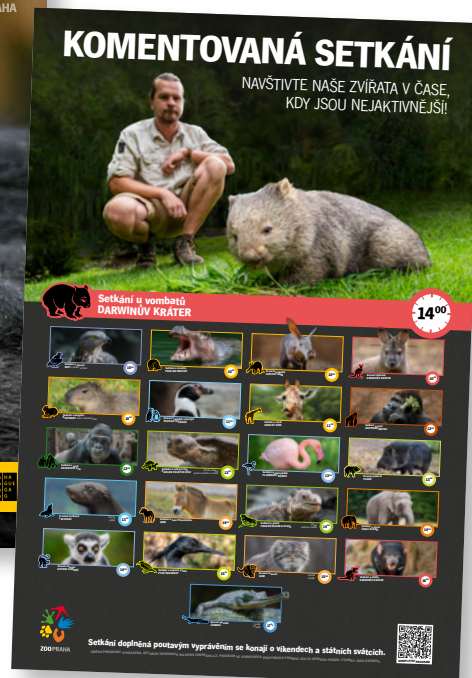
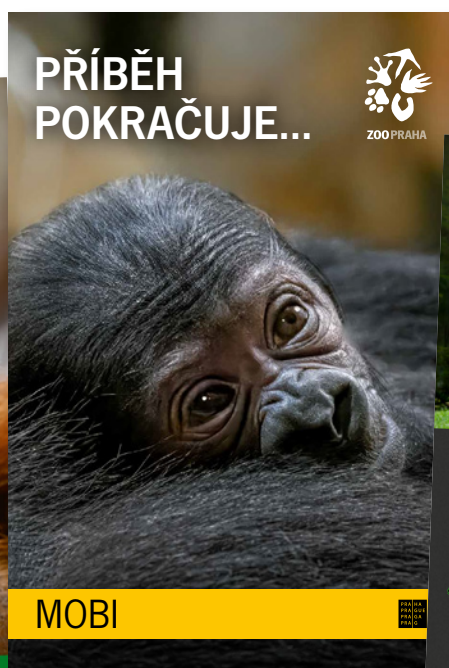
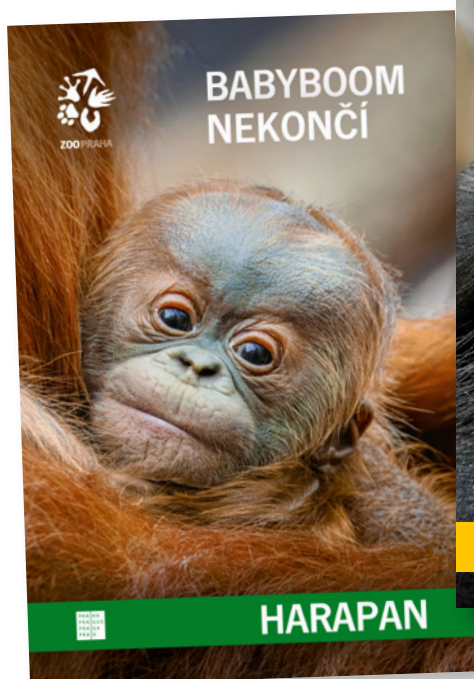

Marketing a PR

V oblasti marketingu a PR jsme se zaměřili na posilování brand positioning Zoo Praha a zajištění žádoucí image značky u široké veřejnosti. Během roku 2024 jsme s veřejností komunikovali stávající zvířecí osobnosti i nové přírůstky v pražské zoo. Hvězdami roku se staly dvě samičky gorily nížinné, velká pozornost byla věnována i samečkovi orangutana sumaterského a mlád'atům luskouna krátkoocasého a vombata obecného.

Předávání cen Richard při každoročním setkání sponzorů a příznivců Zoo Praha

ADOPTUJ MĚ!

DVOJZOBOROŽEC HNĚDAVÝ

ZOOPRAHA.CZ/ADOPCE

KAMPANĚ, REKLAMA A INZERCE

Kampaň Luskoun

V lednu 2024 proběhla na citylightových plakátech a billboardových plochách po celé České republice kampaň, která upozorňovala veřejnost na významný odchov luskouna krátkoocasého v pražské zoo. Heslem kampaně bylo: „Šišce je rok!“ Autorem fotografie je známý fotograf Joel Sartore.

Kampaň Příběh pokračuje

V lednu souběžně s kampaní luskoun a poté již samostatně v únoru a v březnu probíhala kampaň zaměřená na narození mláďete gorily nížinné s podtitulem: „Příběh pokračuje...“ V první fázi kampaně byla na BB a CLV plochách a také v online reklamě veřejnost informována o narození mláďete s datem narození a ve druhé fázi kampaně bylo odhaleno vybrané jméno – Mobi. Stejný motiv byl použit i na plakátovacích plochách ve Středočeském

ADOPTUJ MĚ!

GEKON PŘILBOVÝ

ZOOPRAHA.CZ/ADOPCE

V HORKÝCH DNECH NEJCHLADNĚJŠÍ MÍSTO V ČESKU

kraji. Dále byla tato kampaň ve spolupráci s MHMP použita na online MP4 plochách v centru Prahy.

Během dubna se na CLV plakátech vystřídala Mobi ve své aktuálnější podobě a vzápětí jsme využili stejný vizuál na CLV i BB k informování o narození dalšího, již druhého gorilího mláďete v Rezervaci Dja. Motto znělo: „Mám sourozence!“

Následoval BB plakát „Jsme dvě“ a po slavnostních křtinách CLV plakát prozrazující její jméno Gaia. Stejný vizuál byl použit i v online reklamě v průběhu léta a podzimu.

Kampaň Babyboom nekončí

K naší velké radosti jsme mohli v červnu vyvěsit plakáty s dalším vzácným přírůstkem, orangutanem sumaterským Harapanem. Kampaň jsme nazvali příznačně: „Babyboom nekončí“. I v tomto případě byl vizuál využit kromě outdooru i na online reklamu.

Kampaň Zoo pod ledem

V nejteplejších dnech během prázdninových měsíců dostávala zvířata do výběhů i návštěvníci do relaxačních zón k ochlazení ledové kostky. Pozvánky na tuto akci visely jak na BB, CLV a reklamních poutacích v metru, tak i v on-line reklamě na portálu Seznam.cz.

Kampaň Seznamte se!

Reklama na dopravních prostředcích, která startovala v předchozím roce, pokračovala na dvou autobusových pražských linkách a jedné tramvajové soupravě. Se stejným vizuálem polepu v dubnu vyplul parník společnosti Prague Boats, se kterou dlouhodobě spolupracujeme. Stejně jako v roce 2023 vozil do konce září návštěvníky a výletníky z Rašínova nábřeží do kotviště v blízkosti Zoo Praha.

Kampaň Vezměte třídu do zoo

Podzimní kampaň, zaměřená na školy a školky, běžela v online reklamě a v tisku. Jejím cílem bylo přilákat dětské kolektivy k návštěvě zoo v průběhu školního roku za účelem vzdělávání i relaxace za velmi výhodnou cenu. V rámci této speciální nabídky je možné objednat si pro skupinu průvodce, vzdělávací program, dílnu na výrobu sloního papíru či programy pro hendikepované děti.

Kampaň Adoptuj mě!

Každý rok v předvánočním období Zoo Praha představuje adoptivní kampaň, jejímž cílem je najít pro vybrané zvířecí „sirotky“ adoptivní rodiče nebo sponzory. Adoptce nebo sponzorství zvířat je navíc smysluplným a oblíbeným vánočním dárkem. Tentokrát jsme do kampaně vybrali fosu, kombu jižní, dvojzoborožce hnědavého, gekona přilbového, bércona Petersova a kamiše růžkatého.

AKCE A PROJEKTY

Mobilní aplikace

Zásadním projektem roku 2024 byla tvorba mobilní aplikace Zoo Praha, která návštěvníkům poskytuje veškerý komfort od nákupu vstupenek a interaktivní mapy areálu až po profily chovaných druhů, včasná upozornění na krmení zvířat nebo navrhované trasy po areálu. Aplikaci, která je dostupná jak pro Android, tak pro iOS zařízení, vytvořili studenti z České IT Akademie ve spolupráci

s Komerční bankou. Jde o první takový počín v kontextu tuzemských zoologických zahrad. Aplikace Zoo Praha je výjimečná také tím, že nevznikla podle šablony, avšak byla vyvinuta takzvané „od píky“. Slavnostně byla představena 13. října.

Den s pěstouny

Počtvrté uspořádal Magistrát hl. m. Prahy spolu se Zoo Praha červnovou akci Setkání pěstounů. Přímo v zoo se mohou potkat celé rodiny a společně si užít návštěvu zoo a také speciální programy, které pro ně připravili naši průvodci. V rámci akce proběhla také tisková konference představitelů MHMP, kde byla prezentována podpora pěstounské péči v České republice.

Divadlo Spejbla a Hurvínka

Již třetí sezonu bylo na konci léta v zoo hostem Divadlo Spejbla a Hurvínka s představením *Hurvínek a nezvaný host*. Dvě představení byla zcela vyprodaná, což je příslibem ke spolupráci i v dalším roce.

Světelná zoo

Společnost Garden of Lights instalovala v areálu zoo obří lampiony ve tvaru afrických zvířat a fantastických rostlin, které ožíví areál Zoo Praha mimo hlavní návštěvníckou sezonu. Podobná instalace je v české zoologické zahradě vůbec poprvé. Kromě finančního přínosu přilákala pozornost mnoha návštěvníků i médií a veřejnosti. Tato podívaná byla přístupná od listopadu a bude pokračovat do poloviny února 2025.

Setkání sponzorů

V sobotu 7. prosince proběhlo tradiční setkání přátel, sponzorů a partnerů pražské zoo a také obyvatel městské části Praha-Troja. Byly předány ceny Richard a vyhlášeny výsledky fotosoutěže Fotím v Zoo Praha. Pro návštěvníky byl připraven bohatý doprovodný program zahrnující například i ukázkou tréninku lachtanů.

Fotím v Zoo Praha

Tradiční fotografické klání nechybělo ani v roce 2024 stejně jako slavnostní předávání cen vítězům při Setkání sponzorů. Fotografové soutěžili v kategoriích dospělí a děti. Téma *Letošní mláďata v Zoo Praha* skýtalo mnoho možností, jak zachytit objektivem nejmladší přírůstky v naší zoo. Soutěž byla realizována ve spolupráci

Z loutkového představení *Hurvínek a nezvaný host* v Zoo Praha

Foto: Petr Hamerník

se společností FotoŠkoda, která poskytla platformu k přihlašování soutěžních fotografií a dodala pro výherce i některé ze zajímavých cen. Ve spolupráci s OC Westfield Chodov jsme vyzkoušeli pilotní projekt Strom zvířecích přání. Návštěvníci obchodního centra mohli v adventním čase podpořit vybraná zvířata z pražské zoo zakoupením zoostravenek přes QR kódy umístěné na vánočním stromě přímo v obchodním centru. I díky tomuto projektu prodej stravenek pro zvířata významně vzrostl a budeme ho dále rozvíjet i v dalších letech.

Prague CoolPass

Díky projektu CoolPass (dříve Prague Card) se daří do Zoo Praha již několik let přivést více zahraničních i tuzemských turistů. Mohou tak vedle významných památek České republiky navštívit i pražskou zoo. Za rok 2024 přišlo s touto kartou do zoo 2 613 návštěvníků.

Prague Visitor Pass

Pro návštěvu Zoo Praha lze využít také Prague Visitor Pass, který nabízí více než 70 zvýhodněných zážitků i komfort neomezeného cestování po celé Praze, včetně dopravy z letiště a zpět. Návštěva Zoo Praha je pro držitele Visitor Passu zdarma. V roce 2024 navštívilo pražskou zoo 6 213 držitelů této karty nebo aplikace.

Go City

Nově se v létě Zoo Praha připojila také k mezinárodnímu projektu Go City, v jehož rámci si mohou návštěvníci zakoupit jednodenní až pětidenní kartu, se kterou pak mohou navštívit tolik pražských památek a aktivit ze seznamu, kolik stihnou. Od července do prosince 2024 navštívilo s touto kartou Zoo Praha celkem 375 návštěvníků.

ANDREA ŠIMKOVÁ,
ODDĚLENÍ MARKETINGU ■

HLAVNÍ A MEDIÁLNÍ PARTNEŘI ZOO PRAHA 2024

Komerční banka, a. s.

Volkswagen – Porsche
Česká republika, s. r. o.

Coca-Cola Česká republika, s. r. o.

Bidfood Czech Republic, s. r. o.

Plzeňský Prazdroj, a. s.

mediální skupina **mafra**

DNES | **iDNES.cz**

MAFRA, a. s.

AG FOODS Group, a. s.

Zážitkové programy, komerční aktivity

V průběhu celého roku jsme pokračovali v pořádání zavedených zážitkových programů včetně nových programů, které byly představeny veřejnosti v minulém roce.

Novinkou roku byl stánek Virtuální realita.

Zážitkové programy a komerční aktivity

Během roku 2024 se začala výrazně zvyšovat poptávka po zážitkových programech. Velký zájem byl nejen o oblíbený narozeninový program (objednávky vrcholily hlavně v červnu), ale i o denní prohlídky či setkání se zvířetem. Konalo se také mnoho soukromých večerních prohlídek mimo komerční termíny. Registrovali jsme rekordní zájem o projížďky ZooExpresem, které využívaly hlavně rodiny s dětmi nebo se seniory.

Měsíce květen a červen se jako již tradičně nesly ve znamení velkých komerčních akcí spojených s pronájmem prostor a doprovodným programem. Tentokrát si firmy žádaly převážně denní prohlídky, oblíbené setkání s bezobratlými živočichy a také zábavně-edukační stanoviště.

Od května do konce září proběhly termíny oblíbených sezonních zážitků *Krmení bongů* a *Krmení žiraf*. Do prodeje jsme začlenili zcela nové programy *Poznejte se s kapybarami*, *Poznejte se s vomбаты*, *Na návštěvě u goril* a *Na návštěvě u slonů*. Jak jsme předpokládali, některé z nových programů byly vzhledem k velké atraktivitě uvedených zvířat takřka ihned vyprodány, další se těší velké obsazenosti.

Populární program *Chovatelem na jeden den* se stále těší velké oblibě, proto jsme ho v roce 2024 nově rozšířili o variantu

Chovatelem na den JUNIOR v Africkém domě. Novou podobu dostaly i programy v Papírně, kde jsme zavedli další výtvarné techniky.

Třetí čtvrtletí bylo spojeno hlavně s prázdninovými měsíci, kdy dominovaly zážitkové programy zejména pro rodiny, dětské tábory nebo zahraniční školní skupiny. Již tradičně jsme přes celé léto pravidelně pořádali krmení velbloudů, program se zvířaty a výrobu sloního papíru pro příměstské tábory, které návštěvou zoo obohacují své táborové aktivity. Po celé léto byly hojně obsazeny i večerní programy, jako jsou klasické *Večerní prohlídky* a *Noční výpravy s termokamerou*.

Větší komerční akce spojené s pronájmem prostor a doprovodným programem se ve třetím čtvrtletí uskutečnily například pro firmy Sustainables, Žďánský či Hotel Hilton, který v rámci této firemní akce podpořil chov goril nížinných významným finančním darem. Konala se také partnerská akce *Den s Komerční bankou*, při které měli návštěvníci poprvé možnost otestovat novou mobilní aplikaci Zoo Praha.

Čtvrté čtvrtletí roku 2024 s sebou neslo ukončení hlavní návštěvnické sezony, ohlédnutí za celým rokem a přípravy na další rok. V říjnu proběhly poslední termíny sezonních zážitkových programů, jako je například *Noční výprava s termokamerou*, *Na návštěvě u goril* nebo *Poznejte se s kapybarami*. Standardně

došlo také k ukončení provozu Papírny – celková tržba za tento rok činila 265 106,45 Kč. Návštěvníci se na tyto zážitky i výrobu sloního papíru mohou těšit opět na jaře roku 2025.

Začátkem října proběhly první termíny nového programu *Na návštěvě u slonů*, při kterém mají návštěvníci vůbec poprvé možnost nahlédnout spolu s chovatelem přímo do zázemí chovu našich slonů. Proběhly také první termíny nové varianty programu *Chovatelem na jeden den – Chovatelem na den JUNIOR v Africkém domě*. Dle očekávání a zpětných ohlasů se tyto zážitky staly velmi oblíbené a termíny pro další rok se rychle naplnily. Velký zájem jsme evidovali také o krmení velbloudů, večerní prohlídky a narozeninové oslavy. Obzvláště zájemců o narozeninový program v zoo každoročně přibývá, a tak jsme odbavili opět o něco více oslav než v minulých letech.

Na konci listopadu proběhla poslední akce spojená s pronájmem prostor pro firmu Crede Experto Praha, spol. s r. o., s doprovodem

ným programem v podobě večerní prohlídky, výpravy za gori-lami horskými prostřednictvím Virtuální reality a prohlídkou Světelné zoo (pořádané firmou Garden of Lights). Na přelomu listopadu a prosince jsme zahájili prodej termínů zážitkových programů pro rok 2025. Společně se spuštěním termínů jsme představili i další nový zážitkový program *Poznejte se s pekarií*.

Celkově hodnotíme rok 2024 jako velmi úspěšný. V průběhu celého roku jsme zdokonalovali již zaběhlé programy, rozvíjeli prodej vybraných zážitků přímo na místě bez nutnosti předchozí rezervace a zároveň jsme rozšířili nabídku o šest zcela nových zážitkových programů.

**Nově byl zařazen zážitkový program
Chovatelem na den JUNIOR v Africkém domě.**

Tab. 12: Přehled komerčních prohlídek za rok 2024

Měsíc	Soukromé a partnerské prohlídky		Celkem prohlídek
	Denní	Noční	
Leden	2	1	3
Únor	2	1	3
Březen	1	0	1
Duben	4	0	4
Květen	12	15	27
Červen	18	7	25
Červenec	18	10	28
Srpen	7	9	16
Září	5	9	14
Říjen	7	3	10
Listopad	0	2	2
Prosinec	3	0	3
Celkem	79	57	136

Foto: Tereza Mrláková

Tab. 13: Přehled zážitkových programů a večerních prohlídek v jednotlivých čtvrtletích 2024

Zážitkový program	I.	II.	III.	IV.	Celkem
Krmení velbloudů	29	38	55	27	149
Krmení žiraf	x	47	78	x	125
Krmení bongů	x	16	30	x	46
Večerní prohlídky	21	24	26	21	92
Noční výprava s termokamerou	x	24	21	3	48
Program se zvířetem	6	14	56	6	82
Setkání s lachtany	13	13	12	13	51
Chovatelem na jeden den	9	24	30	20	83
Chovatelem na půlden v Darwinově kráteru	9	9	9	7	34
Chovatelem na den JUNIOR	2	1	x	7	10
Zahradníkem v zoo	x	3	1	1	5
Setkání s dábly	6	6	7	x	19
Snídaně s luskouny	6	7	7	5	25
Na skok u antilop	x	8	6	x	14
ZooExpres	22	65	61	22	170
Večerní ZooExpres	4	10	5	5	24
Narozeniny	26	45	13	35	119
Workshop „Od trusu k papíru“	x	2	2	x	4
Poznejte se s kapybarami	x	x	8	6	14
Poznejte se s vombaty	x	x	2	6	8
S predátorem tváří v tvář	7	6	7	3	23
Na návštěvě u goril	x	x	2	5	7
Na návštěvě u slonů	x	x	x	17	17

Foto: Tereza Mráková

Nový design
ZooExpresu
v podobě
krajty zelené

Prodejní předměty a suvenýry

Největším prodejním artiklem byly plyšové hračky s autentickým vyobrazením zvířat, která jsou svou realističností a materiálem ojedinělým sortimentem, jež zoo nabízí. Tento sortiment jsme rozšířili o nová zvířata, která jsou v Zoo Praha unikátní, a ostatní zoo je tak ve svých nabídkách zpravidla nemají. Jedná se například o manuly, damany, vombaty, luskouny, kapybary či ďáblý medvěďovité.

Na druhém místě v prodejnosti zboží je textil. Jedná se především o dětská, dámská, pánská či unisex trika s vyobrazením zvířat ze Zoo Praha, dále mikiny, kšiltovky, klobouky, plátěné tašky, batůžky, podsedáky apod. Tento sortiment neustále rozšiřujeme tak, abychom uspokojili poptávku návštěvníků, kteří míří do zoo za svým oblíbeným zvířetem a hledají jeho motiv na našich výrobcích. V roce 2024 jsme rozšířili nabídku o několik druhů dětských mušelínových kloboučků či triček s nádhernými motivy nově narozených významných mláďat – gorilek Mobi a Gaii, orangutana Harapana a vombatí samičky Mersey.

V roce 2024 měli návštěvníci Zoo Praha k dispozici deset prodejen se suvenýry: Pavilon Plyšáků, U Lemurů, U Tapíra, Suvenýry Gaston, Obchůdek U Želvy, U Trilobita, Prodejní galerie Gočárovův dům, Suvenýry Obora, U Slonů a Suvenýry Dja. V převážné většině z nich nabízíme merchandisingové suvenýry s logem Zoo Praha: trička, magnetky, pohledy, láhve na pití, svačínové boxy a plátěné tašky. V roce 2024 jsme zařadili do sortimentu nové turistické vizitky, deníky, bloky, psací pera, medaile, zrcátka, pilníčky či hrnky. Výjimkou je prodejna U Trilobita, která je zaměřená na prodej minerálů, přírodnin a zkamenělin.

Největší prodejnu v Zoo Praha byly Suvenýry Dja, které vzhledem ke svému umístění nabízejí v převážné míře africké zboží. V sortimentu se nachází nepřehledné množství plyšových či plastových druhů afrických zvířat. Novinkou jsou šperky,

přívěsky či doplňky ručně vyrobené a dovezené přímo z Afriky. Sortiment zboží v in situ stánku Pomáháme gorilám jsme v roce 2024 rozšířili o merchandising s tematikou Návrat divokých koní 2024 (trička, pohledy, bloky). Obrovskému zájmu se těšila kniha *Pangolina* od Jane Goodall, kterou Zoo Praha vydala a jejíž výtěžek byl též určen pro sbírku Pomáháme jim přežít.

V Dětské zoo jsme nainstalovali novou měničku bankovek, abychom vyšli vstříc návštěvníkům, kteří potřebují mince pro hoto-
vostní úhrady služeb, jako je krmení oveček nebo jízda tramvaj-
kou, či na drobné nákupy.

Nabídka e-shopu byla během roku 2024 průběžně rozšiřována o veškeré novinky na poli merchandisingu. V předvánoční špičce byla za účelem podpory prodeje vytvořena speciální kategorie Tipy na Vánoce, kam byl umístěn výběr produktů a knižních sad vhodných jako vánoční dárek. V tomto období jsme zařadili do prodeje sadu vykrajovátek na vánoční cukroví, ozdoby ve tvaru papoušků z Rákosova pavilonu a tradiční krabičky s Vánočním štěstím v různých cenových variantách. Jako každý rok jsme návštěvníkům nabídli krásné stolní a nástěnné kalendáře pro rok 2025 s motivem mláďat ze Zoo Praha.

Největší e-shopovou novinkou v roce 2024 bylo instalování Zooboxu, který stojí vedle výdejny e-shopu. Tato novinka rozšiřuje možnost odběru zboží formou osobního vyzvednutí po jeho úhradě kartou, a to na základě kódu zasláního formou SMS zprávy. Vzhledem ke speciálnímu podsvícení vnitřních prostor úložných boxů lze vyzvednout objednávky po dobu 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

ING. ELIŠKA PELLEŠOVÁ
NÁMĚSTKYNĚ ÚTVARU
OBCHODU A SLUŽEB ■

Mnoho suvenýrů připravených v roce 2024 se tematicky věnovalo novým mláďatům i významným událostem.

Foto: Olivier Le Que

Média, publicita a internet

Pozornost médií byla v roce 2024 upřena na některé významné události, jako bylo narození dvou gorilích mlád'at, mláděte orangutana a mláděte vombata, reintrodukce koní Převalského do Kazachstánu nebo otevření expozice Gobi.

Média

První čtvrtletí roku 2024 bylo z pohledu tiskového oddělení ovlivněno narozením prvního gorilího mláděte v Zoo Praha v novém pavilonu Rezervace Dja. Samička narozená 2. ledna byla určujícím prvkem komunikace s médii na začátku roku. Dle očekávání byla mediální pozornost obrovská. Počet mediálních výstupů týkajících se mláděte se pohyboval i v nižších stovkách za den a na akce, jako bylo odtajnění pohlaví mláděte či křtiny malé gorilky, pravidelně přijížděly desítky novinářů ze všech typů médií, veřejnoprávních i soukromých. Pozornost se neomezovala jen na tuzemské prostředí, o narození mláděte informoval například i proslulý *National Geographic* a rovněž média německá, polská či slovenská. Informace o růstu a pokrocích malé Mobi byla i nadále jedním z hlavních předmětů zájmu

Před odletem koní Převalského do Kazachstánu proběhla tisková konference přímo na letišti.

médií a dá se očekávat, že i v příštích měsících, respektive letech tomu nebude jinak.

Druhým hlavním mediálním tématem Zoo Praha v prvním čtvrtletí 2024 byl chystaný transport koní Převalského do Kazachstánu v rámci projektu Návrat divokých koní. Zoo Praha zorganizovala dvě tiskové konference k tomuto tématu: jednak při příležitosti pracovní cesty týmu Zoo Praha do Kazachstánu na konci února v kazachstánské metropoli Astaně, kde byl tiskový brífink živě přenášen v tamní státní televizi, a poté na začátku března také v Praze v sídle ČTK v centru Prahy. Na pražské tiskové konferenci byla média rovněž vyzvána k účasti na samotné přepravě koní Převalského.

Mezi další témata aktivně nabízená novinářům patřily první narozeniny prvního mláděte luskouna krátkoocasého odchovaného mimo Asii – slavné samičky Šišky, dále zahájení sezony a otevření nové expozice Gobi, kterého se zhostil prezident ČR Petr Pavel. Tiskové oddělení Zoo Praha tak spolu s tiskovým oddělením Kanceláře prezidenta republiky řešilo nejen účast médií na akci, ale i bezpečnost prezidenta a dalších významných hostů. Není bez zajímavosti, že tuto akci navštívila i korespondentka mongolské státní televize pro střední Evropu.

Na konci prvního čtvrtletí byl do médií v souvislosti se vzrůstající návštěvností rozeslán praktický manuál pro návštěvníky Zoo Praha – deset tipů usnadňujících návštěvu pražské zoologické

zahrady s přihlédnutím k ušetření času i peněz. Šíření těchto tipů se ujala především komerční média jako *Blesk*, *iDNES.cz* nebo deník *Metro*.

Druhé čtvrtletí roku 2024 navázalo na první čtvrtletí ve smyslu unikátních událostí světového významu, které rozhodovaly o tématech tiskových zpráv Zoo Praha. Hned zkraje šlo o první odchov sovy ketupy Pelovy na světě a vzápětí o narození druhého mláděte gorily nížinné. Zejména tato událost zaujala média v Česku i za hranicemi, přičemž novináři poukazovali především na jedinečnou situaci, tedy přítomnost hned dvou gorilích mláďat v jednom pavilonu. Tiskové oddělení tento zájem podpořovalo i videozáznamy z dění v pavilonu. Na začátku května se v Zoo Praha narodil orangutan sumaterský, celkem šlo o třetí mládě kriticky ohroženého lidoopa, které se v zoo narodilo. I jeho narození budilo v mediálním prostoru velkou pozornost veřejnosti. Přítomnost dvou gorilích mláďat a mláděte orangutana přímo souvisí s další novinářsky hojně pokrývanou událostí, kterou byla návštěva světoznámé primatoložky a ochránkyně přírody Jane Goodall. Její třídní návštěva Prahy vyvrcholila jednak přednáškou pro veřejnost, kterou Zoo Praha zorganizovala na půdě České zemědělské univerzity, jednak slavnostním pokřtěním mladší gorilky, která dostala jméno Gaia podle řecké bohyně Země. Média měla sice o rozhovor či setkání s dr. Goodall velký zájem, avšak na přání dr. Goodall nebylo možné s ohledem na náročný program této vědkyně všem vyhovět.

Rozhovor dr. Goodall poskytla pouze časopisu *Wired*, serveru *Aktuálně.cz*, a zejména časopisu Zoo Praha *Trojský koník*. Mediální pokrytí jejich aktivit však bylo i tak výjimečné.

Zásadním tématem tiskových zpráv, sdělení a novinářských brífinků byl v průběhu května první transport koní Převalského do Kazachstánu v rámci in situ projektu Návrat divokých koní 2024. Tiskové oddělení koordinovalo mediální výstupy v několika jazycích se svými partnery v projektu, zejména Tierparkem Berlín, Frankfurtskou zoologickou společností a Asociací pro ochranu biodiverzity Kazachstánu. Tiskové zprávy se týkaly fundraisingu a posléze i krizového fundraisingu s ohledem na středoasijské povodně, které významně poničily reintrodukční centrum pro koně Převalského v oblasti Altyn Dala, dále jednotlivých koní – kandidátů vybraných pro transport, samotné přepravy koní letouny CASA Vzdusných sil Armády ČR a konečně samotného vypuštění zvířat do aklimatizačních ohrad. Reintrodukční projekt byl mapován novináři přímo z místa. To se týkalo všech tří největších celoplošných televizí v tuzemsku, tedy České televize, TV Nova a CNN Prima News. V Kazachstánu byla přítomna korespondentka Českého rozhlasu, fotograf a kameraman agentury Reuters, fotograf EPA a dále korespondenti německých či kazachstánských médií. Mediální ohlasy se v týdnu konání transportu blížily v českém mediálním prostoru 300 zmínek o Zoo Praha za den, což se dá v porovnání s událostmi posledních let srovnat pouze s otevřením nového pavilonu

goril v roce 2022 či s narozením gorily Mobi v lednu. Zahraniční odezva byla rovněž výjimečná, o tomto projektu Zoo Praha a jejích partnerů informovala například britská veřejnoprávní televize BBC nebo legendární deník *The Guardian*.

Další událostí, která vzbudila pozornost médií, byl transport medvěda ledního Toma do Almaty Zoo, kde bohužel uhynul. Tragičnost události je zejména v komerčních médiích často rozhodujícím faktorem, který určuje její prostor v médiích. Zde byla tato takzvaná novinářská hodnota z pohledu redaktorů skutečně vysoká, protože smutné zprávě věnovala velký prostor všechna relevantní česká média. Tiskové oddělení se logicky snažilo situaci nevyhrocovat v době, kdy probíhala oficiální komunikace mezi Zoo Praha a Almaty Zoo a hledaly se odpovědi na zásadní otázky, tedy příčinu smrti zvířete a také nešťastnou komunikaci mezi jednotlivými subjekty. Negativní téma v médiích mírně vyvážil příchod dvou bratrů ledních medvědů Aleuta a Gregora ze Zoo Varšava do Zoo Praha, jejichž představení veřejnosti proběhlo ve stejném týdnu.

Konec druhého čtvrtletí patřil v médiích opět akcím a událostem v areálu Zoo Praha, což bylo jednak otevření nové expozice dikobrazů srstnatonosých, jednak první vyhlédnutí mláďete vombata obecného z vaku matky. Malého vačnatce pokřtil dlouhodobý podporovatel pražských vombatů, herec a moderátor Ondřej Sokol.

I třetí čtvrtletí přineslo řadu významných událostí, které ovlivnily mediální pokrytí Zoo Praha. Největší pozornost si získalo v prvním červencovém dni narození kriticky ohroženého luskouna krátkoocasého v pavilonu Indonéská džungle. O teprve druhém evropském mláďeti informovala nejen česká, ale i zahraniční média a světové agentury. Zoo Praha exkluzivně v následujících dnech po narození nabídla účast na ranním vážení luskouního mláďete České televizi, která nabídku přijala. Téma následně zpracoval štáb z vědecké redakce. Novináři o mláďeti informovali i v souvislosti se Šiškou, prvním luskounem narozeným v Evropě, kterou Zoo Praha odchovála v předchozím roce. Za měsíc červenec se v tuzemských médiích objevilo více než deset zmínek o novém mláďeti. Jméno pro luskouní samičku navrhovali čtenáři portálu *iDNES.cz*, Zoo Praha následně vybrala několik favoritů, z nichž lidé ve druhém kole ankety zvolili vítězné jméno Connie.

O mláďeti luskouna byly za třetí čtvrtletí vydány čtyři tiskové zprávy, a stalo se tak nejdominantnějším tématem zejména v letních měsících. Druhý den po narození Connie přišla na svět samička žirafy severní núbijské, kterou později chovatelé pojmenovali Johanka. Ta je pohrobkem samce Johana, třicetinasobného otce pražských mláďat. O malé žirafě vyšlo v médiích zhruba čtyři sta zmínek.

Informování nejen o nově, ale i dříve narozených mláďatech patřilo mezi častá témata tiskových zpráv, fotoaktualit a pozvánek. Právě tato témata nejčastěji přebírala tištěná i online média. Nejvíce informovala o Mobi, první gorile narozené v pavilonu Rezervace Dja a vnučce slavné Moji, nebo o druhorozené Gaie, která dostala jméno od slavné primatoložky Jane Goodall. V několika článcích se objevilo i květnové mládě orangutana sumaterského Harapan. Mezi zásadní témata tiskových zpráv dále patřilo informování o novém druhu – páru madagaskarských šelem fos nebo o úspěšném odchovu bércounů Petersových, kteří si záhy získali značnou popularitu zejména na sociálních sítích, když se stali nejoblíbenější fotografií na Instagramu Zoo Praha v historii. Významný mediální ohlas mělo představení nové

samice šettkouna afrického. Zájem vzbudily i nově chované užovky tygří, které veřejnosti pražská zoo představila jako zajímavé „dvakrát jedovaté“ hady, což zaujalo zejména komerční média. Kvůli hrozcím záplavám zůstala Zoo Praha v září na čtyři dny uzavřená, tiskové oddělení tehdy informovalo o veškerých změnách návštěvní doby i o opětovném otevření. Dále oddělení neopomnělo informovat ani o záchraně vombatů v Austrálii nebo o projektu transportu zubrů do Ázerbájdžánu.

Svého miliontého návštěvníka přivítala Zoo Praha v polovině srpna. Stala se jím rodina, která přišla Zoo Praha navštívit se synem a jeho kamarádem. Při této příležitosti byla rovněž vydána tisková zpráva. Tiskové oddělení ve spolupráci s dalšími útvary představilo na konci července novinářům i Virtuální realitu. Ta umožňuje zhlédnout filmy o vybraných druzích zvířat v jejich přirozeném prostředí. Díky novému zážitku mohou lidé pozorovat gorily horské ve rwandském pralese nebo putovat spolu s milionovými stády pakoňů po Serengeti. Tiskové oddělení tento nový zážitek představilo novinářům jako způsob osvěty veřejnosti v kontextu ochrany ohrožených druhů a šetrnosti k životnímu prostředí.

Velmi atraktivním tématem byla pro tuzemská i světová média akce Zoo Praha pod ledem. Na první termín přišlo na čtyřicet zástupců médií. Média se k tématu vracela opakovaně a vysílala ze Zoo Praha i živé vstupy a rozhovory, díky čemuž se opakovaná akce dostala do širšího povědomí veřejnosti. Záběry medvědů ledních Gregora a Aleuta, vyder severoamerických Tary a Coryho nebo nestorů kea se objevily dokonce ve slavné americké show *Good Morning America* stanice ABC. Pro tuzemská média zůstala akce atraktivní po celou letní sezonu.

Tiskové oddělení rovněž informovalo novináře o akcích prostřednictvím pozvánek. První v tomto čtvrtletí bylo pozvání na vernisáž výstavy *Šípové záby v Zoo Praha*. Několik médií včetně velké komerční televize oslovila i akce Víkend hmyzožravců. Zoo Praha se také během léta objevovala v tematicky laděných letních reportážích, kde prezentovala třeba mlžítka sloužící k ochlazení návštěvníků i zvířat. Bez opominutí nezůstal ani Světový den slonů, kdy během ranního tréninku vysílala živě veřejnoprávní Česká televize v rámci Studia 6. Řadu tuzemských médií zaujaly i srpnové křtiny žirafy Johanky, jejímž kmotrami se staly reprezentantky v basketbalu. Média pozvalo tiskové oddělení Zoo Praha ve spolupráci s tiskovým oddělením Agentury ochrany přírody a krajiny i na první vypouštění syslů do nové chovné voliery na Dívčích hradech.

Během letních prázdnin hostilo tiskové oddělení dvě návštěvy dětského příměstského tábora České tiskové kanceláře. Pro mladé novináře vytvořilo tiskovou zprávu, která děti informovala o významných přírůstcích roku 2024. Účastníci tábora se v pavilonu Rezervace Dja setkali s hlavním chovatelem nebo s kurátorem chovu primátů a natočili s nimi rozhovor. Jedna z reportáží byla následně odvysílána na kanálu Děčko České televize. V neposlední řadě nesmíme opomenout Výroční slavnost, při které Zoo Praha oslavila své 93. narozeniny a připomněla si 65 let Mezinárodní plemenné knihy koně Převalského, jejímž vedením byla pověřena roku 1959. Před expozicí Gobi si tuto událost připomněli i velvyslanci Mongolska a Kazachstánu, primátor hl. m. Prahy Bohuslav Svoboda, jeho náměstkyně Jana Komrsková a někdejší kmotr jednoho z hříbat, zlatý olympionik David Svoboda. Na historii plemenné knihy zavzpomínali i pamětníci, kteří se „převalákům“ dříve věnovali. Atraktivním bodem programu byl i křest nové knihy ředitele Zoo Praha Miroslava Bobka s názvem *Snídaně s Její Excelencí*. Kmotry knihy

Kachny se jmenují jako parníky. Dostaly jména Vltava a Vyšehrad

Lucie Fialová

Vltava a Vyšehrad se jmenují dvě kachně parníkové, které pražská zoo chová jako jediná v Česku. Pár pokřtil majitel Pražské paroplavební společnosti Richard Vojta a ředitel Pavel Mácha.

„Když je popsali v jižní Americe a další badatelé včetně Charlese Darwina je pak pozorovali, začali je označovat jako parníkové kachny, protože křídla, kterými zejména při útěku začínou pádlovat, jim připomínala kola parníků,“ vysvětlil název opeřenců ředitel areálu Miroslav Bobek.

Malá křídla nedovolí létat

Pár se letos v lednu nastěhoval do výběhu k tučňákům Humboldtovým. Samice i samec přicestovali z německého ptáčího parku Walsrode.

Kachně objevené před 180 lety obývají skalnatá mořská pobřeží či zátoky drobnými měkkýši, l bami.

Na křídlech mají vožluté ostruhy, které při soubojích. Mají i dla, takže nemůžou

Zoo včera odhalila jména dvou kachen.

Foto PRÁVO – Lucie Fialová

Vombati holčička přes prázdniny vyrostla, do mámina vaku už se vám neschová

V polovině března teprve začala zvědavě vyukovat mámě z vaku, v červnu z něj vylézat. Je po prázdninách, malá roztomilá Mersey se pomalu osamostatňuje a do vaku mámy Winkleigh už se nevrací ani pro mléko. Nicméně po jejím boku ji můžete v Zoo Praha vidět o víkendech – vždy ve 14 hodin během komentovaného krmení ve vnitřní expozici Darwina krátera.

se stali britský velvyslanec Matt Field, který knize věnoval předmluvu, a také předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zajímalová. Návštěvníci si nenechali ujít ani křtiny trojčat kapybar, která dostala do vínku jména Blažena, Božena a Kvído. Mláděťům, která se v červenci narodila samci Kapíkovi a samici Báře, se stal kmotrem Jiří Král. Tato akce byla mediálně pokryta zejména na dálku, neboť se konala během druhého kola krajských a senátních voleb, a řada novinářů proto uvítala zaslání informací v tiskové zprávě, aniž by se dostavili přímo do areálu Zoo Praha.

Mezi hlavní témata, která v posledním čtvrtletí roku 2024 přitáhla pozornost médií, patřila tradiční vánoční adopční kampaň, tisková konference, nová mobilní aplikace, dokument o Toulavém autobusu na obrazovkách České televize nebo projekt Světelná zoo. Za zmínku stojí i dvacáté výročí narození Moji, prvního gorilího mláděte v České republice. Tiskové oddělení pravidelně komunikovalo s mnoha různými tradičními i online sdělovacími prostředky. Zajišťovalo také organizaci natáčení v areálu pražské zoo například pro pořady *Wifina* nebo *Máme rádi zvířata*. Zoo Praha získala pozornost zahraničních médií, například světově známá CNN publikovala na svém webu článek o záchraně koně Převalského, kde bylo vyzdvihnuto dlouholeté úsilí Zoo Praha o záchranu tohoto posledního divokého koně planety. Novináře jsme informovali o aktualitách a akcích prostřednictvím tiskových zpráv, fotoaktualit a pozvánek. Mnoho témat bylo atraktivních i pro zpravodajství a přímo z pražské zoo se uskutečnilo mnoho živých vstupů a rozhovorů. Tiskové oddělení pravidelně spolupracovalo zejména

s periodiky mediální skupiny Mafra a často také poskytovalo fotografie a další obrazový materiál deníku *Blesk*. Ředitel Zoo Praha se zúčastnil několika populárních talk show, z nichž nejvýraznější byly *Výborná show* v České televizi a rozhovor pro videopodcast *U Kulatého stolu* na platformě YouTube. Tiskové oddělení se také věnovalo natáčení vlastních videí nebo editaci videí od chovatelů pro YouTube kanál Krátce ze zoo.

Významnou součástí práce tiskového mluvčího bylo působení v pozici šéfredaktora časopisů *Trojský koník* a *Trojský koníček*.

V říjnu tiskové oddělení akreditovalo nejvíce novinářů na představení projektu Světelná zoo, kterého se zúčastnilo více než třicet zástupců médií. V tomto měsíci pražská zoo rovněž představila novinářům svou novou mobilní aplikaci. Největší reportážně podaný mediální výstup vyšel v deníku *Metro*. Díky příjemnému počasí babího léta vydalo tiskové oddělení fotoaktualitu, která zvala veřejnost do Zoo Praha například na mláďata hravých kotulů veverovitých, půvabných jelenů barmských nebo všech tří chovaných druhů plameňáků. V tiskových zprávách jsme lákali návštěvníky na dýňové hody a připomněli jsme šest měsíců od narození Gaiy. Na konci měsíce tiskové oddělení informovalo veřejnost o finanční pomoci Zoo Praha organizaci Gorilla Doctors kvůli novému onemocnění v Demokratické republice Kongo, které ohrožuje kriticky ohrožené gorily východní v Národním parku Kahuzi-Biega. Na obrazovkách České televize se hned několikrát objevil půlhodinový dokument *Toulavý autobus*, který byl věnován tématu stejnojmenného in situ projektu pražské zoo ve střední Africe. Projekt funguje už dvanáct let a bojuje proti ilegálnímu lovu zvířat, vzdělává tamní obyvatele a vede je k šetrnému přístupu k přírodě.

Premiéra na kanálu ČT2 proběhla 9. listopadu, následovaly ještě dvě reprízy. Později bylo možné dokument zhlédnout na iVysílání ČT.

Počátkem listopadu rozšířila Zoo Praha spolupráci s TV Praha. Pravidelně od té doby vznikají reportáže z dění v pražské zoo. Oddělení také kooperovalo na menších studentských projektech, například se studenty FAMU, a asistovalo během focení portrétů zvířat fotografem divoké přírody z Francie. Pro Prima Zoom vytvořilo další text do série článků o in situ projektech pražské zoo, tentokrát o gaviálech indických. Velký ohlas měla tisková zpráva o předvánočních prohlídkách pražské zoo pro žáky mateřských a základních škol s názvem *Pohádková zvířata*. Návštěvníky jsme lákali k návštěvě i během sychravého počasí, a to na podzimní atmosféru, huňaté podzimní kožichy zvířat a barevné listí. Připomněli jsme také možnost ohřát se v patnácti vytápěných pavilonech.

Prosinec přinesl hned několik významných akcí a činností, jako bylo rozsvícení stromečku, představení nové adopční kampaně, tradiční setkání sponzorů nebo tisková konference o významných přírůstcích roku 2024. Nelze opomenout ani 20. výročí narození Moji, prvního gorilího mláděte narozeného v České republice. Zoo Praha oslavila její narozeniny přímo ve španělském Cabárcenu, kde Moja nyní žije. Tiskové oddělení připravovalo podklady, tiskové zprávy a fotomateriály. Zástupci Zoo Praha spolu s představiteli Zooparku Cabárceno předali Moje speciální dárek – hlavolam naplněný pochoutkami. Cesty do Cabárcenu se zúčastnil i tiskový mluvčí. Velkou pozornost si získala zejména tisková konference, které se zúčastnilo bezmála třicet novinářů. Populární se stala i akce s vánočními stromečky, během které více než deset druhů zvířat dostalo tento enrichment při komentovaných krmeních. Na atraktivní akci dorazilo téměř dvacet zástupců médií, kteří z pražské zoo realizovali kromě reportáží i živé vstupy

a rozhovory. Poslední prosincový den tiskové oddělení zajistilo rozeslání tradičního souhrnu roku ředitele Zoo Praha Miroslava Bobka, který prezentoval mimořádně úspěšný uplynulý rok 2024.

Internet a sociální sítě

Nejsledovanější zásadní událostí prvního čtvrtletí roku 2024 bylo narození gorily nižinné v pavilonu Rezervace Dja. Na facebookových profilech Zoo Praha a na profilu Pomáháme gorilám byla velmi sledovaná videa, která pomocí kamer instalovaných v pavilonu pořizuje tým dobrovolnic. Velký ohlas vzbudil videokomentář ředitele Zoo Praha Miroslava Bobka k této radostné události a také četné fotogalerie. Vysoký dosah zaznamenalo i video gorilích samců, takže je zjevné, že uživatele sociálních sítí zajímá i dění v Centru Měfou.

Druhou významnou událostí reflektovanou na sociálních sítích a webu bylo zahájení sezony spojené s otevřením nové expozice Gobi, která vedle koní Převalského prezentuje i jiné typické zástupce středoasijské fauny: charismatické kočky manuly, řadu zajímavých malých savců, například pestrušky písečné či ježky ušaté, a stejně tak zajímavou skladbu plazů – mimo jiné hroznýška tatarského jako předobraz obávaného bájného tvora olgoje chorchoje.

Během zahájení sezony byl představen také nový přírůstek v Ptačích mokřadech – morčák paranský, nejvzácnější kachna světa, která je mimo brazilského zooparku Itatiba k vidění právě jen v Zoo Praha.

Z dalšího dění zaujal návštěvníky sociálních sítí Zoo Praha odchov mláděte luskouna krátkoocasého, rozlučka se samcem medvěda ledního, který byl transportován do Zoo Almaty, zpráva o tom, že náš nejstarší tučňák Humboldtův se dožil 30 let či informace o narození mláděte vombata obecného, které začalo vykukovat z matčina vaku.

Na facebookových profilech Zoo Praha a Pomáháme jim přežít i v druhém čtvrtletí roku 2024 rezonovala narození dvou gorilích mláďat v pavilonu Rezervace Dja. Velký ohlas vzbudil rovněž první transport koní Převalského do Kazachstánu, zejména video z vypouštění koní v nové domovině mělo velký zásah na Facebooku i Instagramu.

Na sociálních sítích jsme museli komunikovat bohužel i smutnou zprávu o úhynu samce medvěda ledního Toma v kazachstánské Almaty Zoo. Zpráva vzbudila velké množství rozporuplných a velmi emotivních reakcí. Na webových stránkách Zoo Praha byla následně zveřejněna obsáhlá zpráva hlavního veterináře pražské zoo o stavu medvěda před transportem a také komentář k pitevnímu protokolu. Spíše pozitivní reakce naopak vzbudil příchod dvou medvědů ledních z Polska.

Velký dosah mělo rovněž shrnutí návštěvy světoznámé primatoložky Jane Goodall v Praze. Z dalšího dění zaujal návštěvníky sociálních sítí Zoo Praha transport mladého samce slona indického do Itálie, oslava výročí příchodu a 65 let věku naší nejstarší sloní samice Gulab či křtiny mláděte vombata.

K významným událostem, o nichž jsme informovali ve třetím čtvrtletí na sociálních sítích Zoo Praha, patřily akce Zoo pod ledem, spuštění Virtuální reality, Výroční slavnost Zoo Praha či odchod oblíbeného samce slona indického Maxe do Antverp. Velký zájem, zejména na Instagramu, vzbudila dvě mláďata bérconů Petersových, která byla k vidění v pavilonu Afrika zblízka. Během hrozcích záplav si značné nasazení vyžádala komunikace

s uživateli sociálních sítí. Značný počet reakcí si vysloužilo i hledání a následné nalezení uprchlé samice fenka, do pátrání se zapojila i veřejnost. Za čtvrté čtvrtletí roku 2024 mělo na Facebooku největší dosah (432,8 tis.), největší počet komentářů (525) a největší počet reakcí (11,7 tis.) novoroční video *Krásné vánoce od lachtanů*.

Celkově mělo v roce 2024 na Facebooku největší úspěch video *Zoo pod ledem* (11. července; dosah 1,5 mil., 663 komentářů, 32,8 tis. reakcí, 1,7 tis. sdílení). Nejvíce komentářů vyvolala výše zmíněná zpráva o úhynu medvěda ledního Toma (22. května; 1,1 tis. komentářů, 11,2 tis. reakcí, dosah 179 tis.).

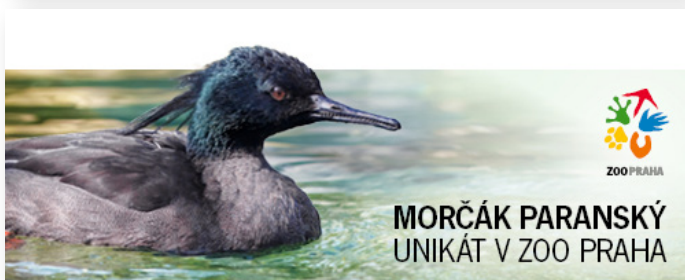
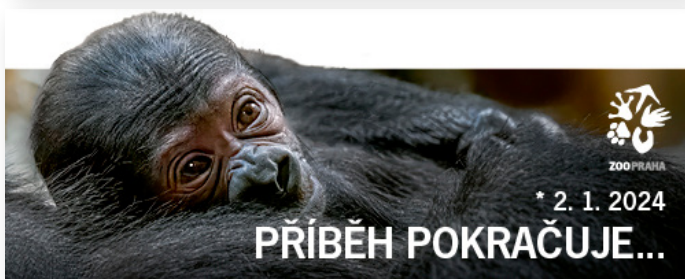
Pravidelně byly aktualizovány a plněny obsahem všechny profily Zoo Praha na sociálních sítích: Facebook (Zoo Praha, Prague Zoo, Pražský zoopark, Návrat divokých koní, Pomáháme gorilám, Slůňata v Zoo Praha, Toulavý autobus – Le Bus ambulant, Pomáháme jim přežít, Podpořte Zoo Praha), X (@zoo_praha, @prague_zoo), Instagram (@zoopraha), LinkedIn (Zoo Praha). Na Youtube kanál Zoo Praha i Krátce ze zoo byla i nadále přidávána krátká videa.

Newsletter a mailové patičky

Jedenkrát týdně byl rozeslán elektronický newsletter s aktuálními tipy, pozvánkami a odkazy na vybraná videa z areálu. Pravidelně byly také vytvářeny a nasazovány tematické patičky do firemního mailu.

MGR. FILIP MAŠEK,
TISKOVÝ MLUVČÍ ■

MGR. HELENA PETÁKOVÁ,
VEDOUcí PUBLIKAČNÍHO ODDĚLENÍ ■

Publikační činnost

V roce 2024 se publikační oddělení věnovalo kromě běžných činností, jako je aktualizace tištěných materiálů a informačních prvků v zoo, i přípravě a realizaci nových tiskovin, výstav a dalších aktivit.

Knižní publikace

V prvním čtvrtletí bylo připraveno první české vydání dětské knížky *Pangolina*, kterou napsala světoznámá primatoložka Jane Goodall. Dojemný příběh o luskouní samičce seznamuje čtenáře s ohrožením, kterému tito jedineční savci čelí, a obsahuje i rady, jak bojovat proti pašování zvířat. Veškerý výtěžek z prodeje knihy bude využit na podporu ochrany luskounů.

Brožury

■ Příběh pokračuje

Bylo připraveno nové vydání zrevidovaných omalovánek o gorilí samici Duni s ilustracemi Jana Dungela.

■ Gobi

V souvislosti s otevřením expozice Gobi byly vydány nové omalovánky pro nejmenší.

■ Dáblové z Darwinova kráteru

V aktualizované grafické podobě byly připraveny omalovánky, které dětem přibližují dáblы medvědovitě a jejich život.

■ Šípové žaby 3

Ve druhém čtvrtletí byla připravena aktualizovaná verze výstavy *Šípové žaby v Zoo Praha* včetně třetího vydání stejnojmenné brožury.

■ Návrat divokých koní do Kazachstánu

Jako podklad pro tiskovou konferenci k transportu koní Převalského do Kazachstánu byla připravena brožura v české, anglické a ruské jazykové mutaci.

■ Gazella 50 let

Jubilejní číslo sborníku odborných prací

Trojský koník

Časopis pražské zoo vycházel jako obvykle čtyřikrát ročně. Jeho přílohou je *Trojský koníček*, časopis nejen pro děti.

- První číslo *Trojského koníka* bylo kompletním průvodcem po nové expozici mongolské fauny Džungarské Gobi. Nemohl chybět rozsáhlý článek o gorilí samičce Mobi včetně nahlédnutí do deníku chovatele. Čtenáři se dozvěděli také o prvním nosorožci v Praze, o složité operaci žirafy s dobrým koncem či o londýnských pelikánech s českým pasem. Seriál představující biotopy tentokrát nabídl návštěvu Karibiku, v rubrice *Zákulisí zoo* jsme vysvětlili, proč nově naši orangutani obývají dva ostrovy v pavilonu Indonéska džungle místo jednoho, a nezapomněli jsme ani na to, jak dopadla kontrola fotopastí v kamerunské Biosférické rezervaci Dja.

Trojský koníček zavedl malé čtenáře do světa koní, oslů a zeber. Dozvěděli se spoustu zajímavostí – například proč má zebra pruhy, že prakůň byl velký jako foxteriér, že osli nejsou tvrdohlaví ani hloupí a mnoho dalšího. To vše bylo jako obvykle doprovázeno desítkami ilustrací. Pro nejmenší i pro ty starší byly připraveny nejrůznější úkoly a jako malý dárek našli v časopise vystřižovánku – dioráma středoasijské stepi.

- Druhé, tedy letní číslo *Trojského koníka*, se soustředilo především na historický počín na poli ochrany biodiverzity ve světě pod taktovkou Zoo Praha a jejích partnerů – reintrodukcii koně Převalského do středního Kazachstánu. Návrat divokých koní do oblasti Altyn Dala se stal hlavním tématem čísla, které je doprovázeno řadou fotografií přímo z místa. Druhým zásadním článkem je rozhovor s britskou ochránkyní přírody

SUPERMÁMY

Oddanou matečskou péčí si neopouští jen lidé, ale i zvířata. V přírodě i v zoo.

ROZDĚLENÉ POVINNOSTI

V přírodě i v zoo jsou rodiče zodpovědní za výchovu svých mláďat. V zoo jsou navíc k tomu přidány i lidé, kteří se starají o mláďata, která rodiče nemohou vydržet.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

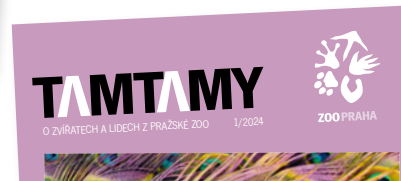
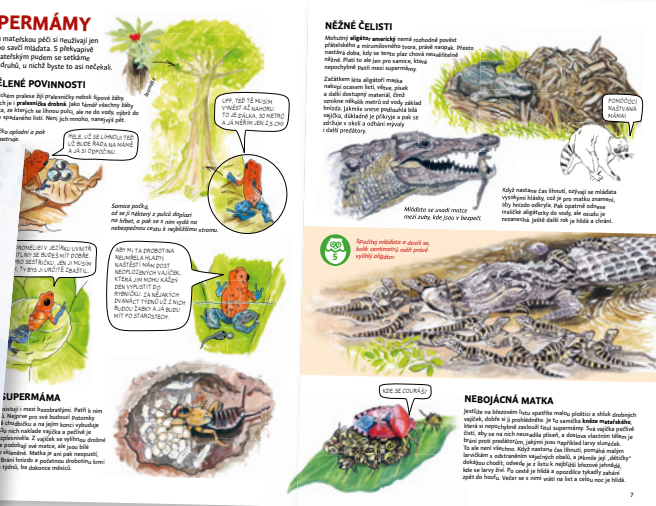
Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

Samice vajíček oplodní a položí je do vajíček.

a primatoložkou světového věhlasu Jane Goodall, který během své návštěvy Zoo Praha poskytla exkluzivně pro *Trojského koníka*. Mezi další témata patří zejména zásadní mláďata – gorily, orangutana, vombata, ketupa Pelovu a další, návštěvu prezidenta ČR Petra Pavla a slavnostní otevření expozice Gobi či zákulisí budování nové expozice pro dikobrazy srstnatonosé. *Trojský koníček* jakožto správné letní číslo vzal čtenáře na „Cestu kolem světa“. S ohledem na letní prázdniny do něj autorky vložily větší množství rébusů, úkolů a hlavolamů, než je tomu obvykle.

■ Podzim je nejbarevnějším obdobím roku, a tak se do podmanivých odstínů zahálilo i třetí číslo *Trojského koníka*. Kde v Zoo Praha naleznete její nejbarevnější obyvatele a co za zvířecími barvami a vzory vlastně stojí? Výběr našich kurátorů vás možná překvapí. Stejně barevné byly i novinky u zvířat – čtenáři si mohli přečíst o významném odchovu vlhoveců, o nových „dvakrát jedovatých“ užovkách a dostalo se jim i novinek od našich mláďat lidoopů. *Zákulisí zoo* zavedlo čtenáře za uličnickými dvojčaty medvědů ledních a poodhalilo povahu „stále tajemného“ gorilího samce Kisuma. Seriál o zajímavých místech světa zavítel tentokrát do Středomoří, veterinář ukázal, jak vyšetřit jednu z nejmenších antilop a historické okénko se poohlédlo za 65 lety Mezinárodní plemenné knihy koně Převalského. Přílohou byly

antistresové omalovánky pro dospělé a dětská příloha *Trojský koníček* – tentokrát na téma Rodiče a děti.

- Zimní číslo *Trojského koníka* poodhalilo málo diskutované téma zvířecích pubertáků. Jak u různých druhů zvířat vypadá proměna z mláďat v dospělé jedince? Kdo se změní k nepoznání? Kdo je vzorný adolescent? A kdo naopak zlobivý puberták? Rubrika *Zákulisí zoo* uvádí humorné drama o třech dějstvích o ztracené ježuře, seriál *Biotopy* nahlédl do Patagonie a veterinář vysvětlil, jak odebrat sperma lvímu samci. Nechyběl ani pohled na různé pojetí Vánoc v historii Zoo Praha nebo výprava za velbloudy divokými do Mongolska. *Trojský koníček* byl tentokrát zcela jiný než obvykle – autorský tým do něj připravil kalendář spojený se stolními hrami na celý rok.

Tamtamy

Pro zaměstnance byla v roce 2024 vydána dvě čísla interního časopisu *Tamtamy*, obě tentokrát s navýšeným počtem stran a se všitou přílohou.

Webové stránky

Na stránkách zoopraha.cz pokračovala aktualizace webového lexikonu zvířat včetně informací o umístění druhů v expozicích. Byly zrevidovány seznamy zvířat nabízených k adopci a sjednoce- na česká i vědecká jména druhů užívaná nejen na stránkách, ale

i v dalších materiálech (jmenovky, lexikon zvířat, adopční seznamy, donation machines).

Informační systém

- Velká pozornost byla věnována muzejní části expozice Gobi, která pomocí 3D modelů, videí i fotografií vypráví příběh koně Převalského a jeho návratu do volné přírody. S výstavbou nové expozice byl také aktualizován orientační plán zoo a systém navigačních šipek.
- Ve třetím čtvrtletí probíhaly dlouhodobé práce na informačním systému velkých expozičních celků. Do soudobé vizuální podoby užívané napříč celým areálem zoo byly převedeny jmenovky v posledním expozičním celku, kde dosud zůstával systém starý, což byly Ptačí mokřady. Panely v Pavilonu šelem a plazů byly zaktualizovány a převedeny do dvojazyčné verze. Nově vznikl panel ke svátku světla Diwali pro Údolí slonů.

Během roku 2024 bylo celkově vytvořeno 85 nových jmenovek a obsáhla řada doplňkových a přírůstkových cedulek. Byly aktualizovány cedulky pod počítadly návštěvnosti u vchodů a probíhala rovněž aktualizace multitouch panelů v Rezervaci Dja.

MGR. HELENA PETÁKOVÁ
VEDOUcí PUBLIKAČNÍHO ODDĚLENÍ ■

PÁNÍ HARÉMU

HAREM MASTERS

NA SOUŠI SE LACHTANI SHLUKJÍ DO KOLONIÍ, KTERÉ SESTÁVÍ Z JEDNOTLIVÝCH HARÉMŮ – SKUPIN TVOŘENÝCH DOSPĚLÝM SAMCEM, AŽ PADEŠÁTI SAMICEMI A MLÁDATY POČATÝMI V PŘEDCHOZÍM ROCE. OD SAMIC LZE SAMCE POZNAT SNADNO: JSOU TOTIŽ VÝRAZNĚ VĚTŠÍ A MAJÍ O POZNÁNÍ MOHUTNĚJŠÍ KRK.

- Pán harému své teritorium střeží s takovou vervou, že ho v době rozmnožování první náhled úplně odrazuje a žije jen z tukových rezerv. Každého soupeře se snaží oděhnat („obklesat“) a imponujícím postojem, a když to nezdá, dříve než začne přelaskávat a kousat – často velmi úsporně. Husta kůže na krku přitom samce chrání před valajícím zraněním.
- Samci lachtanů jarařských připouští, že od října do listopadu na tradičně využívaná pobřeží a obzvláště teritoria. Čím větší a lepší teritorium samce obdělá, tím podstatněji bude mít harém. Samci se připravují o něco později a usazují se v teritoriu vybraného samce. Pokud s ním se spáří již několikrát, což přichází na svět mláďata počata v předchozím roce.

ON LAND, FUR SEALS GATHER INTO COLONIES, WHICH CONSIST OF HAREMS – GROUPS MADE UP OF AN ADULT MALE, UP TO FIFTY FEMALES, AND PUPS CONCEIVED THE PREVIOUS YEAR. MALES ARE EASY TO DISTINGUISH FROM FEMALES: THEY ARE SIGNIFICANTLY LARGER AND HAVE A NOTICEABLY THICKER NECK.

■ The harem master guards his territory with such intensity that for the first few weeks of the breeding season, he doesn't leave it at all and survives solely on fat reserves. He warns off any rival by "basking" and adopting a dominant posture, and if that isn't enough, a fight ensues, full of pushing and biting, often very fierce. The thick fur on the male's neck helps protect him from serious injury during these battles.

■ Male Cape fur seals arrive at the traditionally used coastal areas in October or November to claim territories. The larger and better the territory a male occupies, the larger his harem will be. The females arrive slightly later and settle in the territory of the chosen male. They mate with him after giving birth to pups conceived the previous year.

MATEŘSKÁ PÉČE

MATERNAL CARE

LACHTANI SAMICE RODÍ PO TĚMĚR ROČNÍ BŘEZOSTI OBVYKLE JEDINÉ MLÁDE, OD KTERÉHO SE PRVNÍ DNY VŮBEC NEVZDALUJE. PROTOŽE MLÁDE ZPOČÁTKU NEUMÍ PLAVAT, NEMÁ PODKOŽNÍ TUK A JEHO SRST JE SMÁČNÁ, TAKŽE BY VE VODĚ RYCHLE PROCHLADLO, ZŮSTÁVÁ S NÍM MATKA NA SOUŠI A DRŽÍ HLADOKVU.

- ▼ Jakmile mládě trochu zesílí, začne samice postupně lovení vypravovat na moře. Negativně kouslé, postupně stále delší – i více než týden. Matka lachtanů v té době střeží na břehu s ostatními mláďaty v jakýchsi skupinách a spousta času tráví v hrami. Při „dětských“ polykáních se už systematicky spolupodílejí chování a postoj celkové komunity.
- Po návratu z moře samice volá svého potomka a ten jí odpovídá. Podle hlasu a pachy se bezpečně poznají i mezi stovkami či tisíci ostatními lachtanů. Pokud matka a mládě zůstávají po dlouhou dobu v té době, když mládě začíná plout, samostatně vypravovat na moře a už se lovit. Když ho samice přestane až ko- tem dočasně odložit vlivu.

A FEMALE FUR SEAL GIVES BIRTH AFTER A NEARLY YEAR-LONG PREGNANCY, TYPICALLY TO A SINGLE PUP, FROM WHICH SHE DOESN'T STRAY AT ALL DURING THE FIRST FEW DAYS. SINCE THE PUP INITIALLY CANNOT SWIM, LACKS BLUBBER, AND ITS FUR IS NOT WATERPROOF, IT WOULD QUICKLY GET COLD IN THE WATER, SO THE MOTHER STAYS ON LAND WITH HER OFFSPRING AND FASTS.

◀ Once the pup gains some strength, the female begins taking hunting trips to the sea – short at first, but gradually longer, sometimes lasting over a week. The young fur seals remain on the shore with other pups in nurseries, spending much of their time playing. Through these scuffles, they learn proper social behaviour and improve their overall fitness.

► When the mother returns from the sea, she calls to her pup, and it answers back. They recognise each other by voice and scent, even among hundreds or thousands of other fur seals. The bond between mother and pup remains strong even as the pup starts taking independent trips to the sea and learns to hunt. The female will stop nursing her pup when it's approximately ten months old.

STAVEBNÍ ČINNOST

V roce 2024 bylo dokončeno několik investičních akcí, z nichž nejvýznamnější byla I. etapa akce Pláně – ubikace a výběhy koní Převalského.

Expozice Gobi krátce před
jejím otevřením – pohled ze
spodní návštěvnické vyhlídky

Foto: Oliver La Que

Pohled na novou expozici
Gobi z dronu

Hlavní investiční akce

Pláně – Etapa I.: Ubikace a výběhy koní Převalského (akce č. 46060)

Areál zahrnuje kromě ubikace a výběhů koní Převalského také dvě voliéry horských polopouštních kočkovitých šelem manulů, z nichž každá má rozlohu 50 m², a expozici „Jeskyně“ s drobnými savci, plazy a bezobratlými z mongolských polopouští, o celkové rozloze 55 m². Na začátku roku 2024 byl areál dokončen a pod názvem Gobi uveden do provozu v rámci slavnostního zahájení hlavní sezony 2024.

Expozičním záměrem je představit koně Převalského v prostředí, které navodí atmosféru jejich původní lokality, tedy středoaasijských stepí. Tomu odpovídá jak vzhled budovy, který vychází z tradičních mongolských dřevěných staveb, tak i doplňková výsadba. Svažité hlavní výběh je rozčleněn soustavou skalních výchozů, které zároveň zpevňují terén a brání erozi. Hrubý povrch pomáhá koním při přirozeném obrušování kopyt, jejichž přerůstání na měkčím podkladu by bylo nebezpečné. Koně mají k dispozici dva výběhy – jeden expoziční o rozloze 1 970 m², který je určen pro stádo, a druhý odstavný o ploše 1 015 m².

Chovatelské zázemí tvoří šest vzájemně propojitelných stájových boxů o celkové ploše 65 m². Jeden z nich je vybaven posuvnou stěnou, takže slouží jako fixační v případě veterinárního zákroku nebo k vytvoření úzkého koridoru při nakládání koně do transportky. Kromě toho je zde umístěna i nášlapná váha. Jeden ze stájových boxů je vybaven sálavými topnými panely – ten slouží k případnému odchovu nebo léčení na základě rozhodnutí veterináře.

Moderní zázemí umožňuje chovatelům bezpečnou práci se zvířaty. Mají k dispozici přípravnu, denní místnost s výstupy z kamerového systému ve stájích a hygienické zázemí.

Foto: Tereza Mňáková

Stavba výběhu pro zubry Construction of a European bison paddock

PO DOKONČENÍ / AFTER COMPLETION

i Omlouváme se za komplikace spojené s výstavbou přírodního výběhu pro zubry. Největší evropské kopytníky by svým působením měli pomoci vrátit krajině její lesostepní charakter a podpořit výskyt původních druhů rostlin a živočichů, včetně vzácných druhů motýlů.

We apologise for the complications due to the construction of the natural enclosure for European bison. Europe's largest ungulates should help restore the landscape to its forest steppe character and be beneficial to native plant and animal species, including rare butterflies.

Situační plán s vyznačením konečné rozlohy výběhů zubrů. Investorem akce je Hlavní město Praha.

Výběh zubra evropského v Dolních Počernicích (akce č. 46062)

Hlavním cílem projektu „Zubří v Praze“ je vytvoření rozlehlého přírodního výběhu pro rozšíření chovu tohoto největšího evropského kopytníka. Akce současně přispěje k revitalizaci území a navýšení biodiverzity – zkušenosti totiž dokazují, že spásáním, rozrušováním půdního pokryvu kopyty či válením se zvířat v kaštích, respektive prachových lázních, dochází v lokalitě k selekci travních porostů ve prospěch kvetoucích rostlin, keřů i stromů. To v důsledku znamená návrat původních druhů živočichů, od hmyzu až po obratlovce.

V průběhu roku 2024 byl záměr zrealizován. Hlavní výběh má plochu téměř 12 hektarů (přesně 118 224 m²). Provozní zázemí tvoří objekt o zastavěné ploše 74 m², na nějž navazuje odstavný výběh velikosti 462 m² a dva veterinární dvorky o celkové ploše 52 m². Začátek chovu zubrů v tomto zařízení je plánován na rok 2025.

Rekonstrukce Opičích ostrovů a vodního světa (akce č. 46624)

Původní ubikace gueréz plástíkových, které byly přestěhovány do nového pavilonu goril (Rezervace Dja), byla odstraněna a na jejím místě byla vybudována nová ubikace pro malpy. Má celkovou užitečnou plochu 92,5 m² a sestává ze dvou expozic, odstavného boxu a chovatelského zázemí. Na objekt navazuje venkovní voliéra o ploše 57 m², která bude sloužit jako zimní výběh v případě, že by zamrzl vodní příkop kolem hlavního velkého výběhu. Stavba byla stavebně dokončena ke konci roku 2024 a chov malp by měl započít v následujícím roce.

Pavilon medvědovitých šelem (akce č. 43048)

Jedná se o plánovaný nový expoziční celek, který bude určen pro medvědy malajské. Vznikne na místě současné expozice medvěďů ledních po jejich odstěhování do nové expozice Arktida. Vzhledem k tomu, že Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií

Dokončování expozice pro malpy

Foto: Tereza Matysková

(EAZA) zpřísňuje pravidla pro chov orangutanů, jmenovitě požaduje vytvoření většího počtu samostatných výběhů, byly v roce 2024 zahájeny přípravné práce na koncepci vytvoření kombinovaného komplexu zahrnujícího jak ubikace a expozice medvědů malajských, tak i další prostory pro orangutany.

Expozice Arktidy – lední medvědi (akce č. 43049)

Stávající expozice medvědů ledních pochází z poloviny třicátých let minulého století a je nejstarším dosud stále stejně provozovaným objektem Zoo Praha. Technicky i morálně již neodpovídá současným chovatelským a expozičním požadavkům. Pro novou expozici bylo zvoleno místo v západní části areálu (poblíž levhartů mandžuských). K severu skloněný svah má pro tyto šelmy nerosrovnatelně lepší mikroklimatické podmínky než stávající expozice a svým rozsahem umožňuje realizaci dvou zcela oddělených ubikací, zvlášť pro samce a zvlášť pro samici s mláďaty, čímž bude samici zaručen absolutní klid, což je nezbytný předpoklad úspěšného odchovu.

Doplňkovým druhem expozice bude tuleň obecný. Součástí areálu bude, mimo jiné, i restaurace orientovaná na jídla z ryb. Výtvarně bude jednotícím prvkem odkaz na polárníka Eskymo Welzla, jak jej zpodobnil ilustrátor Petr Sís.

V závěru roku 2022 proběhlo úspěšně stavební řízení a následně vydané stavební povolení nabylo právní moci 1. 2. 2023. V průběhu roku 2023 byl vypracován projekt pro provedení stavby a pro výběr zhotovitele, který obsahoval soupis prací s výkazem výměr a kontrolní rozpočet.

Ve druhém čtvrtletí roku 2024 bylo vypsáno zadávací řízení na výběr zhotovitele stavby. Toto řízení se protáhlo vzhledem k velkému počtu obdržených dotazů ze strany účastníků až do listopadu. Z devíti podaných nabídek byla jako ekonomicky nejvhodnější vyhodnocena nabídka firmy Metrostav DIZ, s. r. o., s nabídkovou

cenou zhruba 750 mil. Kč včetně DPH. Vlastní stavební práce budou zahájeny na začátku roku 2025.

Rekonstrukce pavilonu Indonéska džungle (akce č. 45572)

Další etapou této dlouhodobé akce je zastropení expozice varanů komodských. Oddělením prostoru expozice na táhlech zavěšené membránové folie od zbytku pavilonu bude umožněno snazší vytváření potřebného mikroklimatu pro chovaná zvířata a v důsledku toho dojde k úspoře energie. V průběhu roku 2024 byla pro zastropení varanů vypracována projektová dokumentace. Samotná realizace byla zatím odsunuta z chovatelských a provozních důvodů.

V rámci postupné obnovy a modernizace technického zařízení budov proběhla v roce 2024 první etapa rekonstrukce řídicího centra MaR (hardware i software) a hlavního rozvaděče NN.

Pláně – Etapa II.: Ubikace a výběhy velbloudů dvouhrbých (akce č. 46060)

Pro druhou etapu expozičního celku Pláně, kterou je ubikace a výběhy velbloudů dvouhrbých, byla vypracována dokumentace pro společné povolení. Projekt je koncipován pro chov a exponování divokého velblouda dvouhrbého, který vyžaduje pevnostně odolnější stavební konstrukce než běžně chovaný velbloud domácí. Dokumentace byla kladně projednána s dotčenými orgány státní správy. Další práce na akci byly dočasně pozastaveny v návaznosti na jednání o možném importu divokých velbloudů.

ING. LUKÁŠ DIVOKÝ
INVESTIČNÍ NÁMĚSTEK ■

JIŘÍ KOTEK, ODBORNÝ PORADCE
PRO ROZVOJOVÉ PROJEKTY A INGENEERING ■

Tab. 14: Plán a skutečnost v čerpání investičních prostředků v roce 2024

Akce			Plán 2024 (v tis. Kč)				Skutečnost 2024 (v tis. Kč)					
	HMP	HMP ponechané	Stát	FI Zoo	EU	Celkem	HMP	HMP ponechané	Stát	FI Zoo	EU	Celkem
Expozice Arktidy – lední medvědi												
43049	50 000,00	10 869,82				60 869,82		4 133,03	4 133,03			
Pláně – Etapa I. Ubikace a výběhy koní Převalského												
45570				12 500,00		12 500,00				10 990,61		10 990,61
Rekonstrukce pavilonu Indonéska džungle												
45572	3 000,00	2 011,70				5 011,70		144,72				144,72
Rekonstrukce vstupů, vjezdů a odbavení návštěvníků – Etapa I.												
45573						0,00						0,00
Pláně – Etapa II. Ubikace a výběhy velbloudů dvouhrbých												
46060		532,00				532,00						0,00
Voliéra ptáků u pavilonu Sečuán												
46061		6 636,64		868,00		7 504,64		4 847,87				4 847,87
Výběh zubra evropského v Dolních Počernicích												
46062		14 404,88		6 044,00		20 448,88		14 404,88		5 993,95		20 398,83
Rekonstrukce Opičích ostrovů a vodního světa												
46624		10 848,70		1 000,00		11 848,70		10 848,70		947,23		11 795,93
Modernizace vytápění objektů												
46625	3 000,00	266,04				3 266,04	1 394,60	266,04				1 660,64
Rekonstrukce systémů užitkové a pitné vody												
46626	5 800,00	5 753,50				11 553,50						0,00
Úprava starého pavilonu goril												
46627	5 000,00			2 000,00		7 000,00	5 000,00			1 851,18		6 851,18

ZAMĚSTNANCI 2024

Organizační struktura Zoo Praha se v roce 2024
oproti roku 2023 nezměnila.

Zoologický náměstek Jaroslav Šimek u nové expozice Gobi s dřívějším vedoucím ISB koní Převalského Evženem Kúsem

Tab. 15: Doba trvání pracovního poměru zaměstnanců k 31. 12. 2024

Doba	Počet	%
Do 5 let	138	44,81
Do 10 let	60	19,48
Do 15 let	35	11,36
Do 20 let	31	10,06
Nad 20 let	44	14,29
Celkem	308	100,00

Tab. 16: Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví k 31. 12. 2024

Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
20	1	3	4	1,30
21–30	28	36	64	20,78
31–40	25	40	65	21,10
41–50	32	35	67	21,75
51–60	51	35	86	27,92
61 a více	18	4	22	7,14
Celkem	155	153	308	100,00
%	50,33	49,68		100,00

Tab. 17: Průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců za rok 2024

(počítá se přesně na kalendářní den, zahrnuje nástup, výstup v průběhu měsíce, pracovní úvazek)

Průměrný evidenční počet – hlavní činnost	257,11	Přepočtený evidenční počet – doplňková činnost	45,54
Průměrný evidenční počet – doplňková činnost	47,60	Evidenční počet k 31. 12. 2024 – hlavní činnost	256,00
Přepočtený evidenční počet – hlavní činnost	248,93	Evidenční počet k 31. 12. 2024 – doplňková činnost	50,00

POHYB ZAMĚSTNANCŮ ZA ROK 2024 nástupy celkem: 51

výstupy celkem: 36

PRACOVNÍ VÝROČÍ PRACOVNÍKŮ V ZOO PRAHA

■ 20 let

Radka Horčíková (veterinární technička)
Žaneta Lerchová (chovatelka)
Petra Plánočková Valentová (zahradnice)
Karel Suchý (chovatel)
Veronika Šejstalová (chovatelka)
Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. (zoologický náměstek)
Andrea Šimková (oddělení marketingu)

■ 25 let

Robin Cvoreň (skladník)
Martin Krechler (řidič)
Jaromír Plný (vrchní chovatel)

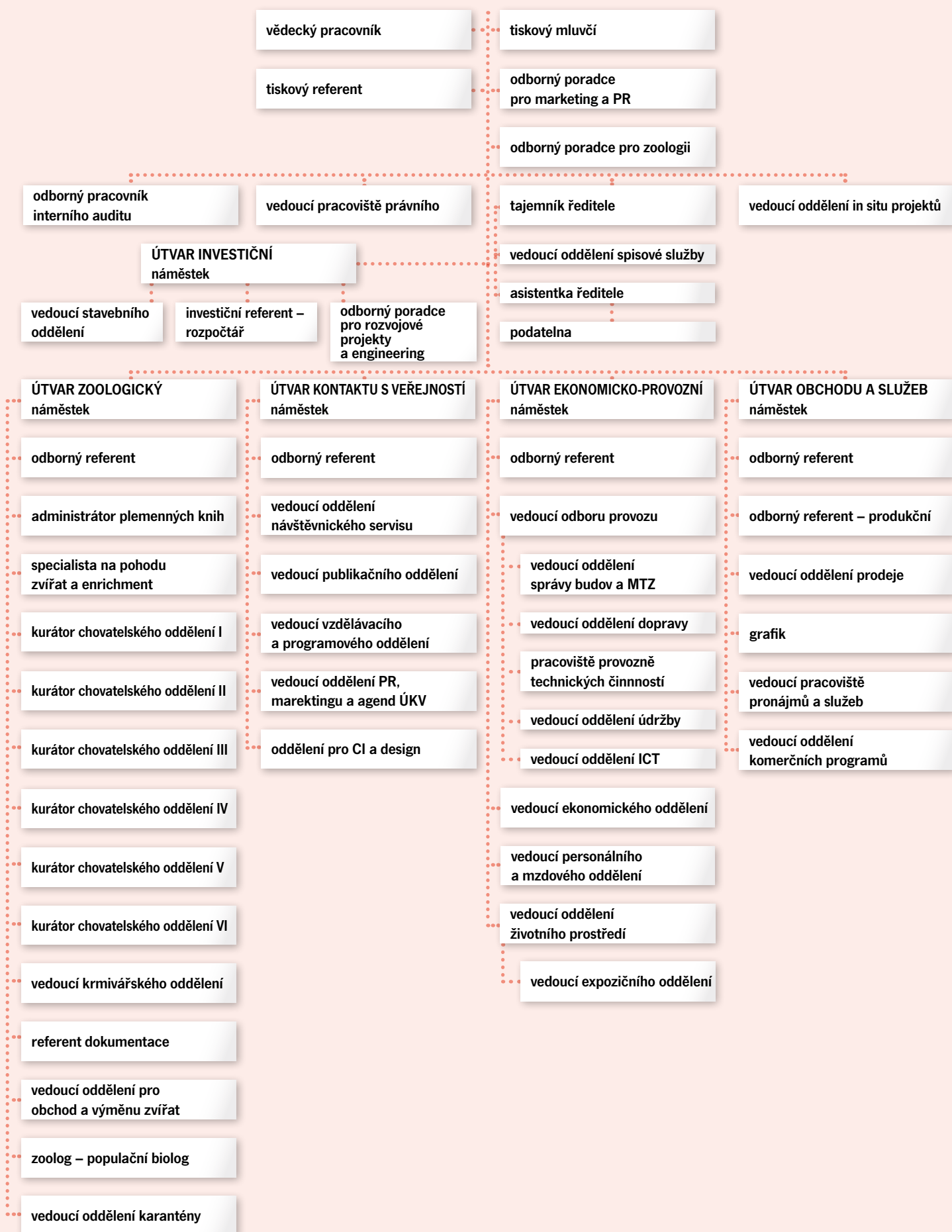
■ 30 let

RNDr. Ivan Reháček, CSc. (odborný poradce pro zoologii)
Michaela Rožcová (chovatelka – skladnice)
Jiří Svoboda (chovatel)
Veronika Vrbová (zahradnice)

ING. ŠÁRKA NOVÁKOVÁ, MBA
EKONOMICKO-PROVOZNÍ
NÁMĚSTKYNĚ ■

Organizační struktura Zoo hl. m. Prahy k 31. 12. 2024

Ředitel

Poznámka:
První číslo v tabulce udává počet samců,
druhé číslo počet samic,
třetí číslo počet jedinců neurčeného pohlaví.

Savci (Mammalia)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
adax (<i>Addax nasomaculatus</i>)	2.3				0.1	2.2
alpaka (<i>Vicugna pacos</i>)	1.4	2.0			0.2	3.2
anoa nížinný (<i>Bubalus depressicornis</i>)	1.2					1.2
antilopa vraná (<i>Hippotragus niger</i>)	4.10	1.1			3.0	2.11
bělozubka nejmenší (<i>Suncus etruscus</i>)	6.11	20.19.7		3.4	10.9	13.17
bércoun africký (<i>Macroselides proboscideus</i>)	2.1			1.0		1.1
bércoun Petersův (<i>Rhynchocyon petersi</i>)	1.1	1.1.3				2.2.1
binturong palawánský (<i>Arctictis binturong whitei</i>)	1.1					1.1
bizon (<i>Bison bison</i>)	5.3	0.1			1.0	4.4
bodlín Telfairův (<i>Echinops telfairi</i>)	5.3.1			1.3		4.0.1
bodlinatka egyptská tmavá (<i>Acomys cahirinus cahirinus</i>)	0.0.11	0.0.1		0.0.1	0.0.5	0.0.6
bodlinatka jihoafrická (<i>Acomys spinosissimus</i>)	0.0.8			0.0.5		0.0.3
bodlinatka turecká (<i>Acomys cilicicus</i>)	0.0.22	0.0.15		0.0.4	0.0.13	0.0.20
bodlinatka zlatá (<i>Acomys russatus russatus</i>)	0.1.5			0.0.1		0.1.4
bongo horský (<i>Tragelaphus eurycerus isaaci</i>)	3.4				2.1	1.3
buvolec běločelý (<i>Damaliscus pygargus phillipsi</i>)	1.7				1.0	0.7
čínčila vlnatá – domestikovaná forma (<i>Chinchilla lanigera</i>)	1.1					1.1
dábel medvědovitý (<i>Sarcophilus harrisii</i>)	0.3		2.4	0.1	0.1	2.5
daman pralesní (<i>Dendrohyrax dorsalis</i>)	1.1					1.1
daman stepní (<i>Heterohyrax brucei</i>)	4.2					4.2
dikdik Kirkův (<i>Madoqua kirkii</i>)	2.2				1.0	1.2
dikobraz jihoafrický (<i>Hystrix africaeaustralis</i>)	6.4				3.3	3.1
dikobraz palawanský (<i>Hystrix pumila</i>)	2.1		0.1			2.2
dikobraz srstnatonosý (<i>Hystrix indica</i>)	6.5	3.2			7.0	2.7
fenek (<i>Vulpes zerda</i>)			1.2		0.1	1.1
fosa (<i>Cryptoprocta ferox</i>)			1.1			1.1
gazela dama tmavá (<i>Nanger dama mhorri</i>)	3.0		1.0		1.0	3.0
gepard štihlý (<i>Acinonyx jubatus jubatus</i>)	2.2					2.2
gibon stříbrný (<i>Hylobates moloch</i>)	2.2	0.0.1				2.2.1
goral sečuánský (<i>Naemorhedus griseus</i>)	1.1	1.0				2.1
gorila nížinná (<i>Gorilla gorilla gorilla</i>)	5.4	0.2				5.6
guanako (<i>Lama guanicoe</i>)	1.3	1.2				2.5
gueréza angolská (<i>Colobus angolensis</i>)	1.4				1.4	
gueréza plástiková (<i>Colobus guereza</i>)	2.3					2.3
gueréza plástiková kikuyunská (<i>Colobus guereza kikuyuensis</i>)			1.2			1.2
gundi saharský (<i>Ctenodactylus gundi</i>)	1.2	1.0	1.0		2.1	1.1
hrabáč kapský (<i>Orycteropus afer</i>)	1.3				0.1	1.2
hraboš syslí (<i>Lasiopodomys brandtii</i>)	0.0.8	0.0.17			0.0.15	0.0.8
hroch obojživelný (<i>Hippopotamus amphibius</i>)	1.1					1.1
hutie kubánská (<i>Capromys pilorides</i>)	1.2	1.2			1.1	1.3
hyena čabraková (<i>Parahyaena brunnea</i>)	1.1					1.1
chápan středoamerický mexický (<i>Ateles geoffroyi vellerosus</i>)	2.3					2.3
jaguarundi (<i>Herpailurus yagouaroundi</i>)	1.2	1.0				2.2
jelen barmský (<i>Panolia eldii thamin</i>)	2.11	3.2			1.0	4.13
jelen bělohubý (<i>Cervus albirostris</i>)	2.4	0.2			1.0	1.6
ježek bělobřichý (<i>Atelerix albiventris</i>)	1.0					1.0
ježek ušatý (<i>Hemiechinus auritus</i>)			1.0			1.0
ježura novoguinejská (<i>Tachyglossus aculeatus lawesii</i>)	3.2		1.0	3.0	0.1	1.1
kalimiko (<i>Callimico goeldii</i>)	2.1		1.0.1	0.0.1		3.1
kaloň plavý (<i>Eidolon helvum</i>)	2.3			0.2		2.1
kaloň rodriguezský (<i>Pteropus rodricensis</i>)	3.0			1.0		2.0
kapybara (<i>Hydrochoerus hydrochaeris</i>)	1.1	1.2				2.3
karakal (<i>Caracal caracal</i>)			1.0			1.0
kiang východní (<i>Equus kiang holdereri</i>)	2.4			1.0	0.1	1.3
klokan (<i>Dorcopsis sp.</i>)	3.7	0.0.1			1.2	2.5.1
klokan bažinný (<i>Wallabia bicolor</i>)	1.4	0.0.1				1.4.1
klokan horský východní (<i>Osphranter robustus robustus</i>)	4.3	1.0		1.0	2.0	2.3
klokan obrovský (<i>Macropus giganteus tasmaniensis</i>)	3.2	0.0.2		1.0		2.2.2
klokan parma (<i>Notamacropus parma</i>)	1.2				1.1	0.1
klokan rudokrký tasmanský (<i>Notamacropus rufogriseus rufogriseus</i>)	1.2	0.0.2	1.0	1.0		1.2.2
klokan rudý (<i>Osphranter rufus</i>)	3.3	1.2.1			3.0	1.5.1
klokánek králikovitý (<i>Bettongia penicillata</i>)	1.0					1.0
klokánek krysí (<i>Potorous tridactylus</i>)	2.2					2.2

Savci (Mammalia)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
kočka krátkouchá (<i>Prionailurus bengalensis euptilurus</i>)	2.1	2.2			0.1	4.2
kočka palawanská (<i>Prionailurus javanensis heaneyi</i>)	2.1					2.1
kočka rybářská (<i>Prionailurus viverrinus</i>)	0.1					0.1
kočkodan Brazzův (<i>Cercopithecus neglectus</i>)	2.3.1					2.3.1
komba Garnettova (<i>Otolemur garnettii</i>)	5.2				0.1	5.1
komba jižní (<i>Galago moholi</i>)	5.6	1.2.2			2.3	4.5.2
komba ušatá (<i>Galago senegalensis</i>)	2.1		0.1			2.2
kotul veverovitý (<i>Saimiri sciureus</i>)	6.9.1	0.0.4			3.0	3.9.5
koza domácí (<i>Capra hircus</i>)	0.8					0.8
koza domácí – kamerunská (<i>Capra hircus</i>)	0.15			0.1		0.14
koza domácí – paví (<i>Capra hircus</i>)	0.4					0.4
kozorožec kavkazský (<i>Capra caucasica</i>)	5.10	2.2.1		0.1	3.0.1	4.1.1
králík domácí (<i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>)	2.4.2	0.0.5		1.4		1.0.2
králík domácí – český strakáč (<i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>)	0.1					0.1
krysa „akáciová“ (<i>Thallomys loringi</i>)	0.0.2			0.0.1		0.0.1
krysa obrovská (<i>Cricetomys gambianus</i>)	6.4	2.3.1			3.3	5.4.1
křeček velký (<i>Hypogeomys antimena</i>)	2.1					2.1
křečík Campbellův (<i>Phodopus campbelli</i>)		0.0.2	0.0.2			0.0.4
křečík džungarský (<i>Phodopus sungorus</i>)			1.0.2	1.0.2		
křečík Roborovského (<i>Phodopus roborowskii</i>)			0.0.2			0.0.2
kulan (<i>Equus hemionus kulan</i>)			1.2		0.1	1.1
kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>)	13.25	1.0	1.2		1.2	14.25
kuskus pozemní (<i>Strigocuscus gymnotis</i>)	1.1			0.1		1.0
lachtan jihoafrický (<i>Arctocephalus pusillus pusillus</i>)	1.3					1.3
lemur běločelý (<i>Eulemur albifrons</i>)	1.1					1.1
lemur kata (<i>Lemur catta</i>)	1.6					1.6
lev indický (<i>Panthera leo persica</i>)	1.1					1.1
levhart jávský (<i>Panthera pardus melas</i>)	1.0				1.0	
levhart mandžuský (<i>Panthera pardus orientalis</i>)	1.0					1.0
los evropský (<i>Alces alces</i>)	1.1					1.1
luskoun krátkoocasý (<i>Manis pentadactyla</i>)	1.2	0.1				1.3
makak magot (<i>Macaca sylvanus</i>)	0.2					0.2
makak vepří (<i>Macaca nemestrina</i>)	5.1.1	3.0	1.0		3.2	6.9
maki Goodmanův (<i>Microcebus lehilahytsara</i>)	3.3	0.0.5				3.3.5
maki trpasličí (<i>Microcebus murinus</i>)	1.0				1.0	
mangusta liščí (<i>Cynictis penicillata</i>)	1.1					1.1
mangusta trpasličí (<i>Helogale parvula</i>)	1.1					1.1
manul (<i>Otocolobus manul</i>)			1.1			1.1
mara slaništní (<i>Dolichotis salinicola</i>)	6.7	1.1.2			4.5.1	3.3.1
medojed (<i>Mellivora capensis</i>)	1.1					1.1
medvěd lední (<i>Ursus maritimus</i>)	1.0		2.0		1.0	2.0
morče domácí (<i>Cavia porcellus</i>)	0.2		0.1		0.1	0.2
mravenečník velký (<i>Myrmecophaga tridactyla</i>)	1.1					1.1
muntžak malý (<i>Muntiacus reevesi</i>)	1.3			0.1	0.1	1.1
myš čtyřpruhá (<i>Rhabdomys pumilio</i>)	1.0			1.0		
myš nilská (<i>Arvicanthis niloticus niloticus</i>)	0.0.8	0.0.15		0.0.2	0.0.9	0.0.12
myš východoafrická (<i>Arvicanthis neumanni</i>)	0.0.8					0.0.8
myš zebrovaná (<i>Lemniscomys barbarus</i>)	0.0.11			0.0.4	0.0.2	0.0.5
myška africká (<i>Mus minutoides</i>)	0.0.5	0.0.7				0.0.10
nahur čínský (<i>Pseudoris nayaur szechuanensis</i>)	5.3	1.0			1.0	5.3
nosál bělohubý (<i>Nasua narica</i>)	1.1					1.1
ocelot slaništní (<i>Leopardus geoffroyi</i>)	1.1	1.1				2.2
orangutan sumaterský (<i>Pongo abelii</i>)	2.2	1.0				3.2
osinák africký (<i>Atherurus africanus</i>)	1.1					1.1
outloň váhavý (<i>Nycticebus coucang coucang</i>)	1.0					1.0
ovce domácí (<i>Ovis aries aries</i>)	0.7	6.6		0.2	6.5	0.6
ovce domácí – kamerunská (<i>Ovis aries aries</i>)	2.28	10.7		1.3	9.18	2.14
ovce domácí – ouessantská (<i>Ovis aries aries</i>)	0.20	2.8			0.4	2.24
ovce domácí – suffolfská (<i>Ovis aries aries</i>)	1.6			0.1	0.1	1.4
panda červená (<i>Ailurus fulgens fulgens</i>)	1.1					1.1
paovce hrívnatá (<i>Ammotragus lervia</i>)	4.17				1.0	3.17
pardál obláčkový (<i>Neofelis nebulosa</i>)	1.0				1.0	
pásovec kulovitý (<i>Tolypeutes matacus</i>)	1.1				1.1	

Savci (Mammalia)	1. 1. 2022	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2022
pekari Wagnerův (<i>Catagonus wagneri</i>)	5.4				3.0	2.4
pes pralesní (<i>Speothos venaticus</i>)	3.1					3.1
pes ušatý (<i>Otocyon megalotis</i>)	1.1		0.1		0.1	1.1
pestruška písečná (<i>Lagurus lagurus</i>)		0.0.21	0.0.7	0.0.1	0.0.8	0.0.22
pískomil křečkovitý (<i>Pachyuromys duprasi</i>)	0.0.30			0.0.6	0.0.6	0.0.18
pískomil mongolský (<i>Meriones unguiculatus</i>)	0.0.12	0.0.22			0.0.2	0.0.21
pískomil štětkatý (<i>Gerbillus dasyurus</i>)	0.0.20	0.0.34		0.0.10	0.0.9	0.0.39
pískomil veverkoocasý (<i>Sekeetamys calurus</i>)	0.0.7	0.0.6			0.0.24	0.0.3
plch savanový (<i>Graphiurus parvus</i>)	0.0.8		0.0.1	0.0.1	0.0.2	0.0.6
prase domácí – přeštické černostrakaté (<i>Sus domesticus</i>)	0.2					0.2
přimorožec beisa (<i>Oryx beisa beisa</i>)	1.4	0.1			0.1	1.4
psoun prériový (<i>Cynomys ludovicianus</i>)	1.2	0.0.6				1.2.6
puma (<i>Puma concolor</i>)			1.1			1.1
rypoš obří (<i>Cryptomys mechowii</i>)	4.9					4.9
sambar ostrovní (<i>Rusa timorensis</i>)	1.9	3.1		0.1	0.5	4.4
siamang (<i>Hylobates syndactylus</i>)			0.1		0.1	
sitatunga západoafrická (<i>Tragelaphus spekii gratus</i>)	1.9	0.3		0.1		1.11
slon cejlonský (<i>Elephas maximus maximus</i>)	0.2					0.2
slon indický (<i>Elephas maximus</i>)	2.1				2.0	0.1
slon indický (<i>Elephas maximus bengalensis</i>)	1.2					1.2
sob karelský (<i>Rangifer tarandus fennicus</i>)	1.5				0.1	1.4
surikata (<i>Suricata suricatta</i>)	8.5	2.1	0.1		6.6	4.1
sysel obecný (<i>Spermophilus citellus</i>)	11.9	4.14	6.6			21.29
štětkoun africký (<i>Potamochoerus porcus</i>)	2.0		0.1		1.0	1.1
tahr himálajský (<i>Hemitragus jemlahicus</i>)	9.10	2.3.1		1.0	4.0	6.13.1
takin indický (<i>Budorcas taxicolor taxicolor</i>)	2.4					2.4
talapoin severní (<i>Miopithecus ogouensis</i>)	1.3		1.0		1.0	1.3
tana severní (<i>Tupaia belangeri</i>)	3.4.1	1.0	0.1	0.1	1.2.1	3.2
tapír čabrakový (<i>Tapirus indicus</i>)	1.1					1.1
tapír jihoamerický (<i>Tapirus terrestris</i>)	1.1					1.1
tayra (<i>Eira barbara</i>)	4.1	2.0			3.0	3.1
tur domácí – zebu zakrslý (<i>Bos indicus</i>)	1.0					1.0
tygr malajský (<i>Panthera tigris jacksoni</i>)	1.1					1.1
tygr sumaterský (<i>Panthera tigris sumatrae</i>)	0.1					0.1
tygr usurijský (<i>Panthera tigris altaica</i>)	1.1					1.1
urzon kanadský (<i>Erethizon dorsatum</i>)	1.1		0.1	0.1		1.1
vakoveverka létavá (<i>Petaurus breviceps</i>)	0.0.2					0.0.2
vari bělopásý (<i>Varecia variegata subcincta</i>)	4.0					4.0
velbloud dvouhrbý – domácí (<i>Camelus bactrianus</i>)	1.5	2.0			0.1	3.4
velemyš největší (<i>Phloeomys cumingi</i>)			1.0			1.0
velemyš obláčková (<i>Phloeomys pallidus</i>)	1.0		2.0		1.0	2.0
veverka kapská (<i>Xerus inauris</i>)	3.5			0.1		3.4
vlk eurasijský (<i>Canis lupus lupus</i>)	1.2					1.2
vlk hřivnatý (<i>Chrysocyon brachyurus</i>)	1.1					1.1
voduška abok (<i>Kobus megaceros</i>)	2.10				1.1	1.9
voduška červená (<i>Kobus leche kafuensis</i>)	0.9				0.1	0.8
vombat obecný (<i>Vombatus ursinus tasmaniensis</i>)	1.1	0.1				1.2
vombat obecný (<i>Vombatus ursinus ursinus</i>)	1.1				1.1	
vydra hladkosrstá (<i>Lutrogale perspicillata</i>)	1.1					1.1
vydra severoamerická (<i>Lontra canadensis</i>)	1.1					1.1
zebra Grévyho (<i>Equus grevyi</i>)	0.2					0.2
zubr (<i>Bison bonasus</i>)	2.4				0.2	2.2
žirafa severní nubijská (<i>Giraffa camelopardalis camelopardalis</i>)	0.6	0.1				0.7

Ptáci (Aves)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
amazoňan jamajský (<i>Amazona collaria</i>)	10.7		1.0	0.2	6.3	5.2
amazoňan modrobradý (<i>Amazona festiva festiva</i>)	3.2	1.2			3.1	1.3
amazoňan rudoocasý (<i>Amazona brasiliensis</i>)	3.1			0.1		3.0
amazoňan šedohlavý (<i>Amazona agilis</i>)	0.1					0.1
ara ararauna (<i>Ara ararauna</i>)	0.1					0.1
ara hyacintový (<i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>)	2.3					2.3
ara Learův (<i>Anodorhynchus leari</i>)	2.2					2.2

Ptáci (Aves)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
aratinga andský (<i>Psittacara frontatus</i>)	2.3					2.3
argus okatý (<i>Argusianus argus</i>)	1.1					1.1
bažant bronzový (<i>Polyplectron chalcurom</i>)	2.1					2.1
bažant Edwardsův (<i>Lophura edwardsi</i>)	7.5	4.3		1.1	3.1	7.6
bažant malajský (<i>Polyplectron malacense</i>)	2.4					2.4
bažant palavánský (<i>Polyplectron napoleonis</i>)	2.1			1.0	1.0	0.1
bažant paví (<i>Polyplectron bicalcaratum</i>)	2.0					2.0
bažant Salvadoriho (<i>Lophura inornata inornata</i>)	2.2			1.1		1.1
bažant vietnamský (<i>Lophura hatinhensis</i>)	1.1		1.0			2.1
berneška kanadská velká (<i>Branta canadensis maxima</i>)	11.8.1			0.0.1	3.0	8.8
berneška rudokrká (<i>Branta ruficollis</i>)	3.1			1.1		2.0
bukáček malý (<i>Ixobrychus minutus</i>)	3.3					3.3
bulbul červenouchý (<i>Pycnonotus jocosus</i>)	4.6.11	0.0.2		0.0.1		4.6.12
čája obojková (<i>Chauna torquata</i>)	1.1					1.1
čáp bělokrký (<i>Ciconia episcopus episcopus</i>)	2.2.1	0.0.2			0.0.3	2.2
čáp bílý (<i>Ciconia ciconia</i>)	2.2.9			0.1	0.0.1	2.1.8
čáp černý (<i>Ciconia nigra</i>)	1.1		1.0	0.1	1.0	1.0
čáp simbil (<i>Ciconia abdimii</i>)	3.1	0.0.4			2.0	1.1.4
čejka běločelá (<i>Vanellus armatus</i>)	0.1		1.0	1.0		0.1
čejka chocholatá (<i>Vanellus vanellus</i>)			1.1			1.1
čejka jihoamerická (<i>Vanellus chilensis</i>)	7.2	0.1.3		1.1	5.1	1.1.3
čírka bělohrdlá (<i>Anas gibberifrons</i>)	4.7	0.1.1		0.1	3.4.1	1.3
čírka hottentotská (<i>Spatula hottentota</i>)	6.5			1.0		5.5
čírka modrá (<i>Spatula querquedula</i>)	2.0			1.0		1.0
čírka obecná (<i>Anas crecca crecca</i>)	4.6	3.4			2.2	5.8
čírka úzkozobá (<i>Marmaronetta angustirostris</i>)	17.11			0.3		17.8
člunozobec africký (<i>Balaeniceps rex</i>)	2.2					2.2
drozd černoprsý (<i>Turdus dissimilis</i>)	3.1			1.0		2.1
drozd lombocký (<i>Geokichla dohertyi</i>)			0.1		0.1	
drozd oranžovohlavý (<i>Geokichla citrina melli</i>)	0.1					0.1
drozd zpěvný (<i>Turdus philomelos</i>)	2.1	0.0.1				2.1.1
dudek chocholatý (<i>Upupa epops</i>)	3.3	0.0.1		1.1		2.2.1
dudkovec stromový (<i>Phoeniculus purpureus</i>)	1.1					1.1
dvojoborožec hnědavý (<i>Buceros hydrocorax</i>)	2.2				1.1	1.1
dvojoborožec indický (<i>Buceros bicornis</i>)	3.2		1.0	2.1		2.1
dvojoborožec nosorožčí (<i>Buceros rhinoceros silvestris</i>)	2.5				1.3	1.2
dytik bledý (<i>Burhinus superciliaris</i>)	1.0		0.1			1.1
dytik úhorní (<i>Burhinus oedicephalus</i>)	3.1		0.1	1.0	1.0	1.2
dytik velký (<i>Burhinus grallarius</i>)	4.3	1.1		0.1	2.1	3.2
emu hnědý (<i>Dromaius novaehollandiae</i>)	1.2			0.1		1.1
flétnák australský (<i>Gymnorhina tibicen hypoleuca</i>)	3.1			0.1		3.0
guan Grayův (<i>Pipile grayi</i>)	1.3				1.2	0.1
hadilov pisař (<i>Sagittarius serpentarius</i>)	1.0		0.1			1.1
hohol bělavý (<i>Bucephala albeola</i>)	1.1					1.1
hoko červenolaločnatý (<i>Crax blumenbachii</i>)	2.3				1.2	1.1
holoubek skořicový (<i>Columbina talpacoti</i>)	1.1				0.1	1.0
holub bažantí (<i>Otidiphaps nobilis nobilis</i>)	1.1.1			0.0.1		1.1
holub bělolící filipinský (<i>Columba vitiensis griseogularis</i>)	1.1					1.1
holub bronzovokřídlý (<i>Phaps chalcoptera</i>)	0.1		2.2			2.3
holub bronzový (<i>Ducula aenea paulina</i>)	2.1				1.0	1.1
holub celebeský (<i>Gallacolumba tristigmata</i>)			0.1		0.1	
holub černobradý (<i>Ptilinopus leclancheri</i>)			2.1			2.1
holub černobronzový (<i>Henicophaps albifrons</i>)	2.1					2.1
holub domácí - pávík (<i>Columba livia f. domestica</i>)	0.0.3			0.0.3		
holub doupnák (<i>Columba oenas oenas</i>)	1.2		2.1		1.1	2.2
holub chocholatý (<i>Ocyphaps lophotes</i>)	5.4	0.0.6		1.0		4.4.6
holub kouřový (<i>Columba pulchricollis</i>)	1.0					1.0
holub kukaččí (<i>Macropygia unchall</i>)	2.0			1.0		1.0
holub nádherný (<i>Ptilinopus superbus</i>)	0.1					0.1
holub nikobarský (<i>Caloenas nicobarica</i>)	3.2			0.1		3.1
holub papouščí (<i>Treron vernans</i>)	1.1			0.1		1.0
holub pestrý (<i>Geotrygon versicolor</i>)	3.1					3.1
holub podkovní (<i>Ducula carola carola</i>)	3.4.1	0.0.1		0.1		3.3.2

Ptáci (Aves)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
holub růžovotemenný (<i>Ducula rosacea</i>)	2.1					2.1
holub růžový (<i>Nesoenas mayeri</i>)	2.3	2.4		1.0		3.7
holub skalní (<i>Columba livia livia</i>)	0.1.36	0.0.6				0.1.42
holub šedobřichý (<i>Patagioenas squamosa</i>)	5.3				1.1	4.2
holub wonga (<i>Leucosarcia melanoleuca</i>)	0.1					0.1
holub zelenokřídlý (<i>Chalcophaps indica indica</i>)	1.2		2.2			3.4
holub zlatoprský (<i>Gallicolumba rufigula</i>)	1.1					1.1
hrdlička čínská (<i>Streptopelia chinensis chinensis</i>)	1.1					1.1
hrdlička divoká (<i>Streptopelia turtur turtur</i>)	2.1		1.2	1.0		2.3
hrdlička chechtavá (<i>Streptopelia roseogrisea</i>)	2.4	0.0.1				2.4.1
husa císařská (<i>Anser canagicus</i>)	2.1					2.1
husa kuří (<i>Cereopsis novaehollandiae</i>)	1.1					1.1
husa labutí – domácí (<i>Anser cygnoides f. domestica</i>)	0.3				0.1	0.2
husa malá (<i>Anser erythropus</i>)	1.1			1.0		0.1
husice australská (<i>Tadorna tadornoides</i>)	0.1					0.1
husice rezavá (<i>Tadorna ferruginea</i>)	1.0					1.0
husička stromová (<i>Dendrocygna arborea</i>)	2.3					2.3
husovec stračí (<i>Anseranas semipalmata</i>)	7.5	1.3.4		1.0	2.1	5.7.4
hýl mexický (<i>Carpodacus mexicanus</i>)	11.6		6.3	0.1		17.8
charmozin Stelin (<i>Chamosyna stellae</i>)	2.2					2.2
ibis bělolící (<i>Plegadis chihi</i>)	5.4.1			1.0		4.4.1
ibis bílý (<i>Eudocimus albus</i>)	4.5.3	0.0.1			0.2	4.3.4
ibis černohlavý (<i>Threskiornis melanocephalus</i>)	3.3.3	0.0.2		1.0		2.3.5
ibis hagedaš (<i>Bostrychia hagedash</i>)	2.1					2.1
ibis hnědý (<i>Plegadis falcinellus</i>)	4.5.2	0.0.7		0.1		4.4.9
ibis madagaskarský (<i>Lophotibis cristata urschi</i>)	3.4	0.0.4			1.2	2.2.4
ibis modrooký (<i>Threskiornis bernieri bernieri</i>)	2.4.1	0.0.2				2.4.3
ibis rudý (<i>Eudocimus ruber</i>)	3.3			0.1		3.2
ibis skalní (<i>Geronticus eremita</i>)	13.8.3	0.0.2		1.0	0.1	12.7.5
ibis sedokřídlý (<i>Theristicus melanopus</i>)	2.2.1	0.0.1		1.0	0.0.2	1.2
ibis žlutokrký (<i>Threskiornis spinicollis</i>)	5.6	0.0.1		1.0	2.2	2.4.1
irena tyrkysová (<i>Irena puella</i>)	2.1					2.1
jeřáb bělošijí (<i>Grus vipio</i>)	1.0			1.0		
jeřáb bílý (<i>Grus leucogeranus</i>)	2.0					2.0
jeřáb laločnatý (<i>Buggeranus carunculatus</i>)	1.2		1.0		1.0	1.2
jeřáb mandžuský (<i>Grus japonensis</i>)	3.3					3.3
jeřáb panenský (<i>Anthropoides virgo</i>)	1.1					1.1
jeřáb popelavý (<i>Grus grus</i>)	1.1					1.1
jeřáb rajský (<i>Anthropoides paradisea</i>)	2.1	0.0.2			0.0.1	2.1.1
jespák bojovný (<i>Calidris pugnax</i>)	1.1		1.1			2.2
kačka strakatá (<i>Histrionicus histrionicus</i>)	1.1					1.1
kagu chocholatý (<i>Rhynchoceros jubatus</i>)	2.0		1.1	1.0		2.1
kachna – hybrid (<i>Anas – hybrida</i>)	0.0.1					0.0.1
kachna domácí – indický běžec (<i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>)	1.1					1.1
kachna domácí – selská chocholatá (<i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>)	4.0					4.0
kachna patagonská (<i>Anas specularioides</i>)	1.1					1.1
kachna temná (<i>Anas sparsa sparsa</i>)	2.1			1.0		1.1
kachnice bělohlavá (<i>Oxyura leucocephala</i>)	1.2			0.1	1.1	
kachnička amazonská (<i>Amazonetta brasiliensis</i>)	0.2				0.2	
kachnička karolinská (<i>Aix sponsa</i>)	3.4	2.1				5.5
kachnička mandarinská (<i>Aix galericulata</i>)	4.4				2.1	2.3
kachnička šedoboká (<i>Callonetta leucophrys</i>)	15.16		0.2	3.1	0.1	12.16
kachyně parníková (<i>Tachyeres pteneres</i>)	1.1					1.1
kakadu havraní (<i>Calyptorhynchus banksii banksii</i>)	1.1					1.1
kakadu palmový (<i>Probosciger aterrimus</i>)	4.6					4.6
kalous africký (<i>Asio capensis</i>)			2.3		2.3	
kamiš růžkatý (<i>Anhima cornuta</i>)	1.2					1.2
káně Harrisova (<i>Parabuteo unicinctus</i>)	1.0					1.0
kardinál dominikánský (<i>Paroaria dominicana</i>)	1.2			0.1		1.1
kasuár přílbový (<i>Casuarius casuarius</i>)	1.1					1.1
ketupa malajská (<i>Bubo ketupu aagaardi</i>)	2.2	0.1	0.2			2.5
ketupa malajská (<i>Bubo ketupu ketupu</i>)	1.0		1.2		1.1	1.1
ketupa Pelova (<i>Scotopelia peli</i>)	2.2		1.2.1	1.0		2.4.1

Ptáci (Aves)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
kladivouš africký (<i>Scopus umbretta</i>)	3.3		0.1	0.1	1.2	2.1
kogna dlouhózobý (<i>Enicognathus leptorhynchus</i>)	3.2		1.0	1.1		3.1
kogna jižní (<i>Enicognathus ferrugineus</i>)	1.3	0.0.3		0.1		1.2.3
kolpík africký (<i>Platalea alba</i>)	4.3				0.1	4.2
kolpík bílý (<i>Platalea leucorodia</i>)	7.4.3	0.0.3		0.0.1		7.4.5
kolpík růžový (<i>Platalea ajaja</i>)	3.5.1	1.1		1.0		3.6.1
kondor královský (<i>Sarcorampus papa</i>)	1.1					1.1
kondor menší (<i>Cathartes burrovianus</i>)	2.3				1.2	1.1
konipas bílý (<i>Motacilla alba</i>)	1.1.1					1.1.1
konopka obecná (<i>Acanthis cannabina</i>)	1.2					1.2
kormorán černobílý (<i>Phalacrocorax melanoleucos</i>)	13.10.4	0.0.7		1.2.1	3.3	9.5.10
koroptev polní (<i>Perdix perdix</i>)	0.2.2		1.0	0.1	0.1.2	1.0
koroptev pruhokřídla (<i>Arborophila brunneopectus</i>)	1.1		1.0			2.1
korunáč šedomodrý (<i>Goura cristata</i>)	2.1					2.1
kotinga purpurovohrdlá (<i>Querula purpurata</i>)	1.0			1.0		
kraska jávská (<i>Cissa thalassina</i>)	1.2		1.0			2.2
kraska zelenavá (<i>Cissa chinensis</i>)			0.2			0.2
kraska zlatobřichá (<i>Cissa hypoleuca</i>)			7.2			7.2
krkavec velký (<i>Corvus corax</i>)	0.1			0.1		
kubánka malá (<i>Tiaris canora</i>)	2.0			1.0		1.0
kukačka guira (<i>Guira guira</i>)	8.3.3			0.1.2	3.0	5.2.1
kur domácí – brahmánka bílá kolumbijská (<i>Gallus gallus f. domestica</i>)	5.3			1.2		4.1
kur domácí – velsumka zdrobnělá (<i>Gallus gallus f. domestica</i>)	0.2		1.2	0.1		1.3
kvakoš noční (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	8.12.19			0.0.1		8.12.18
kvakoš rezavý (<i>Nycticorax caledonicus manillensis</i>)	4.2.4	1.2.5			0.1	5.3.9
kystráček indonésý (<i>Philemon buceroides</i>)	0.1					0.1
kystráček modrolící (<i>Entomyzon cyanotis</i>)	1.1					1.1
labuť Bewickova (<i>Cygnus bewickii</i>)	1.2					1.2
ledňák modrokřídleý (<i>Dacelo leachii</i>)	1.0		0.1	1.0		0.1
lelkoun soví (<i>Podargus strigoides</i>)	1.1					1.1
lori balijský (<i>Trichoglossus forsteri mitchelli</i>)	5.5	0.0.1		0.1		5.4.1
lori černohlavý (<i>Lorius domicella</i>)	2.2.2					2.2.2
lori horský (<i>Trichoglossus moluccanus</i>)	4.5				0.1	4.4
lori olivový (<i>Chalcopsitta duivenbodei</i>)	1.0		0.0.1			1.0.1
lori sumbawský (<i>Trichoglossus forsteri</i>)	2.2	0.0.5			1.1.2	1.1.3
lori vlnkovaný (<i>Trichoglossus johnstoniae</i>)	3.5	0.0.4	1.1	0.1	2.2	2.3.4
lori žlutoskvrnný (<i>Trichoglossus chlorolepidotus</i>)	9.8.3	0.0.3		1.1		8.7.6
loriček červenohlavý (<i>Psittaculirostris desmarestii desmarestii</i>)	1.1					1.1
loriček oranžovoprý (<i>Cyclopsitta guliemiterti</i>)	3.3					3.3
loriček rudobradý (<i>Psittaculirostris edwardsii</i>)	5.4.2	0.0.2		0.0.2	0.1	5.3.2
loriček zlatouchý (<i>Psittaculirostris salvadorii</i>)	3.4	0.0.2		0.2		3.2.2
lorikul modrobradý (<i>Loriculus vernalis</i>)	0.1			0.1		
loskuták posvátný (<i>Gracula religiosa</i>)	4.4	0.0.1		1.0	1.0	2.4.1
luňák červený (<i>Milvus milvus</i>)	1.2.1					1.2.1
lžičák pestrý (<i>Spatula clypeata</i>)	2.2				1.0	1.2
mada modrotemenný (<i>Tanygnathus lucionensis</i>)	3.6	1.0.2	1.0	3.2	1.1	1.3.2
majna chocholatá (<i>Acridotheres cristatellus</i>)	2.1			1.0	0.1	1.0
majna Rothschildova (<i>Leucopsar rothschildi</i>)	5.3				3.1	2.2
majna žlutohlavá (<i>Ampeliceps coronatus</i>)	1.3.5					1.3.5
mandelík hajní (<i>Coracias garrulus</i>)	4.0			1.0	1.0	2.0
marabu africký (<i>Leptoptilos crumeniferus</i>)	3.2			0.1		3.1
morčák bílý (<i>Mergus albellus</i>)	3.9			1.1		2.8
morčák paranský (<i>Mergus octosetaceus</i>)	5.5					5.5
morčák prostřední (<i>Mergus serrator</i>)	3.3					3.3
morčák šupinatý (<i>Mergus squamatus</i>)	1.2					1.2
nestor kea (<i>Nestor notabilis</i>)	1.1.2					1.1.2
nesyt africký (<i>Mycteria ibis</i>)	2.3	0.0.4				2.3.4
nesyt bílý (<i>Mycteria cinerea</i>)	1.5	0.0.2		0.1		1.4.2
orel bělohlavý (<i>Haliaeetus leucocephalus</i>)	1.1					1.1
orel kejklíř (<i>Terathopius ecaudatus</i>)	1.1					1.1
orel nejmenší (<i>Hieraaetus pennatus</i>)	1.1					1.1
orel východní (<i>Haliaeetus pelagicus</i>)	1.1					1.1
orlosup bradatý euroasijský (<i>Gypaetus barbatus barbatus</i>)	2.2					2.2

Ptáci (Aves)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
ostnák jihoamerický (<i>Jacana jacana</i>)	1.1	0.0.1	1.0			2.1.1
ostralka bělolící (<i>Anas bahamensis</i>)	1.2	0.0.1				1.2.1
papoušek mniší (<i>Myiopsitta monachus</i>)	0.1.2					0.1.2
papoušek nádherný (<i>Polytelis swainsonii</i>)	1.1					1.1
papoušek patagonský chilský (<i>Cyanoliseus patagonus bloxami</i>)	5.3.3	0.0.2			4.1	1.2.5
papoušek vlnkovaný (<i>Melopsittacus undulatus</i>)	15.9.3	0.0.1			8.8	7.1.4
papoušek žltoramenný (<i>Psephotus chrysopterygius</i>)	3.2		1.1	1.0		3.3
páv korunkatý (<i>Pavo cristatus</i>)	4.0					4.0
pelikán bílý (<i>Pelecanus onocrotalus</i>)	9.4	0.0.4			4.0	5.4.4
pelikán kadeřavý (<i>Pelecanus crispus</i>)	4.5.1	0.0.2				4.5.3
pelikán skvrnozobý (<i>Pelecanus philippensis</i>)	4.11		1.2			5.1.3
pěnkava obecná (<i>Fringilla coelebs</i>)	2.1					2.1
perlička supí (<i>Acryllium vulturinum</i>)	1.1					1.1
pisila americká (<i>Himantopus mexicanus</i>)			1.0		1.0	
pisila čáponohá (<i>Himantopus himantopus himantopus</i>)	3.3.1	3.2.1		1.0	1.1.1	4.4.1
pižmovka bělokřídlá (<i>Asarcornis scutulata</i>)	4.6				1.0	3.6
pižmovka hřebenatá (<i>Sarkidiornis melanotos</i>)	1.1			1.0		0.1
pižmovka konžská (<i>Pteronetta hartlaubii</i>)	8.7	0.0.5	2.0		5.2	5.5.5
pižmovka velká (<i>Cairina moschata</i>)	3.4	0.0.2		1.0	1.1	1.3.2
pižmovka velká – domácí (<i>Cairina moschata f. domestica</i>)	1.2					1.2
plameňák – hybrid (<i>Phoenicopterus sp.</i>)	0.1.1					0.1.1
plameňák chilský (<i>Phoenicopterus chilensis</i>)	40.46.11	0.0.3		2.2	1.0	37.44.14
plameňák kubánský (<i>Phoenicopterus ruber</i>)	11.11.4	0.0.1				11.11.5
plameňák růžový (<i>Phoenicopterus roseus</i>)	31.35.9	0.0.15		1.0		30.35.24
polák černohlavý (<i>Aythya baeri</i>)	11.8			1.1		10.7
polák hnědavý (<i>Aythya australis</i>)	6.7			1.0	3.3	2.4
polák malý (<i>Aythya nyroca</i>)	1.3				0.1	1.2
poštolka jižní (<i>Falco naumanni</i>)	7.7.4	0.0.9	3.4	0.2.1	1.1	9.8.12
pštros dvoupřstý (<i>Struthio camelus</i>)	0.2					0.2
puštík bělavý pobaltský (<i>Strix uralensis liturata</i>)	1.0				1.0	
puštík bělavý středoevropský (<i>Strix uralensis macroura</i>)	5.2	0.0.3		1.0	0.0.3	4.2
puštík brýlatý (<i>Pulsatrix perspicillata</i>)	1.1					1.1
puštík tečkovaný (<i>Strix seloputo</i>)			3.1		3.1	
rajka královská (<i>Cicinnurus regius</i>)	1.1		2.0			3.1
rajka volavá (<i>Paradisaea raggiana</i>)	2.0		2.0	1.0		3.0
satyr Cabotův (<i>Tragopan caboti</i>)	4.4		1.0			5.4
satyr Temminckův (<i>Tragopan temminckii</i>)	1.0				1.0	
seriema rudozobá (<i>Cariama cristata</i>)	1.0					1.0
slípka modrá (<i>Porphyrio porphyrio porphyrio</i>)	0.1					0.1
sojkovec bělobrvý (<i>Pterorhinus sannio</i>)			1.3			1.3
sojkovec dvoubarvý (<i>Garrulax bicolor</i>)	4.3		1.0	1.0	1.1	3.2
sojkovec chocholatý (<i>Garrulax leucolophus diardi</i>)	2.2		0.0.1			2.2.1
sojkovec jihočínský (<i>Trochalopteron milnei</i>)	2.3	0.4	0.2	0.2	0.2	2.5
sojkovec lesní (<i>Lanthocincla ocellata artemisiae</i>)	1.2				1.2	
sojkovec modrotemenný (<i>Dryonastes courtosi</i>)	6.2				1.0	5.2
sojkovec nádherný (<i>Trochalopteron formosum</i>)	1.0				1.0	
sojkovec rezavočelý (<i>Garrulax rufifrons</i>)	1.0			1.0		
sojkovec rezavořitý (<i>Pterorhinus gularis</i>)			4.0			4.0
sojkovec rezavouchý (<i>Garrulax castanotis</i>)	4.3	0.0.1		0.1	1.0	3.2.1
sojkovec stříbrouchý (<i>Trochalopteron melanostigma</i>)	1.0					1.0
sojkovec šedohnědý (<i>Garrulax palliatus</i>)	3.5	0.0.1		1.1		2.4.1
sojkovec šupinkatý (<i>Trochalopteron subunicolor</i>)	0.1					0.1
sojkovec vlnkohřbetý (<i>Lanthocincla lunulata</i>)	2.2					2.2
sova indická (<i>Phodilus badius</i>)	2.2		1.1			3.3
sova pálená (<i>Tyto alba</i>)	7.7				2.1	5.6
stehlík obecný (<i>Carduelis carduelis carduelis</i>)	1.0		0.0.2		1.0.2	
sup hnědý (<i>Aegypius monachus</i>)	3.3		2.1			5.4
sup kapucín (<i>Necrosyrtes monachus</i>)	3.3	0.0.2			0.0.2	3.3
sup mrchožravý (<i>Neophron percnopterus percnopterus</i>)	9.10	0.0.3	1.1		2.1	8.10.3
sup mrchožravý (<i>Neophron percnopterus ginginianus</i>)	2.0					2.0
sýček obecný (<i>Athene noctua</i>)	2.4					2.4
šáma bělořitná (<i>Copsychus malabaricus</i>)	3.2			2.0		1.2
špaček čínský (<i>Sturnus sinensis</i>)	1.1.3	0.0.2		0.0.1	0.0.4	1.1

Ptáci (Aves)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
špaček holohlavý (<i>Sarcops calvus</i>)	1.1	0.0.4	1.0	1.0		1.1.4
špaček obecný (<i>Sturnus vulgaris</i>)	4.2.2			0.1.1		4.1.1
špaček rudokřídlý (<i>Onychognathus morio</i>)	2.1		0.1			2.2
špaček rudooký (<i>Aplonis panayensis</i>)	2.1.3			0.0.2		2.1.1
špaček růžový (<i>Sturnus roseus</i>)	1.1		2.0	1.0	0.1	2.0
špaček tlustozobý (<i>Scissirostrum dubium</i>)			10.11		10.11	
tenkozobec opačný (<i>Recurvirostra avosetta</i>)	10.10	0.0.9		3.0	1.0.9	6.10
timálie sečuánská (<i>Liocichla omeiensis</i>)	2.1			1.0		1.1
timálie zlatá (<i>Leiothrix lutea</i>)	5.3			0.2		5.1
tinama tataupa (<i>Crypturellus tataupa</i>)	1.1					1.1
tricha orlí (<i>Psittichas fulgidus</i>)	2.2					2.2
trogon límcový (<i>Trogon collaris</i>)	3.3		2.0	1.0	1.1	3.2
tučňák Humboldtův (<i>Spheniscus humboldti</i>)	14.18.2	1.1.1		0.2		15.17.3
ústřičník velký (<i>Haematopus ostralegus</i>)	3.2.1					3.2.1
včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	2.1					2.1
vlhovec červenohlavý (<i>Amblyramphus holosericeus</i>)	2.1			0.1		2.0
vlhovec červenohřbetý (<i>Cacicus haemorrhous</i>)	0.2			0.2		
vlhovec žlutokápý (<i>Agelaius icterocephalus</i>)	2.2	0.0.2				2.2.2
vlhovec chocholatý (<i>Psarocolius decumanus</i>)	1.1	1.1	0.1			2.3
vlhovec zlatohlavý (<i>Icterus chryscephalus</i>)	1.1					1.1
volavčík člunozobý (<i>Cochlearius cochlearius cochlearius</i>)	5.3			0.1	1.0	4.2
volavka červená (<i>Ardea purpurea manilensis</i>)	1.1					1.1
volavka popelavá (<i>Ardea cinerea</i>)	0.0.1					0.0.1
volavka proměnlivá (<i>Butorides striatus</i>)	3.0					3.0
volavka vlasatá (<i>Ardeola ralloides</i>)	4.3.2	0.0.4			1.1	3.2.6
výřeček filipínský (<i>Otus megalotis</i>)	4.3	0.0.1		0.1	1.0	3.2.1
zejzob africký (<i>Anastomus lamelligerus</i>)	4.4.1	0.0.5	1.1			5.5.6
zoborožec běloocasý (<i>Anthracoceros marchei</i>)	1.1					1.1
zoborožec kaferský (<i>Bucorvus leadbeateri</i>)	2.1				1.0	1.1
zoborožec luzonský (<i>Penelopides manillae manillae</i>)	2.2			0.1		2.1
zoborožec rýhozobý (<i>Penelopides panini panini</i>)	3.1	2.0	1.0		3.0	3.1
zrzohlávka rudozobá (<i>Netta rufina</i>)	10.5	2.3		1.0	5.0	6.8
zvonek čínský (<i>Carduelis sinica</i>)	1.0			1.0		
zvonek zelený (<i>Carduelis chloris</i>)	1.1.2	0.0.19		0.1		1.0.21
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)			1.1		1.1	

Plazi (Reptilia)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
agama límcová (<i>Chlamydosaurus kingii</i>)	1.3.1			0.0.1		1.3
agama malovaná (<i>Agama picticauda</i>)	3.4.21	0.0.2		0.4		3.0.23
agama stepní (<i>Trapelus sanguinolentus</i>)	17.39.12	3.6.63			12.27.12	8.18.63
agama turkestánská (<i>Paralaudakia lehmanni</i>)	1.1				1.1	
agama vousatá (<i>Pogona vitticeps</i>)	0.1					0.1
agamka písečná (<i>Phrynocephalus mystaceus</i>)	1.3	1.3.1		1.3		1.3.1
agamka písečná (<i>Phrynocephalus mystaceus mystaceus</i>)			1.2	0.2		1.0
agamka Převalského (<i>Phrynocephalus przewalskii</i>)	2.0.18		2.3	1.1.18		3.2
agamka různobarvá (<i>Phrynocephalus helioscopus varius</i>)	7.13			4.7		3.6
anakonda velká (<i>Eunectes murinus</i>)	3.1		0.1	1.0		2.2
anolis jeskynní (<i>Anolis bartschi</i>)	1.0					1.0
batagur bengálský (<i>Batagur baska</i>)	3.2.4					3.2.4
batagur tuntong (<i>Batagur affinis</i>)	0.0.1					0.0.1
bazilišek zelený (<i>Basiliscus plumifrons</i>)	1.0					1.0
bičovka nosatá (<i>Ahaetulla nasuta</i>)	1.1			1.0		0.1
blavor žlutý (<i>Pseudopus apodus thracius</i>)	0.2					0.2
bojga ularburong (<i>Boiga dendrophila dendrophila</i>)			2.1	0.1		2.0
bojga ularburong (<i>Boiga dendrophila melanota</i>)	0.1			0.1		
čukvala zavalitá (<i>Sauromalus ater</i>)	9.4.13		1.0	1.0.1	2.1	7.3.12
dasie olivová (<i>Dasia olivacea</i>)	1.2	0.0.10				1.2.10
dlouhokrčka drsná (<i>Chelodina rugosa</i>)	2.3.5			0.1.1		2.2.4
dlouhokrčka rotiská (<i>Chelodina mccordi mccordi</i>)	4.5					4.5
dracena krokodýlovitá (<i>Dracaena guianensis</i>)	0.1					0.1
felzuma Standingova (<i>Phelsuma standingi</i>)	2.1.2					2.1.2
gaviál indický (<i>Gavialis gangeticus</i>)	3.3					3.3

Plazi (Reptilia)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
gekon (<i>Chondrodactylus laevigatus</i>)	5.6.14	0.0.1				5.6.15
gekon létavý (<i>Ptychozoon kuhli</i>)	2.2					2.2
gekon obrovský (<i>Gekko gecko</i>)	5.4.16		0.0.6			5.4.22
gekon panenský (<i>Lepidodactylus lugubris</i>)	0.43.5					0.43.5
gekon pruhovaný (<i>Gekko vittatus</i>)	4.1.3					4.1.3
gekon přilbový (<i>Tarentola chazaliae</i>)	2.1.1	0.0.3				2.1.4
gekon skvrnitý (<i>Homopholis fasciata</i>)	0.2.3					0.2.3
gekon uzbecký (<i>Tenuidactylus bogdanovi</i>)	1.1					1.1
gekon záračný (<i>Teratoscincus scincus scincus</i>)	4.2.14			0.0.5		4.2.9
gekončík noční (<i>Eublepharis macularius</i>)	2.5.6					2.5.6
gekončík východoafrický (<i>Holodactylus africanus</i>)	2.0			2.0		
hroznýš (<i>Sanzinia voluntary</i>)	1.1					1.1
hroznýš královský mexický (<i>Boa constrictor imperator</i>)	1.0					1.0
hroznýšek pestrý (<i>Eryx colubrinus loveridgei</i>)	4.7	0.0.5				4.7.5
hroznýšek tatarský (<i>Eryx tataricus</i>)	1.1					1.1
hroznýšek tatarský (<i>Eryx tataricus speciosus</i>)	0.0.2					0.0.2
hroznýšovec duhový (<i>Epicrates cenchria cenchria</i>)	1.1					1.1
hroznýšovec kubánský (<i>Chilabothrus angulifer</i>)	3.6			1.1		2.5
chameleon africký (<i>Chamaeleo africanus</i>)	0.1			0.1		
chameleon obrovský (<i>Furcifer oustaleti</i>)	1.0					1.0
chřestýš kostkovaný (<i>Crotalus adamanteus</i>)	2.2.2					2.2.2
chřestýšovec mangšanský (<i>Protobothrops mangshanensis</i>)	2.1					2.1
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	1.3.8					1.3.8
ještěrka zelená (<i>Lacerta viridis</i>)	19.25.30			0.0.2	4.2	15.23.28
kandoja fidžijská (<i>Candoia bibroni</i>)	1.1					1.1
karetka novoguinejská (<i>Carettochelys insculpta</i>)	0.0.6					0.0.6
klapavec Salvinův (<i>Staurotypus salvinii</i>)	0.0.1					0.0.1
korálovka kalifornská (<i>Lampropeltis californiae</i>)	0.0.1					0.0.1
korálovka královská (<i>Lampropeltis pyromelana</i>)	0.0.1					0.0.1
korálovka Ruthvenova (<i>Lampropeltis ruthveni</i>)	2.2.6	0.0.4		0.0.1	0.1	2.1.9
korovec jedovatý (<i>Heloderma suspectum suspectum</i>)	1.0					1.0
kožnatka chrupavčitá (<i>Amyda cartilaginea maculosa</i>)			0.0.2			0.0.2
krajta Albertisova (<i>Leiopython albertisii</i>)	2.1.4					2.1.4
krajta cejlonská (<i>Python molurus pimbura</i>)	2.1.5	0.0.5				2.1.10
krajta královská (<i>Python regius</i>)	1.4.7			0.1		1.3.7
krajta kýlnatá (<i>Morelia carinata</i>)	2.0		0.1			2.1
krajta nachová (<i>Python brongersmai</i>)	3.0			1.0		2.0
krajta zelená (<i>Morelia viridis</i>)	1.1	0.0.8				1.1.8
krátkokrčka červenobřichá (<i>Emydura subglobosa</i>)	3.2.6					3.2.6
krátkokrčka novoguinejská (<i>Elseya novaeguineae</i>)	1.1.2					1.1.2
krokodýl kubánský (<i>Crocodylus rhombifer</i>)	0.2					0.2
kruhochvost nížinný (<i>Cordylus tropidosternum</i>)	1.0			1.0		
kruhochvost štítnatý (<i>Ouroborus cataphractus</i>)	1.1			1.0		0.1
křovinař ostnitý (<i>Bothriechis schlegelii</i>)	3.2					3.2
leguán - hybrid (<i>Cyclura lewisi</i> x <i>C. nubila nubila</i>)	0.0.6					0.0.6
leguán chutný (<i>Iguana delicatissima</i>)	1.2					1.2
leguán kubánský (<i>Cyclura nubila nubila</i>)	13.3.25			2.0	5.1	6.2.25
leguán kyjoocasý (<i>Ctenosaura quinquecarinata</i>)	4.2			1.0		3.2
leguán pustinný (<i>Dipsosaurus dorsalis</i>)	1.1.3					1.1.3
leguán zelený (<i>Iguana iguana rhinolopha</i>)	1.2					1.2
leguánek měnivý (<i>Leiocephalus carinatus aquarius</i>)	2.4.4					2.4.4
leguánek modravý (<i>Petrosaurus thalassinus</i>)	1.0		0.0.5	1.0		0.0.5
leguánek ostnitý (<i>Sceloporus magister</i>)	1.0			1.0		
leguánek pruhocasý (<i>Callisaurus draconoides</i>)	6.5.8	0.0.4		0.1.1		6.4.11
leguánovec obojkový (<i>Crotaphytus collaris collaris</i>)	2.2.1					2.2.1
lepoještěr pestrý (<i>Calotes versicolor</i>)	1.0.5					1.0.5
mabuja kapverdská (<i>Chioninia vaillantii</i>)	1.2					1.2
mabuja perleťová (<i>Trachylepis margaritifera</i>)	2.7.5					2.7.5
mabuja východní (<i>Mabuya multifasciata</i>)	3.4.5	0.0.4				3.4.9
orlicie bornejská (<i>Orlitia borneensis</i>)	2.3.4					2.3.4
paještěrka Převalského (<i>Eremias przewalskii</i>)	6.4.10		2.2	5.4.10		3.2
psohlavec Batesův (<i>Corallus batesii</i>)	1.1					1.1
ropušník velký (<i>Phrynosoma asio</i>)	1.1					1.1

Plazi (Reptilia)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
scink (<i>Scincopus fasciatus</i>)	0.0.4					0.0.4
scink ohnivý (<i>Lepidothyris fernandi</i>)	1.0.4					1.0.4
slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	2.2.3					2.2.3
smrtonoš zmiji (<i>Acanthophis antarcticus</i>)	1.0					1.0
šírohlavec východní (<i>Malpolon insignitus fuscus</i>)	1.1					1.1
štíhlovka Ravergierova (<i>Hemorrhois ravergieri</i>)	7.1.14					7.1.14
teju červenavý (<i>Salvator rufescens</i>)	1.0					1.0
tilikva australská (<i>Tiliqua scincoides intermedia</i>)	0.0.1					0.0.1
trnoještěr (<i>Acanthosaura murphyi</i>)	3.0			1.0		2.0
trnorep mezopotámský (<i>Saara loricata</i>)	1.2.2			0.1		1.1.2
trnorep somálský (<i>Uromastix princeps</i>)	1.1.3			0.1		1.0.3
trnorep žihaný (<i>Uromastix dispar flavifasciata</i>)	1.2					1.2
užovka amurská (<i>Elaphe schrenckii</i>)	1.0					1.0
užovka červená (<i>Pantherophis guttatus</i>)	1.0					1.0
užovka hladká (<i>Coronella austriaca</i>)	4.4.4	0.0.7		0.1	0.0.7	4.3.4
užovka nosatá (<i>Gonyosoma boulengeri</i>)	0.1.3			0.0.1		0.1.2
užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	1.1.6					1.1.6
užovka podplamatá (<i>Natrix tessellata</i>)	1.1.11	0.0.2				1.1.13
užovka stromová (<i>Zamenis longissimus</i>)	1.2	0.0.11				1.2.11
užovka tygří (<i>Rhabdophis tigrina</i>)	0.0.3			0.0.1		0.0.2
užovka urartská (<i>Elaphe urartica</i>)	1.3					1.3
varan komodský (<i>Varanus komodoensis</i>)	8.7			0.1	0.1	8.5
varan molucký (<i>Varanus melinus</i>)	2.2.4					2.2.4
varan smaragdový (<i>Varanus prasinus</i>)	1.0			1.0		
varanovec bornejský (<i>Lanthanotus borneensis</i>)	1.5.9		1.0		0.1	2.4.9
vejcožrout rezavý (<i>Dasypeltis medici</i>)	0.1					0.1
vejcožrout západoafrický (<i>Dasypeltis gansi</i>)	2.2			2.2		
vodnářka pruhovaná (<i>Homalopsis buccata</i>)	5.5.8			1.0.2	0.0.3	4.5.3
zmije nosorožčí (<i>Bitis rhinoceros</i>)	1.0					1.0
zmije obecná (<i>Vipera berus</i>)	2.2.11			0.0.4		2.2.7
želva – hybrid (<i>Cyclemys oldhamii x dentata</i>)	0.1	0.0.3				0.1.3
želva anámská (<i>Mauremys annamensis</i>)	0.2.5			0.0.1		0.2.4
želva bahenní (<i>Emys orbicularis</i>)	8.4.5	0.0.10				8.4.15
želva černavá (<i>Heosemys grandis</i>)	2.2	0.0.6				2.2.6
želva dlaždicovitá (<i>Manouria impressa</i>)	1.3.2			0.1		1.2.2
želva egyptská (<i>Testudo kleinmanni</i>)	2.4	0.0.2		0.1		2.3.2
želva hvězdnatá (<i>Geochelone elegans</i>)	4.5.8	0.0.11				4.5.19
želva korunkatá (<i>Hardella thurjii</i>)	5.3.1			0.2		5.1.1
želva kouro (<i>Cuora couro</i>)	4.7.1	0.0.1				4.7.2
želva kubánská (<i>Trachemys decussata</i>)	5.14.9					5.14.9
želva obrovská (<i>Aldabrachelys gigantea</i>)	8.3.4					8.3.4
želva ohebná (<i>Kinixys erosa</i>)	1.0					1.0
želva Oldhamova (<i>Cyclemys oldhamii</i>)	1.0					1.0
želva ostnitá (<i>Heosemys spinosa</i>)	2.4.5			0.1		2.3.5
želva paprscitá (<i>Astrochelys radiata</i>)	0.0.2					0.0.2
želva pardálí (<i>Stigmochelys pardalis pardalis</i>)	3.3.2	1.0				4.3.2
želva pardálí (<i>Stigmochelys pardalis</i>)	1.0					1.0
želva pentličková (<i>Cyclemys pulchristriata</i>)	0.0.4					0.0.4
želva pinzónská (<i>Chelonoidis niger duncanensis</i>)	1.0					1.0
želva plochohřbetá (<i>Notochelys platynota</i>)	1.0					1.0
želva santacruzská (<i>Chelonoidis niger porteri</i>)	1.0					1.0
želva skalní (<i>Malacochersus tornieri</i>)	1.10.14			0.3.2		1.7.12
želva Smithova (<i>Pangshura smithii</i>)	4.7					4.7
želva Spenglerova (<i>Geoemyda spengleri</i>)	3.4.15			0.1		3.3.15
želva stepní (<i>Testudo horsfieldii kazachstanica</i>)	3.3.9					3.3.9
želva střechovitá (<i>Pangshura tecta</i>)	5.5.1					5.5.1
želva šnekožravá (<i>Malayemys subtrijuga</i>)	1.1			0.1		1.0
želva texaská (<i>Gopherus berlandieri</i>)	1.3.13	0.0.6		0.0.6		1.3.13
želva tlustohrdlá (<i>Siebenrockiella crassicolis</i>)	2.8.6	0.0.5				2.8.11
želva tuniská (<i>Testudo graeca nabeulensis</i>)	0.3.3	0.0.3	1.0	0.0.1		1.3.5
želva záhadná (<i>Cyclemys enigmatica</i>)	2.2.15	0.0.1				2.2.16
želva zelenavá (<i>Testudo hermanni</i>)	1.0					1.0
želva zelenavá (<i>Testudo hermanni boettgeri</i>)	1.0					1.0

Plazi (Reptilia)	1. 1. 2024	Narození	Příchod	Úhyn	Odchod	31. 12. 2024
želva zubatá (<i>Cyclemys dentata</i>)	0.1					0.1
želva žlutočelá (<i>Cuora galbinifrons galbinifrons</i>)	0.2			0.1		0.1
želva žlutočelá (<i>Cuora galbinifrons</i>)	1.0					1.0

Ryby (Pisces)	31. 12. 2024		
amuřice Hoevenova (<i>Leptobarbus hoevenii</i>)	0.0.8	nožovec velký (<i>Chitala chitala</i>)	0.0.1
arowana dvojevousá (<i>Osteoglossum bicirrhosum</i>)	0.0.1	pangas (<i>Pangasius sp.</i>)	0.0.1
čichavec drobošupinný (<i>Trichogaster microlepis</i>)	0.0.15	pangas vláknoploutvý (<i>Pangasius sanitwongsei</i>)	0.0.8
čichavec libající (<i>Helostoma temminckii</i>)	0.0.23	parmička (<i>Dawkinsia tambraparniei</i>)	0.0.280
čtverzubec zelený (<i>Dichotomymtere nigroviridis</i>)	0.0.25	parmička Dunckerova (<i>Puntius dunckeri</i>)	0.0.5
dánio malabarské (<i>Danio malabaricus</i>)	0.0.220	parmička pětipruhá (<i>Puntius pentazona</i>)	0.0.12
duhovka Bleherova (<i>Chilatherina bleheri</i>)	0.0.113	parmička Schwanenfeldova (<i>Barbonymus schwanenfeldii</i>)	0.0.30
duhovka Boesemanova (<i>Melanotaenia boesemani</i>)	0.0.204	parmička žraločí (<i>Balantiocheilus melanopterus</i>)	0.0.30
duhovka diamantová (<i>Melanotaenia praecox</i>)	0.0.50	parmoun siamský (<i>Crossocheilus siamensis</i>)	0.0.15
duhovka lososová (<i>Glossolepis incisus</i>)	0.0.195	peřovec andělský (<i>Synodontis angelicus</i>)	0.0.5
duhovka malá (<i>Melanotaenia parva</i>)	0.0.60	peřovec ozdobný (<i>Synodontis decorus</i>)	0.0.36
ilyodon Whiteův (<i>Ilyodon whitei</i>)	0.0.75	pilohřbetec malošupinatý (<i>Datnioides microlepis</i>)	0.0.1
kaložrout pruhovaný (<i>Selenotoca multifasciata</i>)	0.0.1	přísavka thajská (<i>Gyrinocheilus aymonieri</i>)	0.0.2
kaložrout skvrnitý (<i>Scatophagus argus</i>)	0.0.13	rezatka čínská (<i>Myxocyprinus asiaticus</i>)	0.0.4
kaložrout skvrnitý (<i>Scatophagus argus atromaculatus</i>)	0.0.5	sekavka nádherná (<i>Chromobotia macracanthus</i>)	0.0.45
labeo černé (<i>Labeo chrysophekadion</i>)	0.0.3	skvrnivec proužkovaný (<i>Etroplus suratensis</i>)	0.0.15
labeo červenoocasé (<i>Epalzeorhynchos bicolor</i>)	0.0.26	stříkoun lapavý (<i>Toxotes jaculatrix</i>)	0.0.21
metynis rostlinožravý (<i>Metynniss hypsauchen</i>)	0.0.39	sumec sklovitý (<i>Kryptopterus bicirrh</i>)	0.0.20

Bezobratlí (Evertebrata)	31. 12. 2024		
achatina lredalova (<i>Lissachatina allisa</i>)	0.0.1	strašilka dábelská (<i>Peruphasma schultei</i>)	0.0.1
achatina siťkovaná (<i>Lissachatina reticulata</i>)	0.0.1	strašilka humří (<i>Dryococelus australis</i>)	0.0.4
achatina tmavá (<i>Limicolaria aethiops</i>)	0.0.11	strašilka ostruhatá (<i>Eurycantha calcarata</i>)	0.0.1
achatina velká (<i>Achatina achatina</i>)	0.0.3	štír Martensův (<i>Mesobuthus martensi</i>)	0.0.1
achatina žravá (<i>Lissachatina fulica</i>)	0.0.1	štír nejdelší (<i>Hadogenes troglodytes</i>)	0.0.5
cvrček (<i>Homoeogryllus xanthographus</i>)	0.0.3	šváb (<i>Gyna capucina</i>)	0.0.3
cvrček jeskynní (<i>Phaeophilacris bredoides</i>)	0.0.2	šváb (<i>Therea olegrandjeani</i>)	0.0.1
goliáš obrovský (<i>Goliathus goliathus</i>)	0.0.10	šváb egyptský (<i>Polyphaga aegyptiaca</i>)	0.0.2
kořenoústka korálová (<i>Catostylus mosaicus</i>)	0.0.20	šváb harlekýn (<i>Neostylopyga rhombifolia</i>)	0.0.2
kudlanka (<i>Deroplatys truncata</i>)	0.1	šváb kubánský (<i>Byrsotria fumigata</i>)	0.0.2
kudlanka (<i>Phyllocrania paradoxa</i>)	0.0.6	šváb lékařský (<i>Eupolyphaga sinensis</i>)	0.0.2
kudlanka (<i>Rhombodera latipronotum</i>)	0.1	šváb obrovský (<i>Blaberus giganteus</i>)	0.0.2
kudlanka (<i>Sibylla pretiosa</i>)	0.0.1	šváb pestrý (<i>Eublaberus distant</i>)	0.0.2
lupenitka filipínská (<i>Phyllium philippinicum</i>)	0.0.20	šváb simandojský (<i>Simandoa conserfariam</i>)	0.0.2
maloočka lovecká (<i>Heteropoda venatoria</i>)	0.0.2	šváb syčivý (<i>Gromphadorhina portentosa</i>)	0.0.3
mnohonožka (<i>Odontostreptus sjoestedti</i>)	0.0.5	šváb šedý (<i>Nauphoeta cinerea</i>)	0.0.2
mnohonožka (<i>Telodeinopus aoutii</i>)	0.0.14	šváb turkistánský (<i>Shelfordella lateralis</i>)	0.0.2
mnohonožka krásná (<i>Ephibolus pulchripes</i>)	0.0.6	šváb velkokřídlý (<i>Archimandrita tessellata</i>)	0.0.2
mnohonožka obrovská (<i>Spirostreptus gigas</i>)	0.0.1	šváb zelený (<i>Panchlora nivea</i>)	0.0.2
nefila zlatá (<i>Nephila inaurata</i>)	0.0.2	veleštír Petersův (<i>Heterometrus petersii</i>)	0.0.9
nosatec (<i>Rhynchophorus phoenicis</i>)	0.0.2	veleštír trnitý (<i>Heterometrus spinifer</i>)	0.0.1
pakobylka „Cat Tien“ (<i>Marmessoidea sp.</i>)	0.0.20	zákeřnice dvojtečná (<i>Platyeris biguttata</i>)	0.0.2
pakobylka (<i>Ramulus nematodes</i>)	0.0.3	zákeřnice hrozivá (<i>Psytalla horrida</i>)	0.0.1
pakobylka okřídlená (<i>Sipyloidea sipyilus</i>)	0.0.3	zlatohlávek (<i>Coelorrhina loricata</i>)	0.0.7
sklípkan Balfourův (<i>Monocentropus balfouri</i>)	0.1.2	zlatohlávek (<i>Mecynorrhina torquata</i>)	0.0.23
sklípkan barvoměnný (<i>Avicularia versicolor</i>)	0.0.1	zlatohlávek (<i>Pachnoda flaviventris</i>)	0.0.2
sklípkan Darlingův (<i>Ceratogyrus darlingi</i>)	0.0.1	zlatohlávek (<i>Pachnoda vossi</i>)	0.0.1
sklípkan kadeřavý (<i>Brachypelma albopilosum</i>)	0.1.1	zlatohlávek konžský (<i>Pachnoda marginata</i>)	0.0.9
sklípkan myší (<i>Pterinochilus murinus</i>)	0.0.2	zlatohlávek konžský obroubený (<i>Pachnoda marginata marginata</i>)	0.0.2
sklípkan ostruhatý (<i>Stromatopelma calceatum</i>)	0.0.5	zlatohlávek konžský skvrnitý (<i>Pachnoda marginata peregrina</i>)	0.0.3
sklípkan růžový (<i>Grammostola rosea</i>)	0.0.1	zlatohlávek smaragdový (<i>Chlorocala africana camerunica</i>)	0.0.21
sklípkan zlatopruhy (<i>Grammostola pulchripes</i> *)	0.0.1	zlatohlávek somálský (<i>Pachnoda iskuulka</i>)	0.0.3
stínka (<i>Porcellio laevis</i>)	0.0.11	zlatohlávek zelený (<i>Pachnoda prasina</i>)	0.0.9
strašilka (<i>Calvisia marmorata 'Mulu'</i>)	0.0.1		
strašilka (<i>Sungaya inexpectata</i>)	0.0.10		
strašilka australská (<i>Extatosoma tiaratum</i>)	0.0.1		

Obojživelníci (Amphibia)		31. 12. 2024	
afrička ozdobná (<i>Afrivalus dorsalis</i>)	0.0.20	ropucha zelenavá (<i>Anaxyrus debilis</i>)	0.0.2
hrabátka drsná (<i>Pyxicephalus adspersus</i>)	0.0.1	ropuška starostlivá (<i>Alytes obstetricans</i>)	1.0
létavka černoblanná (<i>Rhacophorus nigropalmatus</i>)	0.0.100	rosnice siná (<i>Pelodyras caerulea</i>)	0.0.3
létavka obecná (<i>Polypedates leucomystax</i>)	0.0.111	skokan brunejský (<i>Staurois parvus</i>)	4.4.4
létavka ušatá (<i>Polypedates otitophus</i>)	5.4.67	velemlok čínský (<i>Andrias davidianus</i>)	2.0.12
listovnice pestrá (<i>Phyllomedusa hypochondrialis</i>)	0.0.1	vodnice posvátná (<i>Telmatobius culeus</i>)	0.0.175
rákosníčka běloskvrnná (<i>Heterixalus alboguttatus</i>)	0.0.40		
ropucha síťkovaná (<i>Peltophryne peltoccephala</i>)	1.0		
ropucha skvrnkovaná (<i>Rentapia flavomaculata</i>)	0.0.9		

Mobi a Gaia

Foto: Petr Hamaník

